

OKUL GÜVENLİĞİ

AİLE VE SOSYAL
HİZMETLER BAKANI
DERYA YANIK YAZDI

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI
MAHMUT ÖZER
YAZDI

GÜVENLİ OKULLAR NASIL
İNŞA EDİLİR?

ÇOCUK
KÜTÜPHANELERİ
SEMPOZYUMU

TBB MECLİSİ ANKARA'DA TOPLANDI

TBB

“Birlikte Belediyecilik”

www.tbb.gov.tr

@tbb1945

@TBB1945

@TBB

@tbb1945

@tbb1945

@TurkiyeBelediyelerBirligi

Türkiye Belediyeler Birliği Kamu Tüzel Kişiliğini
Haiz Bir Kamu Kuruluşudur.

Türkiye Belediyeler Birliği adına sahibi
Fatma ŞAHİN

Sorumlu Yazı İşleri Müdürü
Dr. Hayri BARAÇLI

Yayın Kurulu
Dr. Hayri BARAÇLI (Başkan)

Dr. Ahmet KAZAN
Ahmet OKAY
Cemal BAŞ
Cenk KADIOĞLU
Cüneyt TÜRKMEN
Halil İbrahim AZAK
Kayhan ÖZÜM
Nilüfer SİVRİKAYA
Nuraydın ARIKAN
Dr. Ramazan Özcan YILDIRIM
Yüksel KOÇAK
Zeliha MERCİMEK

İçerik-Tasarım
Kurumsal Yayıncılık/Baha GÜLTEKİN

Yönetim Yeri
Tunus Caddesi No :12
Kavaklıdere - ANKARA
Tel: (0312) 419 21 00(pbx)

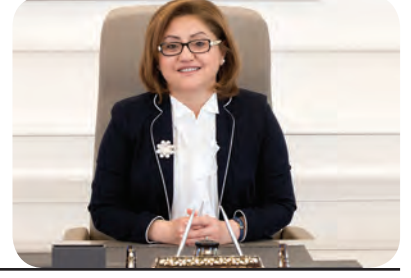
Yayın Türü
Dergimiz ayda bir yayımlanan
yaygın süreli yayındır.
Mayıs-Haziran-Temmuz 2022 Sayı: 889-890-891
Basım Tarihi:20/12/2022
ISSN 1308-6707

Baskı
Gökçe Ofset Matbaacılık Ltd. Şti.
Batıkent Mah. Organize Sanayi Bölgesi
21. Cad. 599. Sok. No:22
İvedik Yenimahalle / ANKARA
Tel: 0(312) 395 93 37

www.tbb.gov.tr

TBB Dergi Yayın ve Yazım İlkeleri Madde 8
Dergide yayımlanan çalışmalarındaki fikirler ve görüşler tamamıyla yazara aittir.
Görüş ve önerileriniz için:
dergi@tbb.gov.tr

Fatma Şahin

**Türkiye Belediyeler Birliği ve
Gaziantep Büyükşehir Belediye Başkanı**

Kıymetli Okurlar,

Ülkemizi Edirne'den Ardahan'a tüm renkleriyle temsil eden Türkiye Belediyeler Birliği, yerel yönetimler alanındaki 77 yıllık tecrübesinin ışığında hız kesmeden belediyelerimiz için hizmet üretmeye devam ediyor.

Bildiğiniz üzere, dünyamız zorlu bir süreçten geçerken yerel yönetimler artık çok daha kritik görevler üstleniyor. İnsanlık her yeni güne farklı bir küresel krizin gölgesinde uyanırken; çevresel, insani ve ekonomik sorunlar topyekûn bir iş birliğini zorunlu kılıyor. TBB olarak değişen dünya koşullarına belediyelerimizin uyum sağlayabilmeleri, küresel gündemi takip ederek çözümün bir parçası olabilmeleri için her alanda onlara destek oluyor ve rehberlik ediyoruz. Şehirlerimizin daha yaşanabilir; akıllı, sağlıklı, güvenli, yeşil ve dirençli şehirlere dönüşerek geleceği kucaklayabilmeleri için projeler hayata geçiriyor ve bilhassa pandemi sonrası önem kazanan bu yeni kodlara şehirlerimizi entegre etmek üzere çalışmalar yapıyoruz.

Dergimiz sayfalarında geniş yer ayırdığımız faaliyetlerimizden biri Birliğimizin mayıs ayı olağan meclis toplantısı oldu. Ankara'daki Birlik hizmet binamızda gerçekleştirdiğimiz toplantımızda meclis üyelerimizle bir araya gelerek sorunlarımızı ve çözüm önerilerimizi tartışarak etme imkânı bulduk. Ortak akılla yeni kararlara imza attığımız toplantımızda ayrıca Adalet Bakanımız Sayın Bekir Bozdağ ile Cumhurbaşkanlığı Yerel Yönetim Politikaları Kurulu Başkan Vekilimiz Prof. Dr. Sayın Şükrü Karatepe'yi de ağırlamaktan gurur duyduğumuzu ifade etmek istiyorum.

TBB olarak "İnsanı yaşat ki Devlet yaşasın" anlayışından hareketle genç, yaşlı, kadın, erkek, çocuk, engelli, göçmen ayırt etmeden toplumun tüm kesimine yönelik çalışmalar yapmayı önemsiyor; belediyelerimizi de kapsayıcı, kucaklayıcı, iyileştirici projeler üretme noktasında her daim desteklemeye gayret ediyoruz. Bu bağlamda bakanlıklarımız, STK'lar ve üniversitelerle iş birliklerine imza atıyoruz. Bu iş birliklerinden birini de geleceğimizin teminatı çocuklarımız için hayata geçirdik. Milli Eğitim Bakanlığı, Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı ve İçişleri Bakanlığı ile ortaklaşa yürüteceğimiz "Çocukların Eğitim Süreçlerinin Güvenliğine İlişkin Korumucu ve Önleyici Hizmet ve Tedbirlerin Artırılmasına Yönelik İş Birliği Protokolü" nü törenle imzaladık. Bu gelişmeye ilişkin detaylara da dergimiz sayfalarında yer verdik.

Yeni sayımızda Milli Eğitim Bakanımız Sayın Mahmut Özer ve Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanımız Sayın Derya Yanık da projenin detaylarına değindiği yazılarıyla dergimize katkı verdiler. Ayrıca, kıymetli Belediye Başkanlarımız da çocuklarımızın eğitim hayatlarına güvenli erişimlerini sağlamak amacıyla uygulamaya koydukları çalışmalarını okurlarımızla paylaştılar. Çok kıymetli Bakanlarımıza ve Belediye Başkanlarımıza dergimize sundukları değerli katkılar için yürekten şükranlarımı bildiriyorum.

İlginizi çekeceğine inandığımız tüm bu içeriklerin yanı sıra, her zaman olduğu gibi ülkemizin ve dünyanın yerel yönetim gündemine dair konu başlıkları, belediyelerimizi ilgilendiren güncel gelişmeler ve yenilikler, iyi uygulama örnekleri, uzmanlarca kaleme alınan makaleler ve hukuki düzenlemeler de dergimiz sayfalarında okurlarımızı bekliyor olacak. Bugüne kadar çalışmalarımıza verdiğiniz destek için teşekkürlerimi sunuyor, yeni sayımızda yeniden buluşmak üzere esenlikler temenni ediyorum.

içindekiler

04

Çocuklar İçin İş Birliği

06

“Eğitim Güvenliği Bağlamında Sosyal Hizmetlerin Rolü”

Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanı Derya YANIK

10

“Güvenli Okul İklimi”

Millî Eğitim Bakanı Mahmut ÖZER

14

Güvenli Okullar Nasıl İnşa Edilir?

Prof. Dr. İsmail H. DEMİRCİOĞLU

13 BAŞKAN FATMA ŞAHİN
“GİRİŞİMCİ KADINLAR” İLE BULUŞTU

20 GÜVENLİ OKUL ROTALARI

24 SCHOOLLAB - OKUL BÖLGELERİNDE YOL
GÜVENLİĞİ VE ERİŞİLEBİLİRLİK PİLOT
ÇALIŞMASI/ CELAL TOLGA İMAMOĞLU

32 “GÜVENLİ OKUL YOLLARI” PROJESİ/
UĞUR İBRAHİM ALTAY

34 TÜM KURUMLARLA İŞ BİRLİĞİ YAPIYORUZ/
ZEYDAN KARALAR

37 ETİK EĞİTİCİ EĞİTİMLERİNİN İKİNCİSİ
DÜZENLENDİ

38 GELECEĞİMİZİN TEMİNATI
ÇOCUKLARIMIZA GÜVENLİ BİR GELECEK
BIRAKMAK İÇİN ÇALIŞIYORUZ/ CENGİZ ERGÜN

40 “GÖREVDEN DEĞİL GÖNÜLDEN”/ HİLMİ BİLGİN

43 UCLG-MEWA KONGRESİ KONYA’DA YAPILDI

44 “EVLATLARIMIZIN GÜVENLİĞİ ÖNCELİĞİMİZ”/
DR. RAHMİ GALİP VİDİNLİOĞLU

45 SERA GAZİ ENVANTERİ HESAPLAMA EĞİTİMİ

51 TRAFİK EĞİTİM PARKI

46

Çocuk Kütüphaneleri Sempozyumu

48

TBB Meclisi Ankara'da Toplandı

52

Belediyelerde Sosyal Denge Sözleşmesi
Uygulamaları/ Dr. Ahmet KAZAN

72

Bölgesel Kalkınma Toplantıları Kırklareli İle
Devam Etti

61 ZABITA EKİPLERİ İLE ÇOCUKLAR GÜVENDE

62 GENEL BÜTÇE VERGİ GELİRLERİNDEN
BELEDİYELERE AYRILAN PAYLARIN
GÖNDERİLME SÜRECİ VE MUHASEBE
SORUNLARI/ ŞEYMA PIÇAK

68 TÜRKİYE VE KKTC BELEDİYELERİ ARASINDA İŞ
BİRLİĞİ

71 EDEN 2023 ÇALIŞTAYI

75 ALMANYA-TÜRKİYE KENTSEL DİPLOMASİ
FORUMU BERLİN'DE DÜZENLENDİ

76 AVUSTURYA BELEDİYELER BİRLİĞİ İLE
DENEYİM PAYLAŞIMI

77 AVRUPA BİRLİĞİ BÖLGELER KOMİTESİ
BRÜKSEL'DE TOPLANDI

77 TBB HEYETİ DİLEKÇE KOMİSYONU
TOPLANTISINA KATILDI

78 SORU-CEVAP

ÇOCUKLAR İÇİN İŞ BİRLİĞİ

Türkiye Belediyeler Birliği, Milli Eğitim Bakanlığı, Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı ile İçişleri Bakanlığı tarafından Çocukların Eğitim Süreçlerinin Güvenliğine İlişkin Koruyucu ve Önleyici Hizmet ve Tedbirlerin Artırılmasına Yönelik İş Birliği Protokolü 20 Haziran'da imzalandı.

Milli Eğitim Bakanlığına bağlı örgün eğitim kurumları ve açık öğretim okullarında öğrenim gören öğrenciler ile eğitime erişim sağlayamamış çocukların eğitim süreçlerinin güvenliğine ilişkin usul ve esasları belirleyen protokole TBB ve Gaziantep Büyükşehir Belediye Başkanı Fatma Şahin, Milli Eğitim Bakanı Mahmut Özer, Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanı Derya Yanık, İçişleri Bakanı Süleyman Soylu imza koydu.

Şahin: “Bu büyük devletin imkânlarını kullandığınız zaman çözemeyeceğimiz hiçbir sorun yok.”

Pandemi sürecinde belediyelerin eğitimi aksatmamaya yönelik çalışmalarını hatırlatan Başkan Şahin, Gaziantep'te hayata geçirilen güvenli okul çalışmalarını anlattı. Gaziantep'in gençlere yönelik meslek edindirme çalışmalarına da değinen Şahin, Gaziantep'in bilim şehri

ve spor şehri olduğunu söyledi. 18 yaş altına yönelik bir model geliştirdiklerini aktaran Şahin, “Medeniyet kodlarımıza dönüyoruz. Teknolojiyi kullanıyoruz. Hiçbir anne Aylan Bebeklerin ölmesine fırsat veremez. Hiçbir anne çocuğunun uyuşturucu kullanmasına izin veremez. Bizim medeniyet kodlarımızın bize talimatını uygulayın. Bu büyük devletin imkânlarını kullandığınız zaman çözemeyeceğimiz hiçbir sorun yok.” ifadelerini kullandı.

Soylu: “Türkiye büyüdükçe talepler de büyüyor.”

Okulların güvenliğini sağlamaya yönelik yapılan çalışmalara değinen Bakan Soylu, “Meselenin bir tarafına değil 360 derecesine bakmaya yönelik bir adımın atılması bizim temel ihtiyaçlarımızdan birisi haline geldi. Türkiye büyüyor. Türkiye’nin ihtiyaçları da büyüyor. Türkiye büyüdükçe talepler de büyüyor. Sorun alanları çeşitleniyor. Onun için sürekli izleyen, sürekli takip eden, sorunların peşinden gelen değil önleyici tedbirler alan, onları önceleyen ve onlarla ilgili adım at-

Törende konuşan Bakan Özer, bir ülkenin en kalıcı ve sürdürülebilir sermayesinin beşeri sermaye olduğunu belirterek bu sermayeyi nitelikli hale getirmede kullanılan en önemli enstrümanın eğitim olduğunun altını çizdi.

mayı devlet kapasitesinin en önemli görevi olarak nitelendiren bir anlayışı Sayın Cumhurbaşkanımız Recep Tayyip Erdoğan liderliğinde bu ülkede yönetmeye çalışıyoruz.” şeklinde konuştu.

Özer: “Eğitim bir ülke için milli güvenlik meselesidir.”

Törende konuşan Bakan Özer, bir ülkenin en kalıcı ve sürdürülebilir sermayesinin beşeri sermaye olduğunu belirterek bu sermayeyi nitelikli hale getirmede kullanılan en önemli enstrümanın eğitim olduğunun altını çizdi. Eğitimin bir ülke için milli güvenlik meselesi olduğunu aktaran Özer konuşmasına şöyle devam etti: “Sayın Cumhurbaşkanımızın liderliğinde bu beşeri sermayenin eğitimden maksimum yararlanması için gerçekten devasa yatırım yapıldı. Okul öncesinden ortaöğretime, ortaöğretimden yükseköğretime kadar her alanda tüm illerimizde, ilçelerimizde çok kapsamlı seferberlikler yapıldı. Cumhuriyet tarihinde tanıklık etmediğimiz bir yatırıma tanıklık ettik hep birlikte ve kısa sürede bunun sonuçlarını da gördük. Okullaşma oranlarımızdan gördük. Okul öncesi eğitimde 2000’li yıllarda 5 yaştaki okullaşma oranı yüzde 11’di. Bugün yüzde

92’dir. Benzer şekilde ortaöğretimde, yükseköğretimde ve tüm alanlarda gerçekten bu memleketin evlatları, bulundukları yerde kaliteli eğitime erişmeyle ilgili her türlü imkâna sahip olmuşlardır.”

Yanık: “Yaptığımız her işte çocuğun üstün yararını gözeterek hizmet üretiyoruz.”

Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığının çocuklara yönelik çalışmalarından bahseden Bakan Yanık ise çocukların insanlığın bir emaneti olduğunu kaydederek şu ifadelerle yer verdi: “Tek bir ölçümüz var; çocuğun üstün yararını korumak. Bütün çalışmalarımızda, yaptığımız her işte çocuğun üstün yararını gözeterek hizmet üretiyoruz. Çalıştığımız her dezavantajlı grupta merkeze aldığımız bir başka bakış açısı ise aile odaklı olması. Ailenin en kıymetli üyeleri olan çocuklarımıza sağlıklı, huzurlu, güvenli bir yaşam alanı sunmak için çalışıyoruz.”

12 Eylül’de okulların açılmasıyla birlikte İçişleri Bakanlığı tarafından, imzalanan protokol kapsamında yeni eğitim öğretim yılında alınacak asayiş/trafik tedbirlerini içeren genelge 81 il valiliğine gönderildi.

EĞİTİM GÜVENLİĞİ BAĞLAMINDA SOSYAL HİZMETLERİN ROLÜ

Derya YANIK
Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanı

Biz çocukların üstün yararı ilkesi gereğince her türlü eğitim programlarımızla gençlerimizin kendine yeten, manevi ve kültürel değerleri benimsemiş ve üretken bireyler olmalarını hedefliyoruz.

Türkiye, milletinden aldığı güçle yükselen, sivil ve demokratik değerlerden beslenen dinamik bir ülkedir. Milletimizin bu özelliği kriz anlarındaki çözüm geliştirme becerilerinden rahatlıkla okunabilir. Bir yandan vatan söz konusu olduğunda, müdafaaya en önde koşacak kadar cesurdur, diğer yandan İHA/SİHA yapacak kadar yaratıcı düşünme kabiliyetine sahiptir. Başka bir açıdan göçmen olarak gittiği Avrupa ülkelerinde girişimcilik becerileriyle öne çıkacak, işletmeler kuracak kadar vizyonerdir. Benzer şekilde, Türkiye Cumhuriyeti küresel pandemi döneminde birçok ülkeye medikal malzeme ulaştırması ve başarılı aşı çalışmaları ile öne çıkmıştır. Pek çok alanda insanlığa faydalı eserler sunmaya hazır olan potansiyelimiz, önemli açılımlara imza atarak ufuk açan bir misyon üstlenmiştir. Tarih boyunca cihan imparatorluklarına ev sahipliği yapmış olan bu milletin evlatlarına nitelikli eğitim sunmak, bizim için en önemli sorumluluk alanlarından biridir.

Ülkemiz, sosyal bir hukuk devletidir. Bu anlamda sosyal politikalarımızı öncelikle hak temelli bir anlayışla belirlemekteyiz. Eskinin hizmeti sunmak için talep ve hatta ısrar bekleyen yapısından arz odaklı bir organizasyon şemasına geçmek Türkiye'nin sosyal devrimlerinden en önemlisi olmuştur.

Bunun yanında sosyal devletin en önemli hizmet alanlarından bir diğeri, hiç şüphesiz eğitimidir. Biz çocukların üstün yararı ilkesi gereğince her türlü eğitim programlarımızla gençlerimizin kendine yeten, manevi ve kültürel değerleri benimsemiş ve üretken bireyler olmalarını hedefliyoruz. Ana sınıflarından yükseköğretim kurumlarına kadar bütün aşamalarda çocuklarımızın iyi yetişmesi için bütünlüklü bir eğitim sisteminin içinden geçiriyoruz.

Öğrencilerimizin eğitim programlarıyla donanımlarını artırmayı hedeflediğimiz gibi eğitim süreçlerindeki korunma ve desteklenme ihtiyaçlarını da ihmal etmiyoruz. Çocukların Eğitim Süreçlerinin Güvenliğine İlişkin Koruyucu ve Önleyici Hizmet ve Tedbirlerin Artırılmasına Yönelik İş Birliği Protokolü bu alanda önemsedığımız çalışmalarımızdan biri. Bu protokolü Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığımız, İçişleri Bakanlığı, Millî Eğitim Bakanlığı ve Türkiye Belediyeler Birliği ile imzaladık. Hedefimiz, belirlediğimiz vizyonda önce 2023 sonra 2053 ve akabinde 2071'e ulaşarak halkımıza müreffeh bir toplum içinde, onurlu bir yaşam sunmaktır.

Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı olarak, sosyal hizmet haritamızın odağında aileler yer alıyor. Elbette ki bu bakış açımız, milletimizi büyük bir aile olarak kabul etmekten de kaynaklanıyor. Her ailede olduğu gibi bizim geniş ailemizde de çocukların ve gençlerin iyi yetişmesi büyük önem arz ediyor.

Sayın Cumhurbaşkanımızın da önemle işaret ettiği gibi, ülke olarak bizim en kıymetli sermayemiz nitelikli insan gücümüzdür. Çocuklarımız bizim geleceğe yönelik en kıymetli varlıklarımızdır.

Her birinin iyi bir eğitim alması, sağlıklı bir sosyal çevrede büyümesi, sorumluluk sahibi yetişkinler olarak topluma katılmaları için elimizden geleni yapmakla yükümlüyüz.

Bugün 8 milyar olduğu tahmin edilen dünya nüfusunun 2,2 milyarının çocuk olduğu biliniyor. Türkiye'de ise 84 milyonu aşkın nüfusun neredeyse 23 milyonu 18 yaş altında yani hukuken çocuk. Bizler de nüfusumuzun önemli bir kısmını oluşturan çocuklarımıza özel sosyal hizmet politikaları geliştiriyoruz. Çocuklarla ilgili sosyal hizmet stra-

tejilerimizin odağında ise çocuğun üstün yararını korumak yer alıyor. Dezavantajlı çocuklar başta olmak üzere ülkemizdeki bütün çocukların eşit fırsatlara erişimlerini ve onların potansiyellerini artırmayı hedefliyoruz.

Bütün sosyal hizmetlerimizde olduğu gibi eğitim alanında sunduğumuz hizmetleri de hak temelli sosyal politikalarla yürütüyoruz. BM Çocuk Hakları Sözleşmesine taraf olan ülkemiz, çocukların eğitim, sağlık,

**Sayın
Cumhurbaşkanımızın
da önemle işaret
ettiği gibi, ülke olarak
bizim en kıymetli
sermayemiz nitelikli
insan gücümüzdür.
Çocuklarımız bizim
geleceğe yönelik en
kıymetli varlıklarımızdır.**

Bakanlık olarak ayrıca çocuklarımızın eğitim süreçlerini maddi katkılarla da takviye ediyoruz. Şartlı Eğitim Yardımı ile sosyal güvencesi olmayan ve ihtiyaç sahibi olan ailelere, çocukların örgün eğitime devam etmeleri ve okulun açık olduğu aylarda bir ay içerisinde 4 günden fazla devamsızlık yapmamaları şartıyla maddi destek sunuyoruz.

yaşama, barınma, cinsel ya da psikolojik istismara karşı korunma gibi haklarını garanti etmektedir.

Çocuk Hakları Sözleşmesi'nin 28. maddesi çocukların eğitim hakkının fırsat eşitliği temelinde gerçekleşmesi gerektiğini vurgulamaktadır. Bu bağlamda sözleşmeye katılan devletler, çocuklara ücretsiz zorunlu eğitimi sağlamayı, orta ve yüksek öğretimi genel ve mesleki olmak üzere çeşitli biçimlerde örgütleyerek tüm çocuklara açık bulundurmayı taahhüt ederler. Ayrıca eğitim ve meslek seçimine ilişkin bilgi ve rehberliği bütün çocuklara ulaştırmak, okul disiplini çocuğun onur ve saygınlığı ile bağdaşır biçimde düzenlemek ve okul terk oranlarını azaltmak gibi konularda da sorumluluk üstlenirler.

Devletlerin eğitim sorumlulukları günümüzde eğitim süreçlerinin güvenliğini sağlamak şeklinde genişlemiştir. Özellikle güvenli okul kavra-

mı akademisyenler tarafından farklı boyutlarıyla değerlendirilmektedir. Dönmez (2001) güvenli okul tanımını, sadece öğrencilerin değil, öğretmenlerin ve diğer personellerin de kendilerini fiziksel, psikolojik ve duygusal açıdan güvenli hissettikleri ortamlar olarak değerlendirmiştir. Demircioğlu, vd. (2020) güvenli okulu korku, şiddet, kaygı, baskı, ötekileştirme, aşağılama, taciz, okul içi ve okul dışı saldırılar, doğal afet riski, iletişimsizlik, ihmal, istismar ve bağımlılık gibi problemlerin yaşanmadığı yerler olarak tanımlamıştır. Okul güvenliğini sadece okul içinde yaşanan güvenlik sorunlarıyla sınırlamayan, öğrenci, öğretmen ya da yardımcı hizmet personelinin okula gitmek için evinden çıktığı andan başlayarak tekrar evine dönünceye kadar tüm süreci güvenli okul kavramına dâhil eden çalışmalar da bulunmaktadır (Memduhoğlu & Taşdan, 2008).

Buradan hareketle Bakanlık olarak öğrencilerimizin okul güvenliğini geniş bir çerçevede sağlamak için 81 ilimizde Çocuk Koruma Mobil Ekipleri oluşturduk. 2018 yılından bugüne İl Milli Eğitim Müdürlükleri ile işbirliği halinde yürüttüğümüz Mobil Ekip çalışmamız ile çocuklarımızı eğitim süreçlerindeki olası risklerden korumayı hedefliyoruz.

Mobil ekiplerimiz, eşleştirildiği okullarda rehberlik servisi ile birlikte, okul yönetimi ve sınıf öğretmeni ile irtibat kurarak öncelikle okula devamsızlığı olan, ihmal veya istismara uğrama riski bulunan, suça yönelme riski taşıyan veya sosyal hizmet müdahalesine ihtiyaç duyan çocukları tespit ediyorlar. Bu tespitler doğrultusunda çocuk ve aile ile görüşmeler yapıyor ve gerekli durumlarda çocuk ve aileyi uygun sosyal hizmet modellerine yönlendiriyorlar. Bugüne kadar ülke genelinde mobil ekiplerimizle 11.391 okula 12.035 ziyaret gerçekleştirdik. Riskli olduğu değerlendirilen 36.067 çocukla ve 24.366 aile ile görüştük.

Bakanlık olarak ayrıca çocuklarımızın eğitim süreçlerini maddi katkılarıyla da takviye ediyoruz. Şartlı Eğitim Yardımı ile sosyal güvencesi olmayan ve ihtiyaç sahibi olan ailelere, çocukların örgün eğitime devam etmeleri ve okulun açık olduğu aylarda bir ay içerisinde 4 günden fazla devamsızlık yapmamaları şartıyla maddi destek sunuyoruz. Bununla birlikte orta ve yükseköğretim sınavlarına hazırlık materyalleri, barınma ve yemek yardımlarıyla da öğrencilerimizin eğitim hayatının dışında kalmalarının önüne geçiyoruz. Bunun yanında Sosyal Ekonomik Destek programımızla yaklaşık 147 bin çocuğumuzun ailelerinden kopmadan eğitim sisteminin içinde yer almasını, sosyal, kültürel, sanatsal ve sportif etkinliklerden fayda-

lanmalarını sağlamaya çalışıyoruz. Ayrıca ihtiyaç duyulan yerlerde ortaöğretim öğrencilerine yönelik yurt yapımlarını da destekliyoruz.

Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı olarak, aile değerlerine sahip çıkan ve çocuklarını gözünden sakınan yüksek insani değerlerle yaşayan bu milleti daha ileriye taşıyacak her türlü hizmeti sunmaya hazırız. Dünya çapında rekabet gücümüzü artıran eğitim imkânlarımızı çocuklarımızın iyi yetişmesini sağlayacak şekilde genişletmenin ve insan potansiyelimizin gelişmesine katkı sunacak hizmetleri halkımıza ulaştırmanın mutluluğu içindeyiz.

Milletimizin yüz akı çocuklarımızın ve gençlerimizin sağlığını, mutluluğunu ve huzurunu korumak, onların refahını yükseltmek için yeni hizmetler geliştirmek bizim sevinç ve onur kaynağımızdır. Biz birlikte güçlüyüz. Bizim işimiz de gücümüz de milletimizden ibarettir.

Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı olarak, aile değerlerine sahip çıkan ve çocuklarını gözünden sakınan yüksek insani değerlerle yaşayan bu milleti daha ileriye taşıyacak her türlü hizmeti sunmaya hazırız.

“GÜVENLİ OKUL İKLİMİ”

Mahmut ÖZER
Millî Eğitim Bakanı

Sağlıklı bir toplum ve kaliteli bir eğitim inşası için geleceğin yetişkinleri olan çocuklarımızın öğrenme ortamlarının, güvenliği tehdit eden her türlü unsurdan arınmış olması gerekmektedir.

Ülkemizi ayakta tutan, değişime öncülük eden ve muasır medeniyetler seviyesine yükselmesini sağlayacak en önemli unsur eğitimidir. Genç ve dinamik nüfusumuzun çağdaş, sürdürülebilir, etkin, üretken ve yaratıcı bir hâle getirilmesi ancak eğitimle mümkündür. Eğitimin kendi iç dinamizmi, eğitim kurumlarının çağın gereksinimlerine uygun dönüşümünü gerektirir. Türkiye gibi büyük tarihi mirasa, kritik bir coğrafi konuma ve zengin kültürel birikime sahip ülkelerin uluslararası düzeyde varlığını daha güçlü bir şekilde devam ettirebilmesi, öğrenme ortamlarının daha nitelikli ve güvenilir hâle getirilmesi ile mümkün olmaktadır.

Covid-19 pandemi süreci, öğrenme ortamlarının sadece dört duvar olmadığını, çocuklarımız için sosyalleşme, toplumsal uyum ve aidiyet gibi temel ihtiyaçların karşılandığı mekânlar olduğunu göstermiştir. Millî Eğitim Bakanlığı olarak öğrenme ortamlarının fiziksel, sosyolojik ve psikolojik açıdan öğrencilerimiz, öğretmenlerimiz, velilerimiz ve eğitimin tüm paydaşları için güvenilir mekânlar haline getirilmesi en temel meselelerimizden birini oluşturmaktadır. “Okul Güvenliği” meselesi, 19. yüzyıldan beri dünya gündeminde yer almakta olup çağımızda yaşanan sosyoekonomik, kültürel ve teknolojik değişimlerle birlikte 21. yüzyılda da varlığını devam ettirmektedir.

Sağlıklı bir toplum ve kaliteli bir eğitim inşası için geleceğin yetiştirilene olan çocuklarımızın öğrenme ortamlarının, güvenliği tehdit eden her türlü unsurdan arınmış olması gerekmektedir. Bu bağlamda “Güvenli Okul” her türlü korkudan, kaygıdan, şiddetten, zorbalıktan, ötekileştirmeden, istismardan, bağımlılıktan ve suç örgütlerinden uzak, öğrencilerimizin kendilerini özel hissettikleri ve nitelikli bir şekil-

de yetiştirildikleri okuldur. Bu noktada Bakanlığımız, okullarımızın koruyucu misyonunu daha da etkin kılarak tüm çocuklarımızın eğitim süreçlerinin güvenliğini sağlamak, onları okul içi ve okul dışı her türlü suç ve zararlı alışkanlıktan uzak tutmak, risklere karşı dayanıklılıklarını artırmak ve güçlü karakterli bireyler olarak yetiştirmelerini sağlamak için koruyucu ve önleyici çalışmalar yürütmektedir.

Bakanlığımız ve İçişleri Bakanlığı arasında 2007 yılında imzalanan ve 2016 yılında yenilenen “Okullarda Güvenli Ortamın Sağlanmasına Yönelik Koruyucu ve Önleyici Tedbirlerin Artırılmasına İlişkin İş Birliği Protokolü” ile 2018 yılında Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı, İçişleri Bakanlığı ve Bakanlığımız olmak üzere üç Bakanlık arasında imzalanan “Okullar ve Çevresinin Daha Güvenli Hale Getirilmesine Yönelik İş Birliği Protokolü” ile “Güvenli Okul Projesi” çalışmaları eğitim ve güvenlik alanında yaşanan sorunların çözümüne katkı sunması amacıyla hayata geçirilmiştir. Aynı zamanda İçişleri Bakanlığı, Emniyet Genel Müdürlüğü, Savunma Sanayii Başkanlığı, ASELSAN, Türk Telekomünikasyon iş birliği çerçevesinde gerçekleştirilen güvenli okul projeleri ile öğrencilerin sosyoekonomik durumu, okul büyüklüğü, öğrenci hareketliliği gibi okul içi ve okul dışı güvenliği etkileyen birçok değişken ele alınarak çalışmalar yürütülmüştür.

Güvenli okul iklimi inşası çalışmaları kapsamında yürütülen “Eğitim ve Güvenlik Projesi” ile Bakanlığımız Teftiş Kurulu Başkanlığı, İçişleri Bakanlığı İç Güvenlik Stratejileri Dairesi Başkanlığınca hayata geçirilerek zorunlu öğrenim çağındaki bireylerin, eğitim öğretim süreçleri içinde gelişimini olumsuz etkileyen suç, şiddet, madde bağımlılığı ve diğer zararlı alışkanlıkların oluşma-

Güvenli okul iklimi inşası çalışmaları kapsamında yürütülen “Eğitim ve Güvenlik Projesi” ile Bakanlığımız Teftiş Kurulu Başkanlığı, İçişleri Bakanlığı İç Güvenlik Stratejileri Dairesi Başkanlığınca hayata geçirilerek zorunlu öğrenim çağındaki bireylerin, eğitim öğretim süreçleri içinde gelişimini olumsuz etkileyen suç, şiddet, madde bağımlılığı ve diğer zararlı alışkanlıkların oluşmasına sebep olacak okul içi ve dışı etkenlerin en aza indirilmesi veya ortadan kaldırılması amaçlanmıştır.

Türkiye Belediyeler Birliği ve gönüllü belediyelerin iş birliği protokolü kapsamında sürece aktif olarak katılımı ile okullarımızda daha güvenli ortamların oluşturulması ve yerel dinamiklerin de katılımıyla kurumlar arası iş birliği ve koordinasyonun daha üst düzeyde gerçekleşmesi arzu edilmektedir.

sına sebep olacak okul içi ve dışı etkenlerin en aza indirilmesi veya ortadan kaldırılması amaçlanmıştır. Proje ile güvenli eğitim iletişimi ve eğitim çağında olan yabancı uyruklu çocukların eğitim ve güvenlik sorunlarını da ele alınarak eş zamanlı ve müşterek bir çalışma yürütülmüştür.

“Eğitim ve Güvenlik Projesi”nin en önemli hedefleri arasında Bakanlıklar arasında imzalanmış önceki iş birliği protokollerine ait proje çıktılarının amacına uygun olarak güncellenmesi çalışmaları yapılması yer almaktadır. Tüm bu çalışmalara ek olarak bu hedef doğrultusunda 20 Haziran 2022 tarihinde Bakanlığımız, Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı ve İçişleri Bakanlığı arasın-

da “Çocukların Eğitim Süreçlerinin Güvenliğine İlişkin Koruyucu Önleyici Hizmet ve Tedbirlerin Artırılmasına Yönelik İş Birliği Protokolü” imzalanmıştır. Aynı zamanda okulların öncelik durumlarının belirlenmesi süreci yeniden ele alınmış ve kurum türlerine göre “Okul ve Çevresi Güvenlik Ölçeği” ile standart hale getirilmesi amaçlanmıştır.

Türkiye Belediyeler Birliği ve gönüllü belediyelerin iş birliği protokolü kapsamında sürece aktif olarak katılımı ile okullarımızda daha güvenli ortamların oluşturulması ve yerel dinamiklerin de katılımıyla kurumlar arası iş birliği ve koordinasyonun daha üst düzeyde gerçekleşmesi arzu edilmektedir.

Son 20 yılda gerçekleştirilen devrim niteliğindeki gelişmelerle din, dil, ırk, soy, köken ayrımı yapmaksızın ülkemiz sınırlarında eğitim çağında olan her bir çocuğumuzun önce nitelikli eğitime erişimini sağlayarak sonrasında güvenli okul iklimi oluşturarak çocuklarımızı her türlü risklere karşı dirençli hale getirmek ve hayata hazırlamakla mükellefiz. Bu amaç doğrultusunda eğitim ve güvenlik alanında gerçekleştirdiğimiz tüm proje ve protokollerle Bakanlıklar arası iş birliğini ve koordinasyonu daha etkin kılmayı, çocuklarımızın ve gençlerimizin yaşadıkları sorunlara bütüncül yaklaşım proaktif çözümler geliştirmeyi, duygusal ve ahlaki yönden nitelikli bireyler yetiştirmeyi hedeflemekteyiz.

Öğretmeni, okul yöneticisi, velisi başta olmak üzere eğitimin tüm paydaşlarıyla kapsamlı farkındalık çalışmaları gerçekleştirmeye, bu çalışmaları etkili ve verimli bir şekilde artırmaya devam edeceğimizi belirterek sürece destek veren tüm mevkidaşlarıma ve Türkiye Belediyeler Birliğimize şükranlarımı sunuyorum.

Öğretmeni, okul yöneticisi, velisi başta olmak üzere eğitimin tüm paydaşlarıyla kapsamlı farkındalık çalışmaları gerçekleştirmeye, bu çalışmaları etkili ve verimli bir şekilde artırmaya devam edeceğimizi belirterek sürece destek veren tüm mevkidaşlarıma ve Türkiye Belediyeler Birliğimize şükranlarımı sunuyorum.

BAŞKAN FATMA ŞAHİN “GİRİŞİMCİ KADINLAR” İLE BULUŞTU

22 Temmuz’da Türkiye Belediyeler Birliği ve Kırklareli Valiliğince Kırklareli Üniversitesi Rektörlük Kültür Merkezi’nde düzenlenen panelde Başkan Şahin, ülke kalkınmanın başarı hikayesinde kadının rolünü ele alarak eğitim, sağlıkta dönüşüm ve istihdam gibi alanlardan örnekler verdi.

Kırklareli Sağlık Müdürü Çiğdem Cerit’in yönetiminde gerçekleşen panelde kadın girişimciler başarı hikayelerini anlattı.

Başkan Şahin’e Yoğun İlgi

Kadın meselesinin bir kalkınma meselesi olduğunu belirten Şahin, “O yüzden kadın meselesini bilgi ekonomisini yönetecekseniz toplumun her bir ferdine, eşrefi mahlukat olarak doğan her insanın kalkınmanın bir parçası yapmanız lazım.” dedi.

Başkan Şahin kadınların güçlü olduğu ülkelerde toplumsal kalkınmanın daha kolay gerçekleşeceğini de sözlerine ekledi. Şahin, “Özellikle bu pandemi süreci bize şunu gösterdi. Amerika gibi koca bir ülke huzurevinde ölülerini toplayamadı. Biz sosyal adaleti, sosyal barışı ve sosyal belediyeciliği sosyal devleti Amerika’dan daha iyi inşa etmiş bir ülkenin evlatlarıyız.” ifadelerini kullandı.

Şahin, dünyanın bilgi ekonomisine doğru gittiği bu dönemde, insani ve çevresel kalkınmanın ön planda olduğu bir anlayışın hakim olmaya başladığını da söyledi.

Salonu dolduran seyircilerden büyük alkış alan Başkan Fatma Şahin’e programın sonunda Vize Kaymakamı ve Kırklareli Vali Yardımcısı Vekili Elif Canan Tuncer tarafından el dokuması yelek hediye edildi.

GÜVENLİ OKULLAR NASIL İNŞA EDİLİR?

Prof. Dr. İsmail H. DEMİRCİOĞLU
Başkan Yardımcısı/Jandarma ve Sahil Güvenlik Akademisi

Eğitim kurumlarının kendilerine verilen görevleri düzenli bir biçimde yürütebilmeleri ve sağlıklı öğrenmelerin meydana gelebilmesi için öğrenci ve okulun diğer paydaşlarının bu kurumlarda her türlü tehlikeden uzak güven, emniyet ve huzur içinde olmaları gerekmektedir.

Güvenlik insanoğlunun yeryüzüne çıktığı andan itibaren en önem verdiği ve temel ihtiyaç olarak gördüğü hususlardan biridir. Bu çerçevede hayatta kalmak ve güvenli bir yaşam alanı inşa etmek, geçmişten bugüne insanların temel mücadele alanlarından biri olmuştur. İnsanoğlunun ihtiyaçlar hiyerarşisi üzerine akademik çalışmalar yapan Maslow, insanların ilk önce fizyolojik ihtiyaçlarını karşılamak zorunda olduğunu belirtmiştir. Maslow'un ihtiyaçlar hiyerarşisinde fizyolojik ihtiyaçlardan sonra güvenlik ihtiyacı gelmektedir. Güvenlik kavramı incelendiği zaman kavrama farklı anlamlar yüklendiği ve farklı açılardan açıklanmaya çalışıldığı görülmektedir. Türk Dil Kurumu sözlüğünde güvenlik "Toplum yaşamında yasal düzenin aksamadan yürütülmesi, kişilerin korkusuzca yaşayabilmesi durumu ve emniyet" olarak tanımlanmaktadır (GTS, 2022). Diğer bir tanımda güvenlik kazanılmış değerlere karşı bir tehdit ve saldırı durumu olmaması olarak belirtilmektedir (Wolfers, 1952, aktaran Özel, 2022). Güvenliğe farklı bir boyuttan anlam yükleyen Miller (2001 aktaran Özel, 2022) ise korku, tehdit ve tehlikeden uzak olmayı kavramın merkezine yerleştirmiştir. Yukarıdaki tanımlar incelendiğinde güvenlik kavramına farklı anlamlar yüklendiği görülmektedir. Başka bir deyişle, kavram farklı disiplinlerde özünü korumakla birlikte farklı anlamlar yüklenerek kullanılmaktadır. Güvenlik kavramının kullanıldığı alanlardan biri eğitimidir.

17. yüzyılı takip eden süreçte ulus devletlerin kurulması pek çok alanı olduğu gibi eğitimi de etkilemiştir. 19. yüzyıla beraber özellikle Batı Avrupa'da sıradan halkın eğitimine yönelik adımlar atıldığı ve kitle eğitimine geçilmeye başlandığı görülür. Kitle eğitimi ve okulların yaygınlaşması bu kurumlardaki gü-

venlik problemlerini eğitimcilerin gündemine taşımıştır. 20. yüzyılda okulların yaygınlaşması, okul güvenliğini gündeme taşımış ve okulun daha güvenilir bir yer hâline nasıl getirilmesi gerektiği eğitimde araştırmalara konu olmuştur. Geçen yüzyılda eğitim sistemlerinin problemlerinden birisi olan okul güvenliği 21. yüzyılda da varlığını devam ettirmiştir. Günümüzde yaşanan nüfus artışı, göç, bölgesel çatışmalar, savaşlar, ötekileştirme, ırkçılık, afetler, terörizm, madde ve teknoloji bağımlılığı ve şiddet, okul güvenliği problemlerini dünyanın farklı coğrafyalarında daha görünür bir hâle getirmiştir. Dünyanın farklı coğrafyalarında okullarda yaşanan güvenlik problemleri basın yayın organlarında zaman zaman gündeme gelmektedir (Demircioğlu ve Demircioğlu, 2021). Bu problemler sadece az gelişmiş ve gelişmemiş ülkelerde değil, aynı zamanda teknolojik ve ekonomik açıdan gelişmiş ülkelerde de görülmektedir. Zaman zaman bu ülkelerde okulların bazı öğrenci ve öğrenci olmayanlar tarafından basıldığı, öğrenci ve öğretmenlerin öldürüldüğü basın yayın organlarına yansımaktadır. Dünyanın farklı coğrafyalarında yaşanan okul güvenliği problemlerinin ülkemizde de yaşandığını öğretmen ve öğrencilere ve okulun diğer paydaşlarına şiddet uygulandığına şahit olmaktadır. Okul güvenliği diğer ülkelerde olduğu gibi ülkemizde de eğitim sistemimizin önemli problemlerinden biri hâline gelmiştir. Okullarda yaşanan güvenlik problemlerini azaltmak ve bu konuyla ilgili farkındalık yaratmak amacıyla Millî Eğitim Bakanlığı ve diğer kamu kurumlarının projeler ve çeşitli faaliyetler yürüttükleri görülmektedir.

Eğitim kurumlarının kendilerine verilen görevleri düzenli bir biçimde yürütebilmeleri ve sağlıklı öğrenmelerin meydana gelebilmesi için

öğrenci ve okulun diğer paydaşlarının bu kurumlarda her türlü tehlikeden uzak güven, emniyet ve huzur içinde olmaları gerekmektedir. Başka bir deyişle, okulda güvenlik ve güvenli okul inşası için öğrenci, öğretmen ve bu kurumlarda farklı görevler yerine getirenlerin fiziki, duygusal ve psikolojik olarak kendilerini güvende hissettikleri bir okul iklimi inşa etmek zorundayız.

Güvenli Okul İklimi Nasıl İnşa Edilir?

İnsanların korkusuzca ve emniyet içinde yaşama durumu olarak tanımlanabilecek (GTS, 2022) olan güvenlik olgusu, yaşamımızı sağlıklı bir biçimde devam ettirebilmemiz için gereklidir. Mutlu bir hayat sürmek ve insanın kendisini gerçekleştirmesi için beden, iş, kaynak, sağlık, mülkiyet vb. konularda güven içinde olunması gerekmektedir. (Güzel ve Barakazı, 2018 aktaran Demircioğlu ve Demircioğlu, 2021).

Okullarda yaşanan güvenlik problemlerini azaltmak ve bu konuyla ilgili farkındalık yaratmak amacıyla Millî Eğitim Bakanlığı ve diğer kamu kurumlarının projeler ve çeşitli faaliyetler yürüttükleri görülmektedir.

Sağlıklı nesiller inşa edebilmek için dikkat edilmesi gereken hususların başında okul güvenliği gelmektedir. Güvenin olmadığı ve korkunun hâkim olduğu okullarda nitelikli öğrenmeden söz edilemez. Güvensiz okul ortamları öğrenmeye odaklanamama ve öğrencilerde motivasyon düşüklüğüne neden olmaktadır (Şahin, 2016). Güvenli okul ortamının inşasında dikkat edilmesi gereken bir diğer husus ise okulun paydaşlarının özellikle öğretmen ve diğer çalışanların kendilerini emniyette hissetmeleridir (Kahraman, Şemin ve Uğurlu, 2019).

Güvenli okulla ilgili literatür incelendiği zaman, bu kavramın farklı yönlerini ön plana çıkaran tanımlamaların yapıldığı anlaşılmaktadır. Çelik (2005: 88 aktaran Karakütük, Özbal ve Sağlam, 2017: 1215 aktaran Demircioğlu ve Demircioğlu, 2021, 3) güvenli okul kavramını "... öğrencilerin güvenli bir eğitim ortamında sosyal becerilerini sergiledikleri, öfkelerini kontrol edebildikleri, sorunlarına çözüm bulabildikleri ve herkesin birbirine saygılı davrandığı bir ortam ..." şeklinde tanımlamak-

tadır. Dönmez (2001) ise okulun temel paydaşları olan öğretmen, öğrenci ve diğer personelin kendilerini fiziksel, psikolojik ve duygusal bakımdan özgür ve güvenli hissettikleri okulları güvenli okullar olarak vurgulamaktadır. Diğer bir tanımda, öğrencilerin başkalarına duydukları saygı ve okula olumlu bağlılığın güvenli okul özellikleri arasında görüldüğü belirtilmektedir (Inclusive Schools Network, 2012). Daha kapsayıcı bir tanımda Dönmez ve Özer (2009: 7 aktaran Demircioğlu ve Demircioğlu, 2021, 3) okul güvenliğini şöyle tanımlamaktadır: "öğrenci ve okul personelinin okul içinden ya da çevreden kaynaklanan suç, şiddet, saldırganlık, zorbalık, hırsızlık, Vandalizm, alkol, sigara ve uyuşturucu madde kullanımı, cinsel ve ırksal taciz gibi istenmeyen davranışlara karşı korunmaları ve okulda bir kriz ortamı yaratabilecek olağanüstü hallerde ... can güvenliklerinin en üst düzeyde sağlanmasıdır." Güvenli okul ve onun özellikleriyle ilgili yapılan tanımların bazı ortak yönlerinin ön plana çıktığı görülür. Bu bağlamda güvenli okulun öğretmen, öğrenci,

okul çalışanı vb. paydaşlar açısından fiziksel, sosyal, psikolojik ve çevresel tehditlerden uzak mekânlar olduğu ön plana çıkmaktadır. Başka bir deyişle, güvenli okul "... korku, şiddet, kaygı, baskı, endişe, zorlama, ötekileştirme, aşağılama, taciz, Vandalizm, okul içi ve dışı saldırılar, doğal afet riski, iletişimsizlik, ihmal, istismar ve bağımlılık gibi problemlerin olmadığı yerler olarak karşımıza çıkmaktadır" (Demircioğlu ve Demircioğlu, 2021). Günümüzde bireysel faktörlerin yanında, terör örgütlerinin saldırıları, kimyasal ve nükleer sızıntılar, trafik kazaları ve savaş riski ve savaş ortamları da güvenli okul iklimini bozan unsurlar olarak karşımıza çıkmaktadır (Demircioğlu ve Demircioğlu, 2021).

Güvenli okul ikliminin oluşturulması için eğitimcilerin ve eğitimin paydaşlarının güvenli okulların ortak özelliklerini bilmeleri gerekmektedir. İlgili literatürün ışığında güvenli okulların bazı özelliklerini aşağıdaki gibi sıralamak mümkündür (Işık, 2004; Memduhoğulları ve Taşdan,

Sağlıklı nesiller inşa edebilmek için dikkat edilmesi gereken hususların başında okul güvenliği gelmektedir. Güvenin olmadığı ve korkunun hâkim olduğu okullarda nitelikli öğrenmeden söz edilemez.

2007; Dönmez ve Özer, 2009; Inclusive Schools Network, 2012; Schargel, 2014; Karakütük, Özbal ve Sağlam, 2017; Kahraman, Şermin ve Uğurlu, 2019; Akgün ve Başar, 2019; Safe School Standarts, 2020; Demircioğlu ve Demircioğlu, 2021)

Etkili Okul Yöneticiliği ve Liderliği

Güvenli okul ikliminin inşası için okulun iki temel unsuru olan öğretmen ve okul idarecilerinin güçlü bir liderlik sergilemeleri gerekmektedir. Başka bir deyişle, etkili okul yöneticiliği ve liderliği okulun her noktasına hâkim ve okulu, okulun paydaşlarıyla yönetebilen kişiler olmalıdır.

Okulu Oluşturan Mekânların Kontrolü

Okullarda güvenlik ikliminin oluşturulması için okul paydaşlarının okulun bütün mekânlarına hâkim olması gerekmektedir. Başka bir deyişle, okul içinde ve çevresinde okul güvenliğini tehdit edebilecek ve güvenliğe zarar verebilecek kontrol dışı noktalar olmamalıdır. Bunun yanında okulun çevresinin de okulun paydaşlarıyla beraber güvence ve kontrol altında tutulması gerekmektedir.

Güven Hissi

Güvende olma ve güven hissi insanoğlu için sağlıklı ortamların en temel göstergelerinden biridir. Bu çerçevede, güvenli okulların en önemli özellikleri arasında güven ön sırada yer almaktadır. Okullarda sağlıklı öğrenmelerin meydana gelebilmesi için öğretmen, öğrencilerin sınıf içindeki ve dışındaki bütün süreçlerde güven içinde olmaları gerekmektedir.

Saygı

Saygı, huzurlu bir toplumsal yapının en önemli göstergelerinden biridir. Güvenli okul ikliminin oluşturulması için okullarda saygı kültürünün

tesis edilmesi bir zorunluluk olmalıdır. Bu çerçevede, okul yönetimi, öğretmen, öğrenci ve diğer paydaşlar birbirlerine saygı duymalıdır.

Samimiyet ve İyi İlişkiler

Okulun paydaşları arasındaki iyi ilişkiler ve samimiyet, okul güvenliğinin önemli unsurlarından biridir. İyi ilişkiler ve samimiyetin bulunmadığı ortamlarda insanların birbirlerine güvenmeleri söz konusu değildir. Bu bağlamda, okullarda samimiyet temelli bir okul iklimi inşa edilerek güvenli okul ortamı yaratılmalıdır.

Fiziksel Zarar, Gözdağı, Zorbalık ve Tacizin Bulunmaması

Fiziksel zarar, gözdağı, zorbalık ve tacizin bulunduğu ortamlar huzur ve güvenin bulunmadığı ortamlar olarak karşımıza çıkmaktadır. Güvenli okul iklimi bağlamında bu problemlerin çözülmesi için paydaşların gerekli hassasiyeti göstermeleri ve fiziksel zarar, gözdağı, zorbalık ve tacizin oluşmaması için gerekli tedbirlerin alınması gerekmektedir.

Alay, Nefret Dili ve Sosyal Dışlanmadan Uzak Olma

Alay, nefret dili ve sosyal dışlanma dünyanın pek çok yerinde toplumların ve okulların karşılaştığı temel problemler arasında yer almaktadır. Özellikle toplumda dezavantajlı konumda olan öğrencilerin daha fazla muhatap oldukları bu durum, öğrenme iklimini olumsuz yönde etkilemektedir. Bu sebeple okul idareleri bu problemleri çözmek için daha fazla çaba göstermelidir.

Çatışma Riskinden Uzak Olma

Çağımızda insanoğlunun hayatını zora sokan ve güvensizliği arttıran faktörlerin başında terör ve çatışma riski gelmektedir. Dünyada farklı coğrafyalarda okulların ve öğrenci-

Güvenli okul ikliminin inşası için okulun iki temel unsuru olan öğretmen ve okul idarecilerinin güçlü bir liderlik sergilemeleri gerekmektedir. Başka bir deyişle, etkili okul yöneticiliği ve liderliği okulun her noktasına hâkim ve okulu, okulun paydaşlarıyla yönetebilen kişiler olmalıdır.

lerin çatışma ve terör eylemlerinden olumsuz yönde etkilendiği görülmektedir. Güvenli bir okul ikliminin inşası için eğitim kurumlarının terör ve çatışma riskinden uzak olması lazımdır.

Doğal Afetlerden Uzak Olma

Okul güvenliğini riske sokan problemlerden biri de doğal afetlerdir. Sel, deprem, su baskını ve afetler okullardaki güvenliğini olumsuz yönde etkilemektedir. Eğitim kurumlarının bu riskin olmadığı mekânlarda inşa edilmeleri gerekmektedir. Ayrıca doğal afet riskine karşı okullar kriz müdahale planlarına sahip olmalıdır.

Rol ve Sorumlulukların Açık Olması

Okul idarecisi, öğrenci, öğretmen, çalışan ve diğer paydaşların güvenli okul ikliminin inşası için sorumluluk almaları gerekmektedir. Bu

çerçevede okul güvenliği için rol ve sorumlulukların açık olması gerekmektedir.

İhtiyacı Olan Öğrencilerin İhtiyaçlarını Giderme

Güvenli okulun önemli göstergelerinden biri de kendi ihtiyaçlarını karşılayamayan öğrencilerin ihtiyaçlarının karşılanmasıdır. Bu bağlamda güvenli okul atmosferinin inşası için beslenme, giyim, tıbbi destek vb. konularda ihtiyacı olan öğrenciler tespit edilmeli ve bu öğrencilerin ihtiyaçları okul paydaşları ve idarecileri tarafından giderilmelidir.

Eşit Muamele

Okullardaki öğrenci başarısında onlara yönelik eşit muamele önemli rol oynamaktadır. Öğrencilerin kendilerine adil davranılmadığı ve eşit muamele edilmediğini hissetmeleri durumunda öfke ve kaygı ortaya çıkacaktır. Bu çerçevede, okullardaki öğretmen, idareci ve diğer personel tarafından öğrencilere eşit muame-

le edilmesi okuldaki saygı, güven ve huzur ortamını geliştirecektir.

Akademik Başarıya Odaklanma

Akademik başarı ve okul güvenli arasında pozitif bir ilişki olduğu söylenebilir. Başka bir deyişle, güvenli okul iklimine sahip okullarda öğrencilerin daha başarılı olabileceği söylenebilir. Akademik başarıyı arttırmak için okulların güvenli mekânlar hâline gelmesi gerekmektedir.

Veliler ve Toplumla İyi İlişkiler İçinde Olma

Başarılı okulların temel özelliklerinden biri, okulun temel paydaşları arasında yer alan veliler ve okul çevresi ile iyi ilişkiler içinde olmaktır. Okulun paydaşlarıyla iyi ilişkiler içinde olmak, okulların daha güvenilir hâle getirilmesine önemli katkı sağlayacaktır.

İfade Özgürlüğünü Destekleme

Öğrencilerin kendilerini rahatça ifade edebildikleri okullarda daha

başarılı oldukları bilinmektedir. Bu durum aynı zamanda demokratik okul kültürünün de göstergelerinden biri olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu bağlamda güvenli okul iklimi inşası için öğrencilere kendilerini rahatça ifade edebilecekleri ortamlar sağlanmalıdır.

Güvenlik Problemlerini Açıkça Tartışma

Okullar zaman zaman farklı güvenlik problemleriyle karşı karşıya kalmaktadır. Güvenli bir okul iklimi için okul öğretmenleri ve idarecilerinin okullarda yaşanan güvenlik problemlerini paydaşlarıyla paylaşmaları ve çözüm önerileri getirmeleri gerekmektedir.

İletişim

İletişim her alanda olduğu gibi eğitim ve öğretim süreçlerinde de anahtar unsurlardan birisidir. Özellikle güvenli okulların en temel göstergelerinden biri de açık ve kesintisiz iletişimdir. Bu bağlamda, öğretmen, okul yönetimi ve diğer çalışanların kendi aralarındaki ve öğrencilerle kesintisiz ve açık bir iletişime sahip olmalıdır.

Empati Kültürünü Geliştirme

İyi insan olmanın en temel göstergelerinden biri empati yeteneğidir. Güvenli okulların inşası için yönetici, öğretmen, öğrenci ve çalışanların empati kültür ve becerisine sahip olmaları gerekmektedir.

Güvenliği Tehdit Eden Davranışları Ödüllendirmeme ve Görmezlikten Gelme

Okul ortamları yapıları gereği zaman zaman okul güvenliğini tehdit edebilecek problemler ve olumsuz davranışlarla karşı karşıya gelebilir. Okul güvenliğini tehdit edebilecek

problemler görmezden gelinmemeli ve bu problemler okulun farklı paydaşları tarafından çözümlenmelidir.

Kolluk Güçleriyle İş birliği

Okulların güvenlikten sorumlu kurum ve yapılarla yakın ilişki içinde olması, okul güvenliğini güçlendirecek hususlardan biridir. Özellikle okul çevrelerinde yaşanan ve okul güvenliğini olumsuz etkileyecek problemler karşısında kolluk kuvvetleriyle iş birliği yapmak, güvenli okulların inşası için şarttır.

Her Türlü Bağımlılıkla Mücadele

Günümüzün en önemli problemlerinden biri bağımlılıktır. Oyun,

teknoloji, madde, internet vb. bağımlılık türleri öğrencilerin kendilerine zarar verebilmelerinin yanında onların olumsuz davranışlar göstermelerine neden olmaktadır. Bu olumsuz davranışlar arasında şiddet, zorbalık, Vandalizm vb. ilk başlarda yer almaktadır. Bu çerçevede, eğitim kurumları bağımlılıkla etkin mücadele etme stratejileri geliştirmelidir.

Göçmen Çocukların Problemlerini Yönetebilme

Ülkemizin bulunduğu coğrafya tarih boyunca ticaret, savaş ve göç bölgesi olmuştur. Bu çerçevede yakın coğrafyamızda yaşanan problemler çok sayıda göçmenin ülkemize gelmesine neden olmuştur. Doğal olarak bu durumun eğitim kurumlarına da bir yansıması olmuştur. Göçmen çocukların bulunduğu okullardaki öğretmen, idareci ve diğer paydaşların bu öğrencilerden kaynaklanan problemleri nasıl yönetilebileceği konusunda bilgi ve deneyime sahip olmaları gerekmektedir.

Kriz Hazırlık ve Krize Müdahale Planlarına Sahip Olma

Çağımızda yaşamın gittikçe karmaşılaşması ve çatışmalar, farklı problemler ve krizler üretmektedir. Bu problem ve krizlerden kolayca etkilenebilecek kurumlardan biri eğitim kurumlarıdır. Bu çerçevede okul yöneticileri, öğretmenleri ve paydaşları ortaya çıkabilecek her türlü kriz ve probleme karşı hazırlıklı olmalı ve müdahale planları geliştirmelidirler. Özellikle doğal afet, çatışma vb. krizlerle ilgili olarak yapılacak tatbikatlar, bu tür problemlerin aşılmasına katkı sağlayacaktır.

Sonuç

Çağımızda okul güvenliği eğitim kurumlarının karşılaştığı en önemli

problemlerden biri olarak karşımıza çıkmaktadır. Güvenli bir okul iklimi inşa etmek ve okulları daha güvenilir mekânlar haline getirmek için idareci, öğretmen, okul çalışanları ve diğer paydaşların bu konu hakkında bilgi ve farkındalıklarının olması gereklidir. Bunun yanında okul ve paydaşları okul güvenliğiyle ilgili oluşabilecek güvenlik risklerini önceden tespit etme ve bunları önlemeyle ilgili planlama yapmanın yanında, zaman zaman da tatbikatlar yapılmalıdır.

Kaynakça

- Akgün, S. ve Başar, M. (2019). Okul Güvenliğine İlişkin Öğretmen ve Öğrenci Görüşlerinin İncelenmesi. *Uşak Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 12 (2), ss. 131-151.
- Demircioğlu, İ. H. ve Demircioğlu, E. (2021). Güvenli Okul Kavramı. İ. H. Demircioğlu, Z. Aşar, E. Demircioğlu, C. O. Tuncer (Eds.), *Güvenli Okul* (s. 1-10), Ankara, Pegem A. Dönmez, B. (2001). Okul Güvenliği Sorunu ve Okul Yöneticisinin Rolü. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi*, 7(25), 63-74.
- Dönmez, B. ve Özer, N. (2009). Okul Güvenliği ve Güvenli Okul. Ankara, Nobel Yayıncılık.
- Işık, H. (2004). Okul Güvenliği: Kavramsal Bir Çözümleme. *Milli Eğitim Dergisi*, 164, ss.1-10.
- Kahraman, H., Şemin F. K., Uğurlu, C. T. (2019). Okul Güvenliği: Türkiye'de Basına Yansıyanlar, Tarih, Kültür ve Sanat Araştırmaları Dergisi, 8 (1), ss. 392-408.
- Karakütük, K., Özbal, E. Ö., Sağlam, A. (2017). Okul Yönetiminde Okul Güvenliğini Sağlamak İçin Yapılan Uygulamalar Konusunda Öğretmen ve Okul Müdürlerinin Görüşleri. *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 13 (3), ss. 1214-1243.
- Memduhoğulları, H. B. ve Taşdan, M. (2007). Okul ve Öğrenci Güvenliği: Kavramsal Bir Çözümleme. *Çukurova Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 3 (34), ss. 68-80.
- Özel, C. (2022). Güvenlik Kavramı. C. Özel (Eds.) *Güvenlik Çalışmaları ve Türkiye'de İç Güvenlik Yönetimi*, (s.19-52), Ankara, Türk İdare Vakfı, Tam Pozitif Matbaa.
- Demircioğlu, İ. H. ve Demircioğlu, E. (2021). Güvenli Okul Kavramı. İ. H. Demircioğlu, Z. Aşar, E. Demircioğlu, C. O. Tuncer (Eds.), *Güvenli Okul* (s. 1-10), Ankara, Pegem A.
- Schagerl, F. B. (2014). *Creating Safe School: A Guide for Schools Leaders, Teachers, Counselors and Parent*. London, Routledge.
- Şahin, M. (2016). Korku, Kaygı ve Kaygı (Anksiyete) Bozuklukları. *Avrasya Sosyal ve Ekonomi Araştırmaları Dergisi*, 6 (10), ss. 117-135
- İnternet Kaynakları:
- Inclusive School Nnetwork (2012). A Safe and Caring School Environment, retrieved 15.12.2020 from <https://inclusiveschools.org/a-safe-caring-school-environment/> (Erişim Tarihi: 15.12.2020)
- Safe School Standarts (2020). <https://newdawnsecurity.com/26-safe-school-standards/> (Erişim Tarihi: 12.12.2020) TDK Büyük Türkçe Sözlük (2020). <https://sozluk.gov.tr/> (Erişim Tarihi: 4.12.2020)
- Güncel Türkçe Sözlük (2022) Türk Dil Kurumu Sözlükle-ri, <https://sozluk.gov.tr/> (Erişim Tarihi: 07.10.2022)

Akademik başarı ve okul güvenli arasında pozitif bir ilişki olduğu söylenebilir. Başka bir deyişle, güvenli okul iklimine sahip okullarda öğrencilerin daha başarılı olabileceği söylenebilir.

GÜVENLİ OKUL ROTALARI

Şule KARACA
TBB/Uzman

Sokakların çocuklar için güvenli hale getirilmesindeki en önemli faktörlerden birisi hız sınırlamasıdır. Rota üzerinde maksimum 30 km/saat hız uygulaması ölümcül kazaları büyük oranda engelleyecektir.

Birçok Avrupa ülkesinde sokakların çocuklar için önemi fark edilmiş, çocuklar ve yayalar için daha barışçıl ve yaşanabilir bir mahalle yaratmak önemli hale gelmiştir. Farklı ülkelerde farklı isimlerle hayata geçirilen projelerin temelinde aynı kaygılar güdülmekte, benzer düzenlemelerle sokak trafiğinin sakinleştirilmesi, trafik hızının azaltılması, çocuklar için sokağın yaşam ve oyun mekânı haline getirilmesi ve ev – okul arası rotanın iyileştirilmesi hedeflenmektedir. Sokakların çocuklar için güvenli hale getirilmesindeki en önemli faktörlerden birisi hız sınırlamasıdır. Rota üzerinde maksimum 30 km/saat hız uygulaması ölümcül kazaları büyük oranda engelleyecektir. Kaldırımsız ve geniş yollarda bu uygulama Hollanda’da 15 km/saat ve İsviçre’de 20 km/saat ile sınırlandırılmıştır.

Woonerf Sokağı Uygulaması (Hollanda)

Woonerf sokağı uygulaması sokağın çocuklar için oyun alanı olarak düzenlenmesine ilişkin bir sistem olarak kabul edilir. İlk olarak Hollanda’nın Delft kentinde uygulanmıştır. Başarılı olduğu görüldükten sonra tüm Hollanda’da yaygınlaştırılmış ve tasarım standartları yasal hale getirilmiştir. Bu uygulama başarısı fark edildikten sonra İngiltere, Danimarka, Fransa, İsviçre gibi Avrupa ülkelerinde de yaygınlaştırılmıştır.

Woonerf uygulamasının temelinde taşıt trafiğinin kısıtlanması ve yayalar için güvenli, sosyalleşme olanaklarının artırıldığı bir sokak alanı yaratılması yatmaktadır. Sokak içerisindeki araçlar için otopark alanları bellidir ve sokaktaki trafik hızının yaya hızıyla aynı seviyede olması esastır. Bu sistemde hız sınırı Hollanda’da 15 km/saat olarak, İsviçre’de ise 20 km/saat olarak belirlenmiştir.

Bu sistem 5 temel bileşenden oluşmaktadır:

- **Belirgin sokak girişi:** Woonerf sisteminin uygulandığı sokakların giriş kısmında sürücüyü uyaran ve dikkatli davranması gerektiğini bildiren tabelalar bulunmaktadır. Sokağın giriş kısmı diğer sokaklardan farklıdır.

- **Sokak sakinleştirici önlemler:** Sokak boyunca araçların hızlarını düşürmelerini sağlayan virajlar, dönemeçler ve bariyerlerle önlem alınmıştır. Bu gibi elementlerle araç sürücüsünün görüş açısı kırılmakta ve otomatik olarak hızını yavaşlatmak durumundadır.

- **Çevre düzenlemesi ve sokak elemanları kullanımı:** Sokak mobilyaları, bitkiler ve oyun ekipmanlarıyla yaya dostu sokaklar desteklenmektedir. Bu elementler yaya güvenliğini sağlarken diğer taraftan da trafik hızını düşürmekte, araç sürücüleri için sınırlayıcı olarak kullanılabilir. Şekil 1’de

Woonerf sokağı uygulaması sokağın çocuklar için oyun alanı olarak düzenlenmesine ilişkin bir sistem olarak kabul edilir. İlk olarak Hollanda’nın Delft kentinde uygulanmıştır. Başarılı olduğu görüldükten sonra tüm Hollanda’da yaygınlaştırılmış ve tasarım standartları yasal hale getirilmiştir. Bu uygulama başarısı fark edildikten sonra İngiltere, Danimarka, Fransa, İsviçre gibi Avrupa ülkelerinde de yaygınlaştırılmıştır.

Şekil 1. Hudson sokağı şematik planı

(Kaynak: https://nacto.org/docs/usdg/woonerf_concept_collarte.pdf)

Şekil 2. Sokak girişi

(Kaynak: https://nacto.org/docs/usdg/woonerf_concept_collarte.pdf)

görüldüğü üzere, Amerika Birleşik Devletleri'nde Massachusetts eyaletine bağlı Sommerville şehrindeki bir sokakta farklı sokak elemanları ile trafik yavaşlatılmıştır. Bu sayede Şekil 2'de görüldüğü üzere sokaklar çocuklar için oyun alanı haline gelmiştir.

• **Kaldırım düzenlemesi:** Taşıt hızını azaltmak, taşıt ve yaya hiyerarşisini ortadan kaldırmak amacıyla kaldırımlar tamamen ortadan kaldırılmaktadır. Taşıt, yaya ve bisiklet yolları farklı zemin ve renklerle belirginleştirilmektedir.

• **Parklanma ihtiyacı:** Çok yoğun ve sürekliliğin hakim olmayacağı şekilde araçlara belli aralıklarla parklanma imkanı sunulmaktadır.

Sakin Bölge Uygulaması (İngiltere)

Sakin Bölge (Home Zone) uygulaması ilk olarak İngiltere'de 1998 yılında başlatılmıştır. Sakin Bölge uygulamasında kamusal mekânların insanları yürümeye, bisiklet kullanmaya ve sosyal etkileşim kurmaya teşvik edecek mekanlar olarak tasarlanmasına önem verilmiştir. Bu uygulamadaki en önemli bileşen sokakta taşıt trafiğine hız sınırlandırması getirilerek yaya güvenliğinin sağlanmasıdır. Çocuklar

Şekil 3. Ashton West End, Tameside ve Normanton Sakin Bölge uygulamaları, Derby

için oyun alanları, oturma alanları, park etme mekanları, bisiklet park alanları yaratmak böylece yaşam kalitesini artırmak hedeflenmektedir. Şekil 3'te de görüleceği üzere yolun dokusu, renkler, kent mobilyaları sürücülerin alışkanlıklarını da değiştirir, tasarımsal çözümlerle birlikte sürücü yola girdiğinde yavaşlaması gerektiğini bilmektedir.

Sakin Bölge iyi tasarlanmışsa taşıt hızı yaya hızıyla aynı seviyededir. Sokak içerisinde kullanılan elemanlar taşıt hızını kesmekte rol alır. Hız kesiciler, yoldaki dönemeçler, daraltmalar veya virajlar, peyzaj elemanları, sokağa giriş kapıları bu elemanlar arasındadır. Bu uygulamada standart bir plan yoktur. Toplumun ihtiyaçları ve kültürel özelliklerine göre tasarım ilkeleri belirlenir.

Okula Güvenli Rotalar (Danimarka)

Okula Güvenli Rotalar (Safe Routes to School) uygulaması 1970'li yıllarda trafik kazalarından kaynaklanan çocuk ölümlerinin yüksek seviyede olması nedeni ile okula yürüyerek ya da bisikletle giden çocuklar için gidiş ve geliş yollarında tehlike oluşturabilecek etmenlerin ortadan kaldırılması ve güvenli okul rotalarının oluşturulması hedeflenmiştir. İlk olarak Danimarka'da başlayan bu uygulama daha sonra diğer Avrupa kentlerine hızla yayılmıştır. Uygulama sonrasındaki 10 yıllık zaman diliminde Danimarka'da trafik kazası kaynaklı çocuk ölüm veya yaralanmalarında yaklaşık %45 oranında azalma gözlenmiştir.

Okul ve ev arasındaki rotanın güvenli hale getirilmesi amacıyla merkezi ve yerel yönetimler işbirliği içinde çalışmıştır. Çocuklar ile birlikte çalışarak okula ulaşım kılavuzları çıkartılmıştır. Yıllık veriler çıkarılmış ve yerel yönetimler yerel ulaşım planları içerisinde okula ulaşım stra-

Sakin Bölge iyi tasarlanmışsa taşıt hızı yaya hızıyla aynı seviyededir. Sokak içerisinde kullanılan elemanlar taşıt hızını kesmekte rol alır. Hız kesiciler, yoldaki dönemeçler, daraltmalar veya virajlar, peyzaj elemanları, sokağa giriş kapıları bu elemanlar arasındadır.

tejileri belirlemiş ve her yıl ilerleme raporu kaydetmişlerdir.

Proje uygulanırken katılımcılık prensibine dayalı olarak farklı disiplinlerden insanlar ve yerli halkın katılımı göz önünde bulundurulmuştur. Aileler, okul yetkilileri, sivil toplum örgütleri, akademisyenler, merkezi yönetim yetkilileri, belediye çalışanları, mühendisler, şehir plancıları bu çalışmaya katılmışlardır. Trafik sıkışıklığı, yaya ve bisikletliler için güvenlik problemleri, park eksiklikleri masaya yatırılıp her okul için kendine özgü çözümler üretilmiş, evden okula güvenli rotalar oluşturulmuştur.

Güvenli Okul Yolu Projesi (Türkiye)

Avrupa Hareketlilik Haftası kapsamında Türkiye Belediyeler Birliği tarafından “Sürdürülebilir Ulaşım Fikir ve Proje” yarışması yapılmıştır. Yarışma aktif kentsel hareketlilik, beden ve ruh sağlığı ve kentsel hareketlilikte güvenlik olmak üzere üç kategoride gerçekleştirilmiştir.

Kentsel hareketlilikte güvenlik kategorisinden yarışmaya başvuran Bursa Büyükşehir Belediyesi, “Güvenli Okul Yolu” projesi ile yarışmadan ödül almıştır. Proje kapsamında 2 ilkokul, 2 ortaokul ve 1 liseyi kapsayacak şekilde 500.000 m²’lik bir bölge pilot uygulama bölgesi olarak seçilmiştir. Projede yürütülecek faaliyetler belirlenmiştir. İlk olarak çocuk ve gençlerin okul yolu üzerinde kendilerini güvensiz hissettikleri ve tehlikeli buldukları alanların yine kendilerinin katılımıyla belirlenip iyileştirilmesi amaçlanmıştır. Güvenli okul rotalarının planlanması ve bu okul rotalarındaki kent mobilyalarının çocuk ve gençlere yönelik tasarlanması, yaya yollarının ve otobüs duraklarının güvenli hale getirilmesi, okula gidiş gelişlerde bisiklet ve skuter ile ulaşımı teşvik edilmesi, okullara bisiklet ve bisiklet parkı teşviklerinin uygulanması ve önemli noktalara bisiklet sinyalizasyon sistemlerinin kurulması bu projenin hedefe ulaşmasındaki yürütülen faaliyetler arasındadır.

Öneriler

Güvenli okul yolu uygulamasının, projelendirme aşamasında verilen dünya örnekleri ve öneriler dikkate alınırken yürürlükteki kanunlara, yönetmeliklere ve TSE standartlarına uygun bir şekilde yapılması esastır.

Trafik yönetimi açısından güvenli okul yolu çalışmaları incelendiğin-

de öne çıkan uygulamalar ışığında öneriler şu şekilde özetlenebilir:

Hız Sınırı Uygulaması: Okul giriş çıkış saatlerinde araç trafiğinde artış görülmektedir. Okul rotalarında Avrupa ülkelerinde uygulandığı üzere 30 km/s hız sınırı konulması ölmeli ve yaralanmalı kazaların önüne geçilmesinde önemli bir adım olacaktır.

Okul Yolunda Aydınlatma: Güvenli okul rotası oluşturulurken yol üzerinde kör noktaya yer verilme-yecek şekilde yeterli aydınlatmanın sağlanması oldukça önemlidir.

Okul Giriş – Çıkış Saatlerinde Trafiği Kısıtlama: Okul giriş ve çıkış saatlerinde belirlenen ekiplerle trafiğin kontrol edilmesi ve kısıtlanması okul yolu çevresinde oluşacak kazaları önlemede etkili olacaktır.

Okul Çevresinde Konumlanmış Otoparklar: Okula çocuklarını özel araçlarıyla getiren veliler okul çevresinde yoğun trafiğe sebep olmaktadır. Okul yakınlarında araçların parklanma ihtiyacının sağlanacağı bir otopark alanı açılması trafik yoğunluğunu azaltacaktır ve okula yaya olarak gelip giden çocuklar için güvenli ulaşım sağlanmasını sağlayacaktır.

Ağır Tonajlı Araçların Denetimi: Tır, kamyon, otobüs, minibüs gibi büyük araçların polis ekipleri tarafından denetlenmesi, okul giriş çıkış saatlerinde okul çevresine yaklaşılmasının engellenmesi okul yolu güvenliğini sağlamada ve çocukların güvenli bir şekilde ulaşımını sağlamasında önemli bir adım olacaktır.

Butonlu Trafik Lambası: Yollarda ve kavşaklarda karşıdan karşıya geçerken butonlu trafik lambalarının

kullanılması yayalar için güvenli bir yolculuk sağlayacaktır.

Trafik Işıklarının Süresi: Okul önlerinde yer alan trafik ışıklarının sürelerinin çocukların hareket kabiliyetine odaklı olarak düzenlenmesi, yaya yeşil ışık süresinin bu çerçevede uzun tutulması yararlı olacaktır.

Güvenli Yaya Geçidi: Yaya geçitlerinde araçların yayalara yol verme oranı oldukça düşüktür. Yayalara yönelik koruyucu bariyerlerin konulması güvenliğin sağlanmasında önemli bir adımdır. Yaya geçitlerinden hemen önce ve sonra konulacak olan kasislerle hız kesilmesi kazaların önüne geçecektir.

Sokak Girişlerine Levha Konulması: Okul rotalarında çocukların güzergâhında olan sokakların girişinde o sokağın okul rotası üzerinde olan bir sokak olduğunu belirten bir levha konulması sürücülerin daha dikkatli davranmasına sebep olacaktır.

Sokak Elemanları: Hız kesiciler, bariyerler, peyzaj elemanları, sokak mobilyaları kullanmak sokakları daha güvenli hale getirecektir ve trafik hızını düşürmede rol oynayacaktır.

Kaldırım Yükseklikleri: Okul önlerinde öğrencilerin kullanacağı kaldırımların yüksekliklerinin, çocukların fiziki durumlarına uygun olarak tasarlanmasının yararlı olacağı değerlendirilmektedir.

Trafik Güvenliği Farkındalığı Oluşturma: Çocukların hız zaman algısının yeterince gelişmemiş olduğu ve trafikteki tehlikenin yeterince farkında olmadıkları düşünüldüğünde, okullarda trafik bilincinin oluşturulması amacıyla çocuklara eğitim verilmesi ve farkındalık oluşturulması önemlidir.

SCHOOLLAB - OKUL BÖLGELERİNDE YOL GÜVENLİĞİ VE ERİŞİLEBİLİRLİK PİLOT ÇALIŞMASI (İZMİR KESTELLİ ŞERİFE ECZACIBAŞI ORTAOKULU)

Celal Tolga İMAMOĞLU

Ulaştırma Yüksek Mühendisi/Ulaşım ve Yol Güvenliği Yöneticisi/WRI Türkiye Sürdürülebilir Şehirler

“Okul Bölgelerinde Güvenli Yollar”, 1970 yılından bu yana sürdürülebilir ulaşım ve yol güvenliği politikaları için önerilen önemli bir bileşendir.

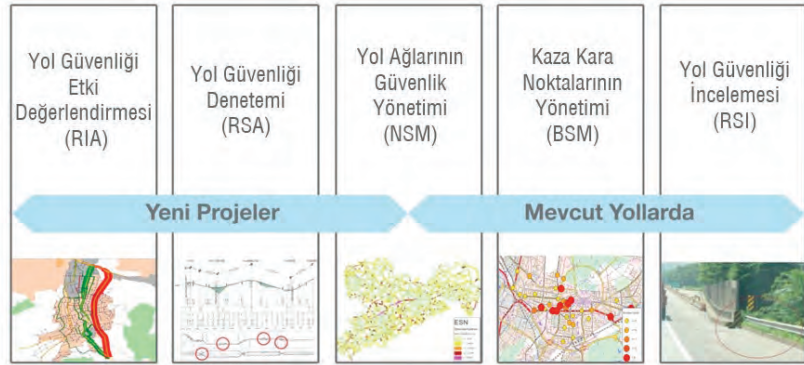
Dünya Sağlık Örgütü (WHO) tarafından 2015 yılında yayımlanan “Yol Güvenliği Küresel Durum Raporu”na göre 2013 yılında yaklaşık 1,25 milyon kişi hayatını trafik çarpışmaları nedeniyle kaybetmiştir. Dünya genelinde, ölüm nedenleri arasında dokuzuncu sırada yer alan trafik çarpışmalarının gerekli önlemler alınmazsa 2030 yılında yedinci sıraya yükseleceği tahmin edilmektedir. Genç nüfus için önde gelen ölüm nedenlerinden biri olan trafik çarpışmaları, özellikle 15-29 yaş grubu için can kaybının başlıca nedenidir (WHO, 2015).

Okul Bölgelerinde Güvenli Yollar

“Okul Bölgelerinde Güvenli Yollar”, 1970 yılından bu yana sürdürülebilir ulaşım ve yol güvenliği politikaları için önerilen önemli bir bileşendir. Trafik çarpışmalarına bağlı can kayıplarının en çok 15-17 yaş aralığında yaşandığı göz önüne alınırsa, toplumların geleceği olan çocuklar için yol güvenliği çok daha fazla dikkat edilmesi gereken bir konu olarak karşımıza çıkmaktadır (WHO, 2015-a, s. 4). Ev, okul, park veya oyun alanları gibi çocukların en çok kullandıkları mekânlar arasındaki yollar iyileştirilerek trafik çarpışmalarını azaltmak böylece hem daha güvenli hem de daha keyifli yolculuklar yaratmak mümkündür.

Okul Bölgelerinde Yol Güvenliği ve Erişilebilirlik Pilot Çalışması

Türkiye’de yerel yönetimler için yol gösterici olmayı amaçlayan bu rapor, sadece çocuklar özelinde değil onların aileleri, öğretmenleri ve o bölgeyi kullanan tüm yaşayanlar için de yaşam kalitesini artırıcı bir yol izlemeyi hedeflemektedir. Ön saha çalışması ile seçilen Kestelli Şerife Eczacıbaşı Ortaokulu’nun

Şekil 1: 2008 EC 96 Kodlu Avrupa Birliği Direktifi ile Belirlenmiş Yol Güvenliği Çalışmaları

yakın çevresinde yol güvenliği ve erişilebilirlik çalışmaları gerçekleştirilmiştir.

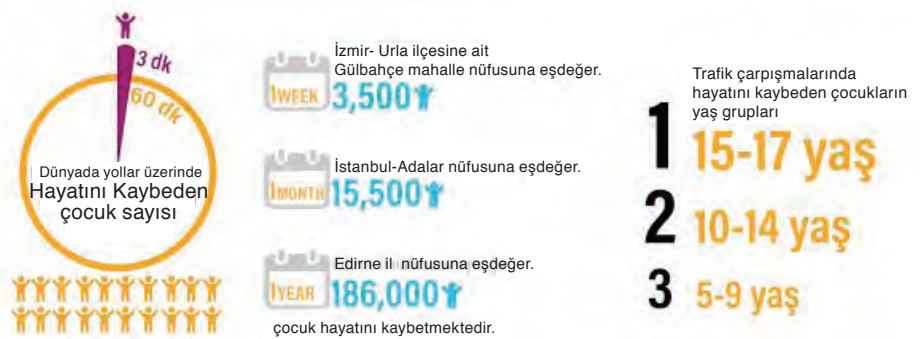
Yöntem

2008 EC 96 kodlu Avrupa Birliği Direktifinde Yol Güvenliği Çalışmaları beş başlık altında toplanmaktadır (Şekil 1). Yol Güvenliği İnceleme Çalışmaları (Road Safety Inspection) ise halihazırda kullanılan yollarda yol güvenliği unsurlarını iyileştirmek ve buralarda meydana gelen trafik çarpışmalarını azaltmak için yol güvenliği uzmanlarından oluşan ekipler tarafından gerçekleştirilen çalışmaları kapsar. İzmir’de gerçekleştirilen “Okul Bölgelerinde Yol Güvenliği ve Erişilebilirlik Pilot Çalışması” kapsamında WRI Türki-

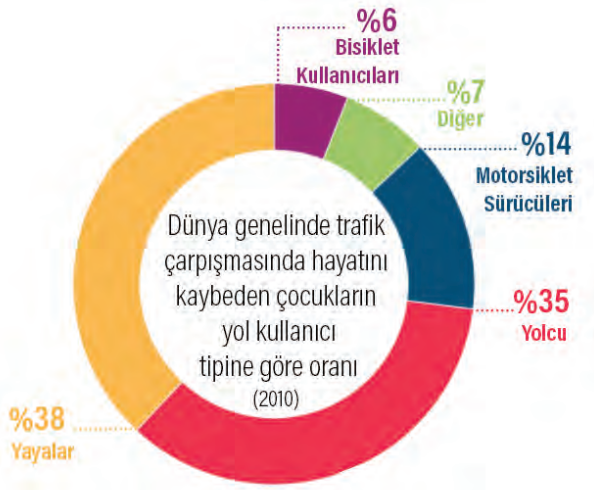
ye Sürdürülebilir Şehirler tarafından Kestelli Şerife Eczacıbaşı Ortaokulu bölgesinde Eylül 2017 tarihinde yol güvenliği inceleme çalışması yürütülmüştür.

İstatistiklerle Yol Güvenliği

Trafik çarpışmaları ve buna bağlı can kayıpları gelişmiş ülkelere kıyasla düşük ve orta gelirli ülkelerde daha fazla görülmektedir. Trafik çarpışması sonucu oluşan çocuk ölüm oranında ise yine düşük ve orta gelirli ülkeler en fazla paya sahiptir (FIA Foundation&Unicef, 2015, s. 7). Trafik çarpışmasına bağlı can kayıplarının %21’ini çocuklar oluşturmaktadır (FIA Foundation & Unicef, 2015). Her gün 3000’den fazla kişinin hayatını kaybettiği veya

Şekil 2: Trafik Çarpışmaları ve Çocuk Nüfus

Şekil 3: Dünya Geneline Trafik Çarpışmasında Hayatını Kaybeden Çocukların Yol Kullanıcı Tipine Göre Oranı

yaralandığı yollarda her gün yaklaşık 500 çocuk hayatını kaybetmektedir. Özellikle 15-17 yaş grubu için birinci sırada yer alan trafik çarpışması, diğer yaş grupları için de ilk beşte yer alan ölüm nedenidir (WHO, 2015-a, s. 8).

Okul döneminde öğrenciler günde en az iki defa okul yolcuğu yapmaktadır. Okul yolculukları sırasında gerçekleşen trafik çarpışmalarından dolayı her gün hayatını kaybeden çocukların sayısı iki ortaokulu doldurmaya yetecek yüksekliktedir (FIA Foundation & Unicef, 2015, s. 2).

Türkiye: Hızlı Kentleşme, Çocuk Nüfus, Trafik Çarpışmaları

Türkiye’de de pek çok kent, hızlı kentleşme süreci ve bu sürece bağlı sorunlarla karşılaşmaktadır. Her yıl büyük oranda artış gösteren ülke nüfusu 2016 yılı itibarıyla 79 milyona ulaşmıştır (TÜİK-d, 2016).

2009-2016 yılları arasında nüfus 7,3 milyonluk, motorlu taşıt sayısı ise 7,5 milyonluk bir artış göstermiştir. 7,5 milyonluk bu artışın yaklaşık 5 milyonluk kısmını özel taşıtlar oluş-

turmaktadır. Motorlu ve özel taşıt sayısındaki bu istatistikler kentlerin en önemli sorunlarının başında hızlı kentleşmeye bağlı ulaşım kaynaklı sorunların geldiğini göstermektedir.

Kentlerdeki ulaşım kaynaklı sorunların en önemlilerinden biri de yetersiz yol güvenliğidir. 2016 yılı içe-

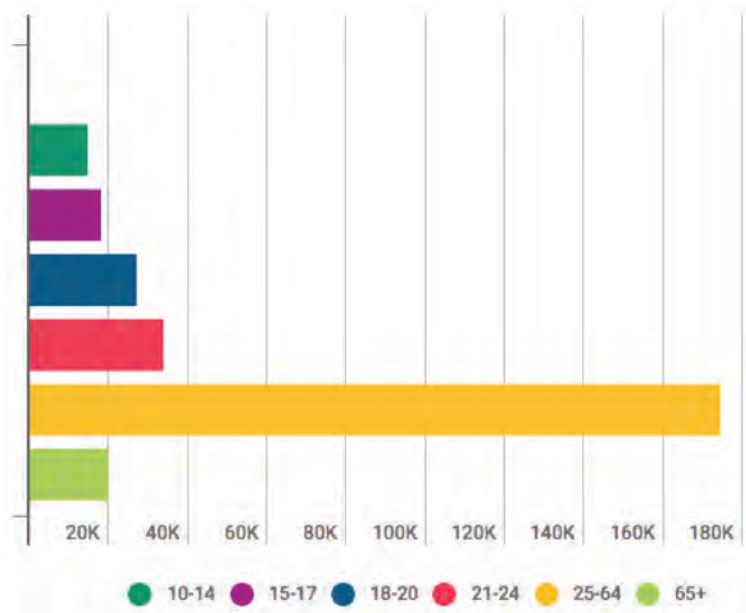
risinde Türkiye’de meydana gelen ölümlü ve yaralanmalı trafik çarpışmalarının %75’i yerleşim yeri içinde, %25’i ise yerleşim yeri dışında meydana gelmiştir.

2009-2016 yılları arasında TÜİK verilerine göre meydana gelen trafik çarpışmalarındaki ölü ve yaralıların toplam sayısı yaklaşık 2 milyondur. Bu yıllar arasında taşıt sayısı yaklaşık %50 artarken hayatını kaybeden ve yaralanan çocukların sayısı buna bağlı olarak %110’luk bir artış göstermiştir (TÜİK-a, 2016).

İzmir’ de Kentleşme, Motorlu Taşıt Sayısı ve Trafik Çarpışmaları

İzmir demografik özellikler ve sosyo-ekonomik gelişmişlik düzeyi bakımından, Türkiye’nin en önemli üçüncü büyük kentidir.

2000-2010 yılları için kentin toplam nüfus artış hızı %15,8 iken 2012 sonrası kentsel nüfus artış hızı %27,5 oranında gerçekleşmiş ve ilin

Grafik 1: Yaş Gruplarına Göre Trafik Çarpışmalarındaki Ölü ve Yaralı Sayısı (TÜİK-b, 2013)

Kentlerdeki ulaşım kaynaklı sorunların en önemlilerinden biri de yetersiz yol güvenliğidir. 2016 yılı içerisinde Türkiye’de meydana gelen ölümlü ve yaralanmalı trafik çarpışmalarının %75’i yerleşim yeri içinde, %25’i ise yerleşim yeri dışında meydana gelmiştir.

toplam kentli nüfusu yine 2012 yılında 4.005.459 olmuştur.

Kentsel nüfus artış hızına paralel olarak gösteremeyen kentsel altyapı ve sosyal donatılar toplumsal gereksinimleri karşılayamamaktadır ve bu gereksinimlerin başında da ulaşım altyapısı hizmeti gelmektedir. 2009 yılında 3,9 milyon nüfusa sahip olan İzmir 2016 yılında %11’lik bir artış göstererek yaklaşık olarak 4,3 milyona ulaşmıştır. Nüfus sayısındaki bu artışın da etkisiyle, 2009 yılında yaklaşık 930.000 civarında olan toplam motorlu taşıt sayısı %37,6’lık bir artış göstermiş ve 2016 yılında 1,3 milyona ulaşmıştır.

İzmir’de kayıtlı motorlu kara taşıtlarının oranları incelendiğinde İzmir ilinde kayıtlı olan motorlu kara taşıt türleri arasında otomobil sayısında

%43,14 oranında bir artış tespit edilmiş ve grafikteki en büyük değişikliğin de son sekiz yıl için otomobilde yaşandığı görülmüştür. İzmir’deki motorlu taşıt sayısındaki artış oranı en belirgin olarak 2014-2015 yılları arasında gerçekleşmiştir. 2015-2016 yılları arasında Türkiye’deki motorlu taşıt sayısındaki artış oranında görülen azalma İzmir’e göre daha fazla gerçekleştiğinden 2016 yılında Türkiye, İzmir’in altında kalmıştır.

100.000 taşıt başına düşen çarpışma sayısı incelendiğinde ise; 2013 yılına kadar İzmir’de meydana gelen çarpışma sayısının Türkiye değerlerinin üzerinde olduğu görülmektedir. Bu durum 2013-2015 yılı arasında değişmiş olup, İzmir bu yıllarda Türkiye’den daha düşük değerlere sahip olmuştur.

İzmir’de Okul Bölgelerinde Yol Güvenliği İncelemesi ve Erişilebilirlik Çalışması: Kestelli Şerife Eczacıbaşı Ortaokulu

Kestelli Şerife Eczacıbaşı Ortaokulu, Konak ilçe merkezine yaklaşık 1 km uzaklıkta, Namık Kemal Mahallesinde, Eşrefpaşa Caddesi üzerinde bulunmaktadır. Okulun yakın çevresinde, Tarihi İpek Yolu’nu içinde barındıran ve 1. Derece Arkeolojik Sit Alanı içerisinde olan Cici Park ve Damlacık Parkı yer almaktadır.

Kestelli Şerife Eczacıbaşı Ortaokulu’na erişim Eşrefpaşa Caddesi üzerinde işletilen lastik tekerlekli toplu taşıma sistemleri ile sağlanmaktadır. Okul durağının adı Koruluk’tur. Okulda 08.45 - 15.10 saatleri arasında tam gün eğitim yapılmaktadır. Milli Eğitim Bakanlığı’nın 2017 verilerine göre Kestelli Şerife Eczacıbaşı Ortaokulu’nun öğrenci sayısı 407, öğretmen sayısı 39’dur (Millî Eğitim Bakanlığı, 2017). Eşrefpaşa Caddesi 2x2 şeritli bölünmüş yol olarak çalışmakta, yol refüj çizgisiyle ayrıl-

maktadır. Kestelli Şerife Eczacıbaşı Ortaokulu’nun bulunduğu noktada, Eşrefpaşa Caddesi güney-kuzey, kuzey-güney istikametlerinde karşılıklı olarak 2X2 motorlu taşıt trafiğini taşımaktadır.

Bu bölümde yol güvenliği inceleme çalışması dâhilinde okul bölgesinde tespit edilen yol güvenliği sorunları ve bu sorunlar özelinde üretilen çözüm önerilerine yer verilmektedir.

Hız Yönetimi

Sorun

Eşrefpaşa Caddesi üzerindeki hız limiti 50km/s’dir. Sabah 07.00-09.00 saatleri arasında gerçekleştirilen saha gözlemleri sonucunda Kestelli Şerife Eczacıbaşı Ortaokulu’nun bulunduğu cadde üzerinde güney yönündeki operasyonel hızın 50km/s’in üzerinde ve yaklaşık 65-70km/s olarak aktığı tespit edilmiştir. Kuzey yönündeki operasyonel hızın ise yaklaşık 12-19 km/s olduğu tespit edilmiştir.

İzmir’de kayıtlı motorlu kara taşıtlarının oranları incelendiğinde İzmir ilinde kayıtlı olan motorlu kara taşıt türleri arasında otomobil sayısında %43,14 oranında bir artış tespit edilmiş ve grafikteki en büyük değişikliğin de son sekiz yıl için otomobilde yaşandığı görülmüştür.

Okul bölgesi dâhilinde hız limitinin, operasyonel hız ile dengelenip eşitlenmesi için yatay ve düşey işaretlere ek olarak trafik sakinleştirici önlemlerin de uygulanması gerekmektedir.

Öneri

Eşrefpaşa Caddesi üzerinde Kestelli Şerife Eczacıbaşı Ortaokulu'nun bulunduğu noktanın "okul bölgesi" olarak tanımlanması gerekmektedir. Bu noktanın okul bölgesi olarak tanımlanması ile hâlihazırda 50km/s olan hız limiti 30km/s'e düşürülmesi önerilmektedir. Eşrefpaşa Caddesi üzerinde hareketlilik gösteren motorlu taşıt kullanıcıları için okul böl-

gesine yaklaştıklarını ve hız limitinin 30km/s olduğunu gösteren yatay ve düşey trafik işaretlemeleri yerleştirilmesi önerilmektedir.

Okul yaklaşımında kullanılan TT-29a No'lu "Azami Hız Sınırlaması" levhaları ile TT-12 No'lu "Çocuklar Geçebilir" levhaları, gerekli görüldüğü takdirde yolun solunda da kullanılabilir. Bu işaret levhası, yakın mesafede bulunan bir okul bölgesinden geçilmekte olduğunu, her an yola çıkabilecek okul çocuklarının olabileceğini, sürücülerin hızlarını azami 30 km/s'e düşürmeleri gerektiğini belirtmek için kullanılır. Bu işaret levhasının altında, PL-9 süre paneli kullanılarak hız sınırlandırmasının belirli saatler arasında geçerli olduğu belirtilmelidir. Bir başka yöntem de "Okul Saatlerinde" ibaresi içeren bir panel levha ile zaman aralığı belirtmektir. Eşrefpaşa Caddesi üzerindeki mevcut trafik hacmi göz önünde bulundurulduğunda levha üzerine süre paneli konulmalı, hız sınırı okulun ders saatlerine göre düzenlenmelidir.

Okul bölgesinde kullanılan azami hız sınırı, gerekli görüldüğü takdirde 20 – 40 km/s aralığında artırılıp, düşürülebilir. Hız yönetimini sağlamak için uygulanabilecek diğer bir

yöntem ise okul bölgesi hız sınırının başlangıcında, yol üzerine "OKUL" ibaresi yazılı düşey işaretlemeye yer vermektir.

Okul bölgesi dâhilinde hız limitinin, operasyonel hız ile dengelenip eşitlenmesi için yatay ve düşey işaretlere ek olarak trafik sakinleştirici önlemlerin de uygulanması gerekmektedir.

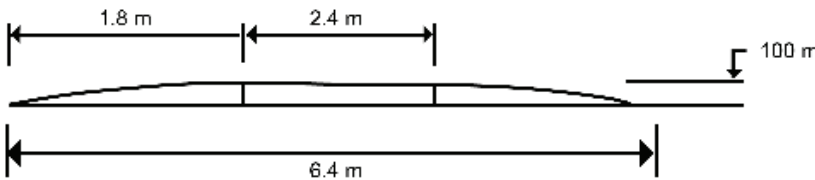
Bu noktada karışık motorlu taşıt trafiğini, 30km/s'ye düşürmek için "yükseltilmiş geçit" uygulanmalıdır. Yükseltilmiş geçitler, motorlu taşıt trafiğinde istenilen hız düşüşlerini sağlamak için özel olarak tasarlanan yol ekipmanlarıdır. Kestelli Şerife Eczacıbaşı Ortaokulu önünde, Eşrefpaşa Caddesi'nde motorlu taşıt trafiğinin operasyonel hızını okul bölgesi tanımı uyarınca 30km/s'ye düşürmek için uygulanması gereken yükseltilmiş geçit örneğine ait teknik detaylar Şekil 1'de paylaşılmaktadır.

Yükseltilmiş yaya geçidi uygulamasına ek olarak, B-14b kodlu "Okul Geçidi" trafik işaret levhası ile de güvenli geçiş sağlanabilir. Bu kapsamda uygulanabilecek diğer bir öneri de Eşrefpaşa Caddesi boyunca yapılacak bir yaya perdesidir.

Akıllı Ulaştırma Sistemi

Sorun

Yol güvenliği inceleme çalışmaları sırasında Kestelli Şerife Eczacıbaşı Ortaokulu önünde halihazırda bir akıllı ulaşım sistemi olarak çalışması öngörülen elektronik ekranlar tespit edilmiştir. Saha çalışmaları sırasında ekranların çalışmadığı, Eşrefpaşa Caddesi üzerinde hareketlilik gösteren yol kullanıcılarını uyarın herhangi bir mesaj yayını yapmadığı ya da motorlu taşıt platformu üzerindeki motorlu taşıtların gerçek zamanlı operasyonel hızlarını ölçmediği tespit edilmiştir.

Şekil 1: Karma Trafik Şeritleri için Operasyonel Hızları 30 km/s'ye Düşüren Hız Kesici Tümsek Tasarım

Okul bölgesinin yakınında meydana gelen duraklama eğilimine çözüm olarak: Okulun yaklaşık 50 metre uzağında bulunan otobüs durağı cebi boyunca maksimum 2 taşıtlık “Kiss & Ride” uygulaması önerilmektedir.

Öneri

Öncelikle elektronik ekranları çalışmayan akıllı ulaşım sistemi mevcut işlevini yerine getirmesi için tamir ya da kalibre edilmesi önerilmektedir. Buna ek olarak sistem, bu noktanın okul bölgesi olarak tanımlanmasına dayanarak, Eşrefpaşa Caddesi üzerinde hareketlilik gösteren motorlu taşıt kullanıcılarına okul bölgesi yaklaşımı ve hız sınırları için uyarıda bulunma görevini yerine getirmelidir.

Parklanma

Sorun

Yol güvenliği inceleme çalışmaları kapsamında yapılan saha çalışmasında seçilen okul bölgesinde yasadışı parklanma sorunundan çok motorlu taşıtların duraklama eğilimi olduğu tespit edilmiştir. Motorlu taşıtların okul bölgesinde yaptıkları duraklamalar genelde öğrenci indirme ve bindirme amaçlıdır. Motorlu taşıt platformu üzerinde yapılan bu duraklama manevraları ile indirme

ve bindirmeler olası ölümlü ve yaralanmalı trafik çarpışmalarına neden olabilmektedir.

Öneri

Okul bölgesinin yakınında meydana gelen duraklama eğilimine çözüm olarak: Okulun yaklaşık 50 metre uzağında bulunan otobüs durağı cebi boyunca maksimum 2 taşıtlık “Kiss & Ride” uygulaması önerilmektedir. Uygulama, hafta içi günlerde okulun ders başlangıç ve bitiş saatlerine göre düzenlenebilir. Ders yapılmayan günlerde ve diğer zaman dilimlerinde durak cebi sadece otobüs depolanmaları için kullanılmalıdır. Öneri olarak getirilen, akıllı ulaştırma sistemleri ile bu uygulamanın denetimi sağlanabilir. Hafta içi ders saatlerinin başlangıç bitiş saatlerinde gelen motorlu taşıtlar bu uygulamayı sadece 2 dakika süreli olarak kullanabilirler. Uzun süreli parklanma, önerilen denetim sistemi ile takip edilmeli ve cezaya tabi tutulmalıdır.

Bisikletli Ulaşım

Sorun

Okul bölgesinde, öğrencilerin okula bisiklet ile ulaşmalarını sağlayacak güvenli bir altyapı yoktur.

Öneri

Okul bölgelerinde öğrencilerin sürdürülebilir ulaşımın en önemli bileşenlerinden biri olan bisikletli ulaşımı tercih etmelerini sağlayacak, ev-okul, okul-ev yolculuklarını gerçekleştirebilecekleri, diğer toplu taşıma sistemleri ile bütünleşik güvenli bir bisiklet altyapısının tasarlanıp uygulanması önerilmektedir.

Engelli Erişimi

Sorun

Okulun eğimli bir bölgede bulunmasından dolayı erişim merdivenler veya oldukça eğimli yokuşlar

üzerinden gerçekleşmektedir. Buna karşılık okul bölgesinde herhangi bir rampa uygulamasının olmaması, engelli erişimini zorlaştırmaktadır. Ayrıca yaya geçişleri alt geçit uygulamasıyla çözülmektedir, ancak bu durum engelli bir bireyin hareketliliğini kısıtlamaktadır. Okul bölgesinde, sadece ana cadde üzerinde dokunsal yüzeyler bulunmaktadır. Bu dokunsal yüzeylerin okul girişine kadar uygulanmadığı gözlenmektedir.

Öneri

Dokunsal yüzeylerin devamlılığı sağlanmalı ve okul girişlerini kapsayacak şekilde tasarlanmalıdır. Yaya altgeçidine ek olarak hemzemin yaya geçidi uygulanmalı, engelli

Okul bölgelerinde öğrencilerin sürdürülebilir ulaşımın en önemli bileşenlerinden biri olan bisikletli ulaşımı tercih etmelerini sağlayacak, ev-okul, okul-ev yolculuklarını gerçekleştirebilecekleri, diğer toplu taşıma sistemleri ile bütünleşik güvenli bir bisiklet altyapısının tasarlanıp uygulanması önerilmektedir.

Çocukların yaya ve bisikletli olarak yolculuk yapabilecekleri okul güzergahları; parklar, buluşma noktaları, bisiklet atölyeleri gibi çeşitli aktivite mekanları ile desteklenmelidir.

erişimi kolaylaştırılmalıdır. Merdivenli yolların rampalarla birlikte tasarlanması önerilmektedir.

Önerilen Tasarım Yaklaşımı

Proje alanı tasarım önerileri kapsamında, insan odaklı tasarım yaklaşımı ile yaya erişilebilirliğini arttırmaya yönelik kısa vadede yapılabilecek bir dizi öneri sunulmaktadır. Bu doğrultuda öncelikle güvenli geçiş sağlanması için taşıtların hızını düşürerek okul önündeki yaya geçiş talebinin güvenli hale getirilmesi önerilmektedir. Eşrefpaşa Caddesi üzerinde bulunan kaldırımların, kaldırım standartlarına uygun olarak devamlılığı sağlanmalıdır. Okul girişini tanımlayan 431. Sokak ve Eşrefpaşa Caddesi'nin kesişiminde yol bozuklukları giderilmelidir. Kaldırım kenarlarına dökmüm yol babası eklenerek yaya yolu daha tanımlı hale getirilmelidir. Kaldırım üzerinde kesintilere uğrayan dokunsal yüzeylerin devamlılığı sağlanmalıdır. Yayaaların hareketliliğini arttırmak amacıyla mevcutta bulunan yaya alt geçidine ek olarak Eşrefpaşa Caddesi üzerinde hemze-

min yaya geçidi önerilmektedir. Bu şekilde okula toplu taşıma ile ulaşan çocuklar ve ailelerin erişimi kolaylaştırılabilir.

Öneri ve Değerlendirmeler

Gerçekleştirilen literatür ve saha çalışmaları neticesinde okul bölgelerindeki yol güvenliğini ve erişilebilirliği iyileştirecek, ev-okul, okul-ev arası yapılan yolculukları daha güvenli hale getirecek çözüm önerileri sunulmuştur. Bu bağlamda güvenli sürdürülebilir ulaşım sistemlerini tasarımın odağına alan şehirlerde uygulanması gereken temel yaklaşım önerisi, 4 ana başlıkta toplanmaktadır:

- Planlama süreci,
- Yasal düzenlemeler ve politikalar,
- Yol güvenliği ve sokak tasarımı,
- Farkındalık ve iletişim çalışmaları.

Planlama Süreci

Okul bölgelerinde yol güvenliğinin sağlanması konusunda ilk adım planlama sürecinin doğru yönetilmesidir. Planlama süreci: veri toplama, planlama, uygulama ve takip olmak üzere dört adımı kapsamalıdır.

- İlk adım olarak pilot bir proje ile başlamak daha hızlı geri bildirim alma, planlama, uygulama ve izleme çalışmaları için deneyim kazanma fırsatı yaratabilir.
- Düzenli ve sürdürülebilir veri toplama ile okul bölgelerinde yol güvenliği sorunları tespit edilmelidir. Seçilen okul bölgesi için beklenen temel veriler: öğrenci sayısı, seçili okul bölgesi içinde çocukların dahil olduğu trafik çarpışmalarına ilişkin tutanak, okula gelen öğrencilerin tercih ettikleri ulaşım türü, okul bölgesi ile konut alanları arasındaki mesafe, ailelerin çalıştıkları alanlar

ile okul bölgesi arasındaki mesafedir.

- Planlama süreci, katılımcılık ilkesiyle başlamalıdır. Kademe olarak il bütününde ya da ilçe odağında gerçekleştirilecek çalışmanın planlama sürecinde ilgili okullara yolculuk edenlerin (öğrenciler, veliler, öğretmenler) görüşleri, yerel ve merkezi yönetimde ilgili birimlerin fikirleri alınmalı ve bunun için çeşitli görüşmeler yapılmalıdır.

- Uygulama çalışmalarından önce okul bölgesinde mevcutta bulunan ulaşım altyapısı sistemleri değerlendirilmeli, yol güvenliği inceleme çalışmaları yürütülmelidir. Okul bölgesi ve çevresinin zayıf ve güçlü yanları belirlenmelidir. Alan içerisinde uygulanacak anket çalışmaları kullanıcıların günlük hayatta karşılaştıkları sorunları ve eksik gördükleri uygulamaları görmek için iyi bir fırsattır. Bu çalışmalar doğrultusunda okul bölgesinin yol güvenliğini sağlamak amacıyla alana özgü tasarım geliştirilmelidir. Yol güvenliği inceleme çalışmaları ve erişilebilirlik çalışmaları uygulanmalıdır. Ayrıca, okul yolculukları için uygun yaya ve bisikletli yolculuk güzergahları tanımlanmalıdır. Çocukların yaya ve bisikletli olarak yolculuk yapabilecekleri okul güzergahları; parklar, buluşma noktaları, bisiklet atölyeleri gibi çeşitli aktivite mekanları ile desteklenmelidir (Belgian Road Safety Institute, 2009).

- Takip aşamasında uygulamanın başarısını ölçmek, sonuçlara dair geri bildirimler vermek karar vericiler ve kullanıcılar için önemlidir. Takip çalışmaları; memnuniyet anketleri, çarpışma verileri gibi farklı yöntemlerle gerçekleştirilebilir. Çarpışma verileri ve tercih edilen ulaşım türündeki değişim, uygulamanın başarısına dair bilgi verebilir.

Yasal Düzenlemeler ve Politikalar

Okul bölgelerinde yol güvenliğinin sağlanması konusunda merkezi yönetim ve yerel yönetimler ölçeğinde kararlar alınmalı ve bu konu ile ilgili kararlar yasalara ve planlara yansıtılmalıdır.

- Kalkınma Planları, Yol Güvenliği Strateji Planı, AB destekli yol güvenliği projeleri gibi Türkiye'nin ana akım yol güvenliği çalışmalarına, özelleşmiş okul bölgelerinde yol güvenliği ve erişilebilirlik çalışmalarının dahil edilmesi ve bu alanın geliştirilmesi gerekmektedir.

- 2918 Sayılı Trafik Kanununun 125. Maddesi, Millî Eğitim Bakanlığı'na ilk ve orta dereceli okullarda trafik eğitimi konusunda yükümlülük getirmiştir.

- Belediyeler okul bölgeleri için eylem planları hazırlayabilir.

Yol Güvenliği ve Sokak Tasarımı

- Kent özelinde okul bölgelerine odaklanan trafik çarpışma yoğunluk haritaları oluşturulabilir.

- Öncelikle çocuklar göz önünde bulundurularak güvenli yaya ve bisiklet yolu altyapısına sahip sokakların tasarlanması gerekmektedir.

- Okul bölgelerinde bulunan sokakların tasarım sürecinde katılım sağlanmalıdır. Bu süreçte tasarımla ilgili alınacak kararlara çocuklar da dahil edilebilir.

- Kentleri ve okul bölgelerini planlarken ve tasarlarken "Herkes için Güvenlik" yaklaşımı benimsenmelidir.

Farkındalık ve İletişim Çalışmaları

WHO tarafından 2015 yılında yayınlanan rapora göre, insan faktörünün trafik çarpışmalarının %96'sın-

da rol oynadığını ifade etmektedir. İnsan kaynaklı etmenler arasında yer alan aşırı hız, alkol kullanımı, dikkatsizlik, uyuyakalma, emniyet kemeri kullanmama gibi davranışlar trafik çarpışmalarının şiddetini de artırmaktadır (WHO, 2015). Ancak insan davranışlarının değiştirilebilir olması önemli bir fırsat sunmaktadır. Farkındalık ve iletişim çalışmaları bu değişimi gerçekleştirmek için kullanılması gereken en verimli araçlardan biridir. Yol güvenliği farkındalık ve iletişim çalışmaları trafik çarpışmalarına neden olan insan davranışlarını ve kullanıcıların bakış açılarını değiştirmek üzere çalışmalar yapmaktadır. Bilgilendirme, motive etme, ikna etme gibi farklı yöntemlerle uygulanan bu çalışmaların belirli bir hedef kitlesi bulunmaktadır. Farkındalık ve iletişim çalışmalarında izlenmesi gereken adımlar zaman periyodu, hedef kitle araştırması, kampanyalar, izleme ve değerlendirme şeklindedir.

Zaman Periyodu: Farkındalık ve iletişim çalışmaları belirli bir zaman aralığını kapsar ve tüm proje aşamalarında (önce, boyunca, sonra) yürütülmesi önerilen bir çalışmadır.

Hedef Kitle Araştırması: Her projenin farklı hedefleri ve kurgusu vardır. Bu doğrultuda hedef kitlenin doğru seçilmesine ve bu kitleye doğrudan ulaşan çalışmaların yürütülmesine özen gösterilmelidir.

Kampanyalar: Farkındalık ve iletişim faaliyetleri, doğru seçilen koordinatör, reklam ajansı veya araştırma şirketi gibi profesyonellerle yürütülmelidir.

İzleme ve Değerlendirme: Faaliyetlerin sonunda istenilen amaca ne oranda ulaşıldığını, beklenen düzeyde etki yaratıp yaratmadığını ölçerek çalışmaların izleme ve değerlendirmesi yapılmalıdır.

WHO tarafından 2015 yılında yayınlanan rapora göre, insan faktörünün trafik çarpışmalarının %96'sında rol oynadığını ifade etmektedir. İnsan kaynaklı etmenler arasında yer alan aşırı hız, alkol kullanımı, dikkatsizlik, uyuyakalma, emniyet kemeri kullanmama gibi davranışlar trafik çarpışmalarının şiddetini de artırmaktadır.

“GÜVENLİ OKUL YOLLARI” PROJESİ

Uğur İbrahim ALTAY
Konya Büyükşehir Belediye Başkanı

Çocuklarımızın okullarına bisikletle gitmelerini daha güvenli hale getirmek ve bisiklet konusunda farkındalık oluşturmak için başlattığımız Güvenli Okul Yolları Projesi, belirlediğimiz pilot okullarda başarılı bir şekilde sürdürülüyor.

Konya'mız; beş üniversitesi, 130 bin üniversite öğrencisi, 500 bine yakın ilk ve orta öğretim öğrencisiyle büyük bir gençlik ve öğrenci şehri. Konya Büyükşehir Belediyesi olarak şehrimizdeki tüm öğrencilerin, eğitimlerini en iyi şekilde sürdürebilmeleri için bugüne dek onlarca farklı çalışmayı hayata geçirdik. Öğrencilerimizin ulaşımını konforlu, ekonomik ve güvenli bir şekilde sağlamalarını ise Konya Modeli Belediyecilik anlayışımızın en önemli ilkelerinden biri haline getirdik. Bu doğrultuda; artan maliyetlere ve değişen şartlara rağmen toplu taşımada öğrenci ücretlerine tam beş yıldır zam yapmadık.

Bunun yanında özellikle ilk ve ortaokul öğrencilerimizin, okullarına bisikletle güvenli bir şekilde ulaşabilmeleri için "Güvenli Okul Yolları" adında oldukça önemli bir proje başlattık.

Konya'mız 580 kilometre ile Türkiye'nin en uzun, dünya ülkeleri arasında ise önde gelen bisiklet yolu ağına sahip bir bisiklet şehri. 2030 yılında bu uzunluğu 786 kilometreye çıkarmayı hedefliyoruz. Bununla birlikte; Konya'da bisiklete binmeyi teşvik etmek ve şehir içi ulaşımında bisikleti öncelikli kılmak için Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığımız ile Büyükşehir Belediyemizin ortaklaşa hazırladığı Türkiye'nin ilk Bisiklet Master Planı, Uluslararası İdealkent Ödülü'nü kazandı.

Çocuklarımızın okullarına bisikletle gitmelerini daha güvenli hale getirmek ve bisiklet konusunda farkındalık oluşturmak için başlattığımız Güvenli Okul Yolları Projesi, belirlediğimiz pilot okullarda başarılı bir şekilde sürdürülüyor. İlk olarak çocuklarımız okula gitmeden önce

belirli toplanma alanlarında bisikletle toplanıyor. Ardından motorize polislerimiz ve zabıtalarmız, öğrencilerimizin güvenliği için geçiş güzergâhlarında onlara eşlik ediyor ve okullarına sağ salım ulaşmalarını sağlıyor. Türkiye'ye örnek olan Güvenli Okul Yolları Projesi, kısa süre içerisinde pek çok olumlu dönüş aldı. Özellikle velilerimiz, evlatlarının güvenli bir şekilde okullarına ulaşabilmelerinden çok memnunar. Öğrencilerimizin ise projeden duydukları mutluluğu bir sabah onlara eşlik ederek bizzat şahitlik ettik.

Çocuklarımızın güvenliği bizim için her şeyden çok daha önemli. Konya Büyükşehir Belediyesi olarak Güvenli Okul Yolları Projemizi daha da yaygınlaştırarak uygulamaya devam edeceğiz. Projemize destekleri için sevgili öğrencilerimize, değerli velilerimize, görev yapan polislerimize, zabıta memurlarımıza ve emeği geçen herkese teşekkür ediyorum.

Konya'da bisiklete binmeyi teşvik etmek ve şehir içi ulaşımında bisikleti öncelikli kılmak için Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığımız ile Büyükşehir Belediyemizin ortaklaşa hazırladığı Türkiye'nin ilk Bisiklet Master Planı, Uluslararası İdealkent Ödülü'nü kazandı.

TÜM KURUMLARLA İŞ BİRLİĞİ YAPIYORUZ

Zeydan KARALAR
Adana Büyükşehir Belediye Başkanı

Vatandaşlarımızın, çocuklarımızın güvenliği ve sağlığıyla ilgili çalışmalarımız, diğer kurum ve kuruluşlarla iş birliğimiz sürüyor.

Adana Büyükşehir Belediyesi olarak bir yandan rutin işlerimiz arasında yer alan; şehrin yol, su, altyapı, park, altgeçit, üstgeçit ve benzeri ihtiyaçlarıyla ilgili çalışmalarımız yoğun şekilde devam ederken, sosyal belediyecilik anlayışımızı da olanaklar doğrultusunda taviz vermeden sürdürüyoruz.

Şehrimizde Valiliğimizce gerçekleştirilen; Bağımlılıkla Mücadele İl Koordinasyon Kurulu Toplantısı'nda alınan kararların 7. maddesi gereğince "Belediye Zabıta Ekipleri Tarafından Okul Çevresindeki Seyyar Satıcıların Engellenmesi" maddesine istinaden Adana Büyükşehir Belediyesi Zabıta Dairesi Başkanlığı'nca 2022 yılı içerisinde yapılan denetimlerde (Çukurova, Sarıçam, Seyhan, Yüreğir, Kozan, Pozantı, Ceyhan ve Saimbeyli ilçeleri dahil olmak üzere) 2736 okul denetimi yapılarak 1877 seyyar satıcıya müdahale edilmiştir. Ayrıca 1452 okul servis aracı ve şoförü denetimden geçirilmiştir. Denetimle planlı bir şekilde devam etmektedir.

Adana İl Emniyet Müdürlüğü Narkotik Şube Uzman Personelleri tarafından "Narkorehber ve Narkoanne" başlıklarında eğitimler düzenlenerek 258 zabıta personeline 4 kez hizmet içi eğitim verilmiştir. Bu eğitimler de planlı bir şekilde devam etmektedir.

Böylece çocuklarımızın madde bağımlılığı ve uyuşturucunun tehlikelerinden korunması ile ilgili mücadelede Adana Büyükşehir Belediyesi, emniyet güçlerimize destek olmayı amaçlamaktadır. Ayrıca göreve geldiğimiz 2019 yılından bu yana okul güvenliği ile ilgili çalışma yapıyoruz.

Adana Büyükşehir Belediyesi Ulaşım Daire Başkanlığı'nca 2019 yılında; 582 adet okul geçit levhası, 501 adet yaya geçit levhası, 264 adet

hız sınır levhası (30 km/s), 496 adet önce yaya ikon çalışması, 2020 yılında; 1455 okul geçit levhası, 1239 yaya geçit levhası, 215 hız sınır levhası (30 km/s), 500 adet önce yaya ikon çalışması, 2021 yılında; 673 adet önce okul geçit levhası, 483 adet yaya geçit levhası, 514 adet hız sınır levhası (30 km/s), 707 adet önce yaya ikon çalışması, 2022 yılında 538 adet okul geçit levhası, 461 adet yaya geçit levhası, 646 adet hız sınır levhası (30 km/s), 70 adet önce yaya ikon çalışması gerçekleştirilmiştir.

Adana Büyükşehir Belediyesi sorumluluk alanı içerisindeki trafik ve yol güvenliğinin sağlanması, trafiğin düzenlenmesi, yolu kullanan sürücü ve yayalara rehberlik etmesi, yol hakkında bilgi vermesi, gerekli yasaklama ve kısıtlamaların belirtilmesi amacıyla yol üzerinde yapılan yatay trafik işaretleme (yaya geçitleri çizgisi, yavaşlama uyarı çizgisi, ofset tarama vb.) faaliyetlerini yürütmek, trafik yol güvenliğinin sağlanması maksadıyla, UKOME kararları gereği kavşaklara tam teşekküllü ışıklı sinyalizasyon sistemlerini kurmak görev ve sorumluluğumuzdadır.

Yatay trafik işaretlemelerini (yaya ve okul geçidi çizgi çalışmaları, yavaşlama uyarı çizgileri, ofset tarama çizgileri vb.) temin ve tesis etmek, bunların devamlılığı ve işlerliğini sağlamak amacıyla her türlü bakım, onarım, montaj ve de-montaj işlemleri 7 gün 24 saat esasına göre yapılmaktadır.

Araç sürücülerinin, yaya ve okul geçidine yaklaşırken güvenle yavaşlayabileceği ya da durabileceği uygun mesafe göz önüne alınarak uyarılmalarını sağlamak amacıyla "Önce Yaya" ikon çalışması yapılmaktadır.

Trafikte farkındalık yaratacak yeni bir uygulama olan 3 Boyutlu Yaya

Adana Büyükşehir Belediyesi Ulaşım Daire Başkanlığı'nca 2019 yılında; 582 adet okul geçit levhası, 501 adet yaya geçit levhası, 264 adet hız sınır levhası (30 km/s), 496 adet önce yaya ikon çalışması, 2020 yılında; 1455 okul geçit levhası, 1239 yaya geçit levhası, 215 hız sınır levhası (30 km/s), 500 adet önce yaya ikon çalışması, 2021 yılında; 673 adet önce okul geçit levhası, 483 adet yaya geçit levhası, 514 adet hız sınır levhası (30 km/s), 707 adet önce yaya ikon çalışması, 2022 yılında 538 adet okul geçit levhası, 461 adet yaya geçit levhası, 646 adet hız sınır levhası (30 km/s), 70 adet önce yaya ikon çalışması gerçekleştirilmiştir.

Araç sürücülerinin, yaya ve okul geçidine yaklaşırken güvenle yavaşlayabileceği ya da durabileceği uygun mesafe göz önüne alınarak uyarılmalarını sağlamak amacıyla “Önce Yaya” ikon çalışması yapılmaktadır.

Geçidi uygulaması ile araç sürücülerini önlerinde yükseklik varmış algısıyla hızlarını azaltıyor, yayalar da karşıya daha güvenli geçiyor.

Adana Büyükşehir Belediyesi Ulaşım Daire Başkanlığı Sinyalizasyon Şube Müdürlüğü tarafından gerçekleştirilen yeni uygulamayla Aliya İzzetbegoviç Bulvarı 75370 sokak kesişiminde bulunan yaya geçidi 3 boyutlu hale getirildi. Böylece araçlar artık daha yavaş ve dikkatle geçiş sağlıyor.

İçişleri Bakanlığı İller İdaresi Genel Müdürlüğü'nün 19/03/2021 tarihli yazısına istinaden yaya ve okul geçitleri öncesinde sürücülerin yer/zemin işaretlemeleriyle bir kez daha uyarılarak dikkatlerini daha üst düzeye çıkarmak, bu alanlarda yavaşlamalarını ve yayalara ilk geçiş hakkını vermelerini sağlamak, Devletin

tüm unsurları ile farkındalık eyleminde olduğunu göstermek amacıyla 30 Mart 2021 tarihi itibarıyla “Yaya Önceliği Kırmızı Çizgimizdir” uygulaması yapılmaktadır.

Çift kompenantlı sarı, beyaz ve kırmızı boyalarımız ile yapılan bu çalışma gece-gündüz daha farklı görünürlüğü olan bir uygulama. Düşey trafik işaretlemeleri de; sürücü, yolcu ve yayaların kullanmakta oldukları yol ağı üzerinde uymak zorunda oldukları kuralların belirtilmesi ve ayrıca yönlendirme, bilgilendirme ile uygulanan işaretlerdir.

Butonlu Yaya Denetleyici Sistem; yayaların karşıdan karşıya geçerken trafiği beklememeleri için kullandıkları, yolun yaya trafiğine açılmasını sağlayan, yaya sinyal süresinin uzunluğu belirlenirken yayaların güvenliği ve araçların akıcı bir şekilde yola devam edebilmeleri arasındaki dengeyi sağlayan sistemdir. Özellikle hastane ve okul bölgelerinde, yaya trafiğinin yoğun olduğu noktalarda kullanılmaktadır.

Yaya sirkülasyonu fazla olan bölgelerde; 8 adedi zaman saatli Okul Önü Yaya Geçidi, 4 adedi Butonlu Yaya Geçidi olmak üzere 12 adet sinyalizasyon mevcuttur.

Yaya yoğunluğu nedeniyle yaya veya araç güvenliği açısından UKOME kararı doğrultusunda okul yaklaşımlarına kasis de yapılmaktadır.

Elektronik Denetleme Sistemi (EDS)

Trafikte yaya önceliği bilincinin sürücüler üzerinde oluşturulması adına gerçekleştirilmiş olan bir denetleme sistemi olan EDS, yaya önceliği konusu sürücüler tarafından dikkate alınması için özellikle sinyalizasyon ışıklarının bulunmadığı yaya ve okul geçitlerinde sürücülerin hızlarını azaltmalarında fayda sağlamaktadır. 16 hız koridoru sistemi ile ilgili çalışmalar devam etmektedir.

Yatay trafik işaretlemelerini (yaya ve okul geçidi çizgi çalışmaları, yavaşlama uyarı çizgileri, ofset tarama çizgileri vb.) temin ve tesis etmek, bunların devamlılığı ve işlerliğini sağlamak amacıyla her türlü bakım, onarım, montaj ve de-montaj işlemleri 7 gün 24 saat esasına göre yapılmaktadır.

ETİK EĞİTİCİ EĞİTİMLERİNİN İKİNCİSİ DÜZENLENDİ

Türkiye Belediyeler Birliği ile Kamu Görevlileri Etik Kurulu iş birliğinde ikincisi düzenlenen “Etik Eğitici Eğitimi” 13-17 Haziran tarihleri arasında TBB hizmet binasında gerçekleştirildi.

TBB, belediyeler, çeşitli kamu kurum ve kuruluşlarından İdareci ve personelin yer aldığı eğitimin açılış konuşmaları Kamu Görevlileri Etik Kurulu Üyesi İbrahim Karaosmanoğlu, TBB Genel Sekreter Yardımcısı H. İbrahim Azak ve TBB Genel Sekreter Yardımcısı Ramazan Özcan Yıldırım tarafından yapıldı.

Ahlak, tarafsızlık, adalet, sevgi ve saygı gibi değerlerin önemine değinen Karaosmanoğlu, bir kamu görevlisinin çözüm için başvuran tüm insanları ayırt etmeden, tarafsızlıkla önemsemesi gerektiğinin altını çizerek “Kamuda çok farklı insanlarla karşılaşabiliriz ama ne olursa olsun sabırlı olmalı, kimseyi kırmadan; insanımızı mutlu edecek, bir problemi

varsa çözecek adımlar atmalıyız. Bize değer verilmesini istiyorsak biz de herkese değer vermeliyiz.” dedi.

Eğitimin içeriği hakkında bilgiler veren TBB Genel Sekreter Yardımcısı H. İbrahim Azak, “Bugün ikincisini düzenlediğimiz eğitimimizde Birliğimizden 7, belediyelerimizden 10 ve diğer kamu kurum ve kuruluşlarımızdan da 15 olmak üzere toplam 32 katılımcımız burada etik eğitimi alacak. Sizi her zaman burada görmek ve ağırlamak isteriz. Bu programlarımızı da eğer Etik Kurulumuz da uygun görürse sürekli hale getirmeyi düşünüyoruz.” diye konuştu. TBB Genel Sekreter Yardımcısı Ramazan Özcan Yıldırım ise açılışta yaptığı konuşmada TBB’nin

belediye çalışanlarının kurumsal kapasitelerini güçlendirmek ve işlerini kolaylaştırmak için çaba sarf ettiğine değinerek “Belediyelerimizin vatandaşlara daha kaliteli hizmet sunabilmesi için kaynakları etkin kullanmaları lazım. Bunu yaparken de vatandaş memnuniyetinin gözetilerek işlerin doğru yapılması gerekiyor. Çünkü herkes işini doğru yapınca ve kaynaklar verimli kullanılınca işler doğru çıkıyor.” ifadelerine yer verdi.

Eğitimde; Kamu Etiği İlkeleri, Kamuda Etiğin Önemi, Kamu Etik Kurulunun Yapısı ve Etik Mevzuatı gibi sunumlara yer verilirken etikle ilgili örnek olay ve senaryo çalışmaları yapıldı.

GELECEĞİMİZİN TEMİNATI ÇOCUKLARIMIZA GÜVENLİ BİR GELECEK BIRAKMAK İÇİN ÇALIŞIYORUZ

Cengiz ERGÜN
Manisa Büyükşehir Belediye Başkanı

Küçük çocuklarımız için hayata geçirdiğimiz Çocuk Trafik Eğitim Parkı ile genç beyinlere trafik güvenliği eğitimini küçük yaştan itibaren eğlenceli bir şekilde sunmayı amaçladık. Çocuklarımız artık, günlük hayatlarında daha bilinçli hareket ediyor.

Üçüncü hizmet dönemimizi icra ettiğimiz ülkemizin güzel kenti, Şehzadeler Şehri Manisa'mızda, proje ve hizmetlerimizi hayata geçirirken, geleceğimizin teminatı olan çocuklarımızı ve gençlerimizi daima ön planda tuttuk. Eğitimden spora, sosyal alanlardan parklara, sosyal desteklerden okulların güvenliğine, gençlik merkezlerinden konservatuvara kadar geniş bir yelpazede hayata geçirdiğimiz projelerle çocuklarımızı ve gençlerimizi zararlı alışkanlıklardan ve her türlü bağımlılıktan uzak tutmayı kendimize görev edindik.

Onların; vatanını ve milletini seven, Ata'sının izinde, ailesine, çevresine ve arkadaşlarına karşı duyarlı, geleceğe güvenle bakan gençler olması için çalışmalarımızı sürdürüyoruz.

Ülkemizde geleceğe güvenle bakan nesiller yetişmesi ilke ile öncelikle evlatlarımıza daha temiz ve yaşanabilir bir Manisa bırakmayı hedefledik. Bunun da birinci önceliği çevresel yatırımlar ve çevreci projelerdir. Buradan hareketle Manisa'nın 40 yıllık çöp sorununu tarihe gömen Uzunburun Katı Atık Bertaraf Tesisini ve çöpten enerji ürettiğimiz Manisa Biyogaz ve Biyokütle Enerji Santralini yaptık. Yine Türkiye'de bir ilke imza atarak Manisa'mızda artık evsel atıkları yani çöpleri TIR'lar yerine trenle taşımaya başladık. Hem karbon salınımını düşürdük hem de yakıt tasarrufu sağladık. Bunun yanında atıksu arıtma tesisleri, güneş enerji santralleri, alt ve üstyapı yatırımları, içme suyu projeleri, yeşil alanların artırılması gibi çalışmalarımızla daha temiz ve daha çevreci bir Manisa inşa ettik. Evlatlarımıza bırakacağımız en büyük miras sudur dedik ve kaynakların korunması için önemli çalışmalar yürüttük.

Okulların güvenliği noktasında güvenli ulaşımı önceliğimiz yap-

tık. Türkiye'nin en büyük elektrikli otobüs filosunu kurarak, Üniversite ve okullarımız ile şehir merkezi arasındaki mesafeyi kısalttık. Yolların asfaltlanmasıyla, köprü ve kavşak çalışmalarımızla, düzenli olarak yenilediğimiz yol çizgileri ve yaya geçişleri ile ulaşım konfor ve güven getirdik. Okul servislerinin denetimi noktasında da ekiplerimiz, Emniyet Müdürlüğü işbirliğiyle sık sık çalışma yürütüyor.

Bunların yanı sıra 'Can Dostum' projesini hayata geçirerek, barınaklara bırakılmış köpeklerin okullarda sahiplendirmesini yaparak, çocuklarımızda hem hayvan sevgisini arttırmaya hem de okullarının güvenliğinin sağlanmasına katkıda bulunduk. İtfaiye Dairemiz de sık sık okullarda yangın güvenliği, söndürme ve deprem eğitimi vererek, çocuklarımızı her türlü olumsuzluğa karşı nasıl hareket edebilecekleri noktasında bilinçlendiriyor.

Küçük çocuklarımız için hayata geçirdiğimiz Çocuk Trafik Eğitim Parkı ile genç beyinlere trafik güvenliği eğitimini küçük yaştan itibaren eğlenceli bir şekilde sunmayı amaçladık. Çocuklarımız artık, günlük hayatlarında daha bilinçli hareket ediyor.

Yakın geleceğimizde söz sahibi olacak çocuklarımıza ve gençlerimize güveniyoruz. Bu cennet vatanın onların omuzlarında daha gelişmiş, saygı duyulan bir ülke olarak, hür ve bağımsız bir şekilde sonsuza kadar varlığını sürdüreceğine yürekten inanıyorum. Bu vesileyle Manisa Büyükşehir Belediyesinin gençlerin yanında olmaya devam edeceğini vurguluyorum. Geleceğimizin teminatları için çalışmaya ve üretmeye devam edeceğiz.

Ülkemizde geleceğe güvenle bakan nesiller yetişmesi ilke ile öncelikle evlatlarımıza daha temiz ve yaşanabilir bir Manisa bırakmayı hedefledik. Bunun da birinci önceliği çevresel yatırımlar ve çevreci projelerdir.

“GÖREVDEN DEĞİL GÖNÜLDEN”

Hilmi BiLGiN
Sivas Belediye Başkanı

En iyi yatırımın insana yapılan yatırım olduğundan hareketle, geleceğimizin teminatı olan öğrencilerimize, fedakâr öğretmenlerimize ve dolayısıyla Milli Eğitim camiamıza büyük önem veriyoruz.

İnsanı diğer varlıklardan ayıran en önemli özellik akıldır. Akıl cevherini işlemenin yegâne yolu ise eğitimden geçmektedir. Eğitim; insanlık tarihi kadar eski, yaşamın vazgeçilmez bir unsuru ve geleceğe yön verecek hâkimiyetin anahtarıdır...

Bu anlamda okullarımızdaki eksiklerin giderilmesi, şehrimizdeki eğitim altyapısının güçlendirilmesi, güvenli, huzurlu ve sağlıklı bir eğitim sürecinin devam ettirilmesi adına çözüm odaklı bir hizmet anlayışı ile çalışıyoruz.

Şehre ve insanımıza dair 'görevden değil gönülden' gelen bir sorumluluk bilinciyle eğitim yuvalarımızın taleplerini karşılamak için Milli Eğitim Müdürlüğü ile sürekli istişare ederek fikir alışverişinde bulunuyoruz.

Eğitime yapılan her yatırımı yarının güçlü Türkiye'sine yapılan yatırım olarak görüyor, toplumumuzun gelişebilmesi için en önemli hususun

eğitim olduğunu düşünüyoruz. Bu noktada en büyük görev fedakâr öğretmenlerimize düşüyor. Eğitim sadece bir kuruma bırakılmayacak kadar önemli bir husus. Bu noktada da yerel yönetimlerin, belediyelerin hatta diğer sivil toplum örgütlerinin elini taşın altına koyması gerektiği inancıyla eğitim camiamızın her talebini karşılamak için büyük çaba sarf ettik ve etmeye de inşaAllah devam ediyoruz.

Bu alanda hayata geçirdiğimiz hizmetlerden kısaca başlıklar halinde bahsedecek olursak;

1. Sınıf Öğrencilerine Çanta ve Kırtasiye Seti Hediyesi: 2022-2023 eğitim-öğretim döneminde ailelerin eğitim yükünü azaltmak amacıyla kent merkezinde birinci sınıfa başlayan 6 bin öğrencimizin tamamına okul çantası, beslenme çantası ve kırtasiye malzemesi desteği verdik. Okulların başladığı ilk günde öğrenciler, içerisinde ihtiyaç duyacakları 16 çeşit kırtasiye malzemesinin yer aldığı çantaları sıralarında hazır buldu.

Okulların Çevre Düzenlemesi ve Tadilat İşleri: 30 okulun asfalt, 60 okulun parke taş döşemesi, spor sahası yenilemeleri, kapı, pencere

ve istinat duvarı tadilatı, 80 okulumuzun ise kent mobilyası gibi ihtiyaçlarını giderdik.

Öğretmenler Odası Yenileme Çalışması: 70 okulumuzun öğretmen odaları yeniden düzenlendik, tefrişatı yapılarak eğitimcilerimizin hizmete sunduk.

Tablet, Bilgisayar ve İnternet Desteği: Koronavirüs sürecinden dolayı uzaktan eğitim sistemine geçen öğrencilerimizin derslerinden geri kalmaması için tespit edilen ihtiyaçlı öğrencilerimize içerisinde 1 yıllık internet paketi olan 4 bin adet tablet bilgisayar hediye ettik.

Kırtasiye ve Nakit Desteği: Hayat Ağacı Derneğimiz aracılığı ile ihtiyaç sahibi ailelerin çocuklarına kırtasiye malzemesi ve nakit eğitim desteği verdik. Toplam 7 bin 500 öğrencimize, 1 milyon 500 bin TL kırtasiye desteği sağladık.

Kültür Merkezlerinde Branş Eğitimleri: Belediyemiz bünyesindeki 9 farklı kültür merkezinde açılan kurslar neticesinde 115 farklı branşta 10 binin üzerinde öğrenciye eğitim verdik.

Kitap Dağıtımları: Öğrencilerimize ve düzenlediğimiz okuma kam-

Eğitime yapılan her yatırımı yarının güçlü Türkiye'sine yapılan yatırım olarak görüyor, toplumumuzun gelişebilmesi için en önemli hususun eğitim olduğunu düşünüyoruz.

Yangın ve doğal afetler hakkında; okullar, iş yerleri ve resmi kurumlarda İtfaiye Müdürlüğü ekiplerimizce eğitimler verildi. 172 farklı kurumda düzenlenen eğitimlerden toplam 20 bin kişi faydalandı.

panyaları vesilesi ile hemşehrilerine toplam 300 bin 358 adet kitap dağıttık.

Geri Dönüşüm ve Sıfır Atık Eğitimleri: Çocuklarımıza erken yaşta çevre bilinci kazandırılması adına 150 okulda 17 bin öğrencimize “Çevre Bilinci, Geri Dönüşüm ve Sıfır Atık” eğitim programı düzenledik. Yapılan atık pil toplama yarışmalarında ise dereceye giren okullar çeşitli hediyelerle ödüllendirdik.

Benim Belediyem Gençlik Çalıştay: Katılımcı belediyeçilik anlayışı ile gençlerimizin fikirlerini açıkça ifade ederek belediye hizmetleri hakkındaki görüşlerini bildirdiği, sorunları ortaya koyarak çözüm önerilerini tartıştığı “Benim Belediyem Gençlik Çalıştayı” düzenledik.

Tarih ve Kültür Gezileri: Sivas’ımızın tarihi ve kültürel değerlerinin gelecek nesillerimize aktarılması adına 1500 öğrencimiz adeta bir “Müze Kent” niteliğindeki Divriği ilçemizi ziyaret etti. Kitap okuma yarışmaları neticesinde dereceye giren öğrencilerimiz ise Çanakkale ve Bosna-Hersek gezileri ile ödüllendirdik. 180 öğrenci Çanakkale’ye, 27 öğrenci ise Bosna-Hersek’e yönelik düzenlenen tarih ve kültür gezilerine katıldı.

Yangın ve Acil Durumlar Eğitimi: Yangın ve doğal afetler hakkında; okullar, iş yerleri ve resmi kurumlarda İtfaiye Müdürlüğü ekiplerimizce eğitimler verildi. 172 farklı kurumda düzenlenen eğitimlerden toplam 20 bin kişi faydalandı.

Yeni Gençlik ve Kültür Merkezleri: “En kıymetli sermayemiz; gençlerimiz” sloganıyla gençlik dostu projeleri hayata geçirmeye devam ediyoruz. Bu anlamda, Gençlik ve Spor Bakanlığı’mızın desteği ile 100 milyon lira değerinde gençlik ve spor yatırımlarını hayata geçiriyoruz.

Yeni Gençlik ve Kültür Merkezleri: “En kıymetli sermayemiz; gençlerimiz” sloganıyla gençlik dostu projeleri hayata geçirmeye devam ediyoruz. Bu anlamda, Gençlik ve Spor Bakanlığı’mızın desteği ile 100 milyon lira değerinde gençlik ve spor yatırımlarını hayata geçiriyoruz.

- Fatih Gençlik ve Kültür Merkezi
- Şeyhşamil Gençlik ve Kültür Merkezi
- Alibaba Gençlik ve Kültür Merkezi
- Amatör Spor Evi
- Seyh Şamil Çok Amaçlı Spor Kompleksi

Heyecan Merkezleri

- Eski Kızılay Hastanesi Binasının Kütüphane ve Gençlik Merkezi olarak düzenlenmesi
- Salih Aşık Öğrenci Yurdunun Kütüphane ve Gençlik Merkezi olarak düzenlenmesi

● Eski Morali Baba Kur’an Kursu’nun Kütüphane ve Gençlik Merkezi olarak düzenlenmesi

- Saklıbahçe / 400 m²
- Esentepe Bölge Parkı / 350 m²
- Selçuklu / 170 m²
- Gazi Osman Paşa / 170 m²
- Vefa Konutları Sosyal Alanı/ 600 m²

Sporun ve Sporunun Desteklenmesi: Belediyespor bünyesinde her yaz açılan 7-11 yaş arası spor okullarından binlerce öğrencimiz istifade ediyor. Şehrimizdeki amatör spor kulüplerine de her yıl düzenli olarak malzeme yardımı yapıyoruz. 2 buçuk yılda yapılan spor malzemesi desteğimiz toplamda 1 milyon 700 bin lirayı buldu. Ayrıca Belediyespor bünyesinde farklı branşlarda 610 lisanslı sporcumuz bulunuyor.

Bisiklet Dağıtımı: Belediyemizden bisiklet talebinde bulunan 300 öğrencimize bisiklet hediye ettik.

Bilişim Teknolojileri Birimi: Sosyal sorumluluk bilinciyle kurduğumuz Özbelsan Bilişim Merkezi, yerli ve milli teknolojiler üretilmesine katkı sağlamayı amaçlıyor. Yazılım ve bilgisayar mühendisleri gibi teknik bilgi ve beceriye sahip kişiler tarafından düzenlenen kurslarla, ilgili alanlardan mezun olan öğrenciler, donanım sahibi yetişmiş bireyler olarak topluma kazandırılıyor.

Gençlik Projelerine Cumhurbaşkanlığı Erdoğan’dan ödül: Gençlik ve Yerel Yönetimler konulu proje yarışmasında Belediyemiz tarafından hazırlanan “Heyecan Merkezleri” ve “Sivas Kültür-Sanat Mobil Uygulama Projesi” dereceye girdi. Ödülü ise, Ankara’da düzenlenen festivalde Sayın Cumhurbaşkanımız Recep Tayyip Erdoğan’ın elinden aldı.

UCLG-MEWA KONGRESİ KONYA'DA YAPILDI

UCLG-MEWA Kongresi, 25-27 Mayıs'ta Konya Büyükşehir Belediyesi ev sahipliğinde gerçekleştirildi. Türkiye Belediyeler Birliği Başkanı Fatma Şahin UCLG Dünya Teşkilatı yönetim kurulu üyeliğine, Sosyal İçerme Komitesi başkanlığına ve Çevre Komitesi başkanlığına seçildi.

Yönetim Organları ve Başkanlık Divanı'nın güncellendiği ilk günün ardından Kongre, tematik oturumlarla devam etti.

Kongrede; UCLG-MEWA başkanlık divanı, komite başkanları ve UCLG Dünya Teşkilatı yönetim organlarında UCLG-MEWA'yı temsil edecek üyeler yenilendi.

El Halil Belediye Başkanı Tayseer Abu Sneineh, 2022-2025 dönemi için oy birliğiyle UCLG-MEWA Başkanı olarak seçildi. Gaziantep Büyükşehir Belediyesi Başkanı ve

TBB Başkanı Fatma Şahin UCLG Dünya Teşkilatı yönetim kurulu üyeliğine, Sosyal İçerme Komitesi başkanlığına ve Çevre Komitesi başkanlığına seçildi. Ayrıca, Tahran Belediyesi Başkanı Alireza Zakani, Akıllı Şehirler ve Kentsel Mobilite Komitesi başkanlığına; Filistin Yerel Yönetimler Birliği Başkanı Musa Hadid, Kent Diplomasisi ve Yerel Yönetişim Komitesi Başkanlığına ve Balıkesir Büyükşehir Belediyesi Başkanı Yücel Yılmaz Kültür ve Turizm Komitesi başkanlığına seçildi.

Kongrede; UCLG-MEWA başkanlık divanı, komite başkanları ve UCLG Dünya Teşkilatı yönetim organlarında UCLG-MEWA'yı temsil edecek üyeler yenilendi.

“EVLATLARIMIZIN GÜVENLİĞİ ÖNCELİĞİMİZ”

Dr. Rahmi Galip VİDİNLİOĞLU
Kastamonu Belediye Başkanı

Çocuklarımızın güvenli bir şekilde eğitim-öğretim yuvalarına ulaşması önceliğimiz.

Üç ay gibi uzun bir sürenin ardından eğitim-öğretim süreci yeniden başladı. Bu süreç içerisinde evlatlarımızın eğitim yuvalarına hasret ve özlem duydukları ortada ayrıca arkadaşlarına, öğretmenlerine ve okullarına kavuşmanın heyecanı içerisinde olduklarını biliyorum. Bizler de evlatlarımızın bu özlemlerini güvenli bir şekilde giderebilmesi için tüm tedbirlerimizi aldık. Onlardan bir tanesi de okul taşıt ve şoförlerimizin uygunluğunun denetimi. Bu ve buna benzer uygulama-

ları ilgili birimlerimiz, titizlikle ve kesinlikle en ufak bir taviz vermeden yerine getiriyorlar. Çocuklarımızın güvenli bir şekilde eğitim-öğretim yuvalarına ulaşması önceliğimiz.

Bunu dışında şehir merkezimizdeki yaya geçitlerini çeşitli dezenformasyonlara maruz kaldığından tekrardan belirgin hale getirerek hem araç sürücülerimizin hem de yayalarımızın daha dikkatli olmasını sağlayarak olası kaza risklerini azaltma hedefindeyiz. Zabıta me-

murlarımız da okul giriş ve çıkış saatlerinde öğrencilerimizin karşıdan karşıya geçiş sırasında vb. durumlarda oluşabilecek tehlikeli durumlara karşı görevlerinin başındalar. Ekip arkadaşlarımızın da bu konuda gereken duyarlılığı gösterdiğini biliyorum. Evlatlarımız bizlerin canıdır. Onların çevresel etkenlerden etkilenmeden eğitim-öğretimlerine devam etmesi ve bunun neticesinde gösterecekleri başarı bizim en büyük mutluluğumuz, sevincimiz olacaktır.

SERA GAZI ENVANTERİ HESAPLAMA EĞİTİMİ

Türkiye Belediyeler Birliği tarafından büyükşehir belediyelerinin sera gazı envanteri hazırlama kapasitelerinin güçlendirilmesi amacıyla düzenlenen “Yerel Sera Gazı Envanteri Hesaplama ve Raporlama Eğitimi” 16-17 Haziran’da yapıldı.

Bölgesel Çevre Merkezi (REC) Türkiye Direktörü Rifat Ünal Sayman iki gün süren eğitim boyunca katılımcılara sera gazı envanteri hazırlama konusunda bilgi verdi. Sera gazı miktarının her geçen gün arttığını belirten Sayman, küresel ısınma ile buna bağlı oluşan iklim değişikliği sorununa dikkat çekti.

Raporlar Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığına Sunulacak

Bilgisayar yazılımı üzerinden uygulamalı olarak gerçekleştirilen eğitim programının akabinde 30 büyükşehir belediyesine ait sera gazı envanter raporlarının tamamlanarak Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığına sunulması planlanıyor.

TBB hizmet binasındaki eğitimde büyükşehir belediye uzmanlarına, Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı tarafından geliştirilen yerel sera gazı envanteri hesaplama ve raporlama aracı kullanılarak ve-rilecek eğitimler kapsamında; İklim Değişikliği ile Mücadele Konusunda Küresel ve Ulusal Politikalar, YSGE Hesaplama ve Raporlama Aracı Tanıtımı, Envanter Hazırlama, Büyükşehir Belediyeleri Envanterlerinin İncelenmesi gibi ders başlıklarına değinildi.

Baraçlı: “Belediyelerin çalışmaları önemli.”

TBB Genel Sekreteri Dr. Hayri Baraçlı açılışta yaptığı konuşmada sera gazında yaşanan artışın ve küresel ısınmanın olumsuz etkilerine değindi. İklim değişikliğiyle mücadele konusunda yer aldığı çalışmalara dair tecrübelerini katılımcılarla paylaşan Baraçlı, belediyelerin bu konuda yürütecekleri çalışmaların önemine dikkat çekti.

TBB Genel Sekreteri Dr. Hayri Baraçlı açılışta yaptığı konuşmada sera gazında yaşanan artışın ve küresel ısınmanın olumsuz etkilerine değindi.

ÇOCUK KÜTÜPHANELERİ SEMPOZYUMU

Türkiye Belediyeler Birliği, Kültür ve Turizm Bakanlığı ve Marmara Üniversitesi iş birliğinde, Gaziantep Büyükşehir Belediyesinin ev sahipliğinde 27-29 Mayıs tarihleri arasında düzenlenen 3. Uluslararası Çocuk Kütüphaneleri Sempozyumu’nun açılış töreni Şehitkamil Kültür ve Kongre Merkezi’nde yapıldı.

Bu yıl “Yerel Yönetimlerde Çocuk Kütüphaneleri” temasıyla yapılan sempozyumun açılış konuşmaları TBB ve Gaziantep Büyükşehir Belediye Başkanı Fatma Şahin, Gaziantep Valisi Davut Gül, Kültür ve Turizm Bakanlığı Kütüphaneler Daire Başkanı Ahmet Aldemir ve Marmara Üniversitesi Bilgi ve Belge Yönetimi Bölüm Başkanı Prof. Dr. Asiye Kakırman Yıldız tarafından yapıldı.

Şahin: “Çocuklarımıza medeniyet kodlarımızı özümsetmemiz gerekiyor.”

Sempozyuma gösterilen ilgiden memnuniyetini dile getiren TBB

ve Gaziantep Büyükşehir Belediye Başkanı Fatma Şahin, “Bu salon, çok özel bir salon. Bizi bir araya getiren şey kitap sevgisi, okuma muhabbeti, gelecek iddiamız, çocuklarımıza dair hedeflerimiz. Bugün ülkemizin dört bir yanından çocuk kütüphaneleri için buraya gelmek ülkemizin geldiği noktayı gösteriyor.” dedi.

Gaziantep’in sanayi, gastronomi şehri olmasının yanında artık genç dostu, çocuk dostu, kadın dostu, aile dostu, şehir dostu, eğitim dostu, spor dostu ve bilim dostu bir şehir olma yolunda güçlü bir şekilde devam ettiğini kaydeden Şahin, bu hedeflere ulaşabilmek için kurumlar

arası güçlü iş birlikleri kurulmasının önemine değindi.

Dünyadaki mevcut olumsuz durumları değerlendiren Şahin eğitimin önemine dikkat çekerek, “Dünya nereye gidiyor? Canımız çok yanıyor. Dün Halep’in çocukları öldü, şu an Kiev’in çocukları ölüyor. Bir taraftan ateşi coğrafyanın içine almamaya çalışıyoruz. Burayı güvenli liman yapmaya çalışıyoruz. Bir taraftan bunu iyi yönetmeye, hakkın ve adaletin, mazlum ve mağdurun yanında durmaya çalışıyoruz. Bir taraftan geleceğimize dair Cumhuriyetin ikinci yüzyılının hedefine ulaşmaya çalışıyoruz. Bunu başarmak aslında çok kolay. Çocukla-

rımıza adaleti, irfanı, hikmeti, medeniyet kodlarımızı, bize dair olan değerleri özümsetmemiz gerekiyor. Çocuklarımızı geleceğe bu şekilde hazırlasak korkmaya gerek yok. O yüzden Mehmet Akif 'Korkma' diye başlıyor. O yüzden korkaklar zafer anıtı dikemez. O yüzden medeniyet kodlarımız bize 'oku' diyor." ifadelelerini kullandı.

Gül: "Gaziantep'te kitaba erişimle ilgili hiçbir problemimiz kalmadı."

Gaziantep'te hayata geçirilen eğitimle ilgili projeleri anlatan Vali Davut Gül, "Okullarımızda ve kütüphanelerimizde kitaba erişimle ilgili hiçbir problemimiz kalmadı. Çok sayıda ve türde kitaplarımız var. Kütüphanelerimiz çok zenginleşti. Her mahallede yürüme mesafesinde ödünç kitap alabilecek durumdayız. Bunların daha çok okunması lazım." diye konuştu. Vali Gül konuşmasını sempozyuma emeği geçenlere teşekkürlerini ileterek noktaladı.

Aldemir: "Halk kütüphanelerinin üye sayısı 5 milyonu geçti."

Konuşmasına Kültür ve Turizm Bakanı Mehmet Nuri Ersoy'un selamını ileterek başlayan Kütüphaneler Daire Başkanı Ahmet Aldemir, "Kütüphaneler yasa gereği Bakanlık uhdesinde yürütülen bir kamu hizmetidir. Fakat dünya ölçeğinde baktığımızda kütüphaneler yerel yönetimlerin uhdesindedir. Ülkemizdeki yerel yönetimler bu konulara çok uzak kaldılar." dedi. Türkiye'de son yıllarda kültürel bir değişim ve dönüşüm olduğuna vurgu yapan Aydemir, yerel yönetimlerin altyapı çalışmalarını tamamlayarak kültür faaliyetlerine yoğunluk verdiğini aktardı. Aydemir ayrıca, 2002 yılında halk kütüphanelerine üye sayısının 427 bin olduğunu, gü-

nümüzde ise bu sayının 5 milyonu geçtiğini sözlerine ekledi.

Yıldız: "Bu sempozyumun ana konusu ve odak noktası çocuklar."

Marmara Üniversitesi Bilgi ve Belge Yönetimi Bölüm Başkanı Prof. Dr. Asiye Kakırman Yıldız, 2018 yılında başladıkları Çocuk Kütüphaneler Sempozyumu'nun üçüncüsünü Gaziantep Büyükşehir Belediyesi evsahipliğinde yapmanın gururunu yaşadıklarını belirterek şu ifadeleri kullandı: "Şüphesiz bütün sempozyumların çok önemli, bir emeğin ürünü ama çocuk kütüphaneleri bir başka. Çünkü bu sempozyum çok özel. Bu sempozyumun ana konusu ve odak noktası çocuklar. Pedagojik formasyon, çocuk gelişimi, okul öncesi hatta çocuğa ulaşabilmek için sosyoloji, halkla ilişkiler gibi bütün sosyal bilimleri adeta içinde barındıran çok güzel bir alan çocuk kütüphaneciliği."

Ulusal ve uluslararası akademisyenler, meslek uzmanları ve kütüphanecileri bir araya getiren sempozyum süresince kütüphanecilikle ilgili sunumlar gerçekleştirilecek ve standartların yükseltilmesi çalışmaları yapılacak. Etkinlik kapsamında ayrıca Gaziantep Büyükşehir Belediyesi tarafından yaptırılan kütüphanelere de ziyaretler düzenlenecek.

Sempozyuma gösterilen ilgiden memnuniyetini dile getiren TBB ve Gaziantep Büyükşehir Belediye Başkanı Fatma Şahin, "Bu salon, çok özel bir salon. Bizi bir araya getiren şey kitap sevgisi, okuma muhabbeti, gelecek iddiamız, çocuklarımıza dair hedeflerimiz. Bugün ülkemizin dört bir yanından çocuk kütüphaneleri için buraya gelmek ülkemizin geldiği noktayı gösteriyor." dedi.

TBB MECLİSİ ANKARA'DA TOPLANDI

Türkiye Belediyeler Birliği 2022 yılı Mayıs ayı Olağan Meclis Toplantısı, Ankara'daki hizmet binasında düzenlendi. 17 Mayıs'ta düzenlenen toplantının açılış konuşmalarını TBB ve Gaziantep Büyükşehir Belediye Başkanı Fatma Şahin, Cumhurbaşkanlığı Yerel Yönetim Politikaları Kurulu Başkan V. Prof. Dr. Şükrü Karatepe ve Adalet Bakanı Bekir Bozdağ yaptı.

Şahin: “Zoru kolaylaştırmanın yolu bir araya daha çok gelmek.”

Başkan Şahin açılış konuşmasında kalkınmanın ve demokrasinin yerelde başladığına vurgu yaptı. Şahin, “Demokrasinin beşiği olan yerel kalkınma bugün Türkiye Cumhuriyeti’nin en önemli mekanizmasıdır.” dedi. Zor bir dönemden geçildiğini söyleyen Şahin, “Zoru kolaylaştırmanın yolu bir araya daha çok gelmek, ortak sorunlara ortak çözümler üretmektir.” diyerek Meclis toplantısına katılan belediye başkanları ve belediye meclis üyelerine teşekkür etti. Birlik çatısı altında bütün partilerin olduğunu söyleyen Şahin, bunun demokrasinin bir zenginliği olduğunu vurguladı ve bu zenginliğin sorun çözmede kullanıldığında büyük bir güç olduğunu belirtti.

Karatepe: “Bu çalışmalar derlenerek kitap haline getirildi.”

Prof.Dr. Şükrü Karatepe konuşmasında Türkiye’de belediyeciliğin 150 yıllık bir müessese olduğunu ve artık yerleşmiş bir anlayışın bulunduğunu söyledi. Belediyelerin şartlara çok çabuk uyum sağladığının altını çizen Karatepe, “Belediyelerimiz, özellikle pandemi döneminde dünyanın bütün şehirlerine örnek olacak kendilerine has hizmetler icat ettiler.” dedi ve bu çalışmaların derlenerek kitap haline getirildiğini, Cumhurbaşkanına da sunulduğunu aktardı. Yeşil dönüşüm programı ile birlikte enerji konularında uygulanması planlanan projelerde belediyelere de çok yükümlülük düştüğünü söyleyen Karatepe, sıfır atık projesiyle Türkiye’nin dünyaya örnek olduğunu ve birçok yabancı belediyenin bu sistemi öğrenmek için ülkemize geldiğinin altını çizdi.

TBB ve Gaziantep Büyükşehir Belediye Başkanı
Fatma ŞAHİN

Cumhurbaşkanlığı Yerel Yönetim Politikaları Kurulu Başkan V.
Şükrü KARATEPE

Adalet Bakanı
Bekir BOZDAĞ

Bozdağ: “Belediye Meclisleri güçlendirildi.”

Adalet Bakanı Bekir Bozdağ ise belediyelerle ilgili bugüne kadar yapılan yasal değişikliklerden bahsetti ve Belediye Meclislerinin güçlendirildiğini belirtti. Büyükşehir Belediyesi Kanunu ile de büyükşehir belediyelerinin daha güçlü ve kudretli bir yapıya kavuşturulduğunu vurgulayan Bozdağ, diğer il ve ilçe, belde belediye başkanlarının hukuki anlamda görev ve yetkilerini artıran, onlara güvenen anlayışın 2005’te yeni Belediye Kanunu ile yürürlüğe konulduğu dile getirdi.

Türkiye’de 2005 yılına kadar herhangi bir bakanlıkla, herhangi bir genel müdürlükle doğrudan yazışmayan bir belediye başkanı profili olduğunu ifade eden Bakan Bozdağ, şöyle konuştu: “Bütçesinin kesin hesabını onaylayamayan bir belediye vardı. Meclis kararı, makam ya da vali onaylamazsa yürürlüğe

giremeyen bir belediyecilik vardı. Halk sizi seçse kıymeti ne, seçmese kıymeti ne? Sonuçta yine merkezi hükümetin temsilcileri ne derse o oluyor. Onlar onay verirse yol alıyorsunuz, onlar onay vermezse yol alamıyorsunuz. O nedenle yerel yönetimleri güçlendiren, onlara yeni yetkiler, görevler, haklar, demokratikleşme ve seçildikleri halkın iradesini en üst düzeyde temsil etme noktasında güvenen yasal düzenlemeleri bir bir hayata geçirdik.” Açılış konuşmalarının ardından TBB’nin düzenlendiği Gıdanı Korumak, Yeşil Şehirler ve Çocuk Dostu Şehirler Fikir ve Proje yarışmalarında ödül alan belediyelere ödülleri takdim edildi. Ödül töreni sonrası TBB Genel Sekreter V. Halil İbrahim Azak 2021 yılı Faaliyet Raporu hakkında Meclise bilgi aktardı ve Meclis gündemine geçildi. Gündemdeki konular görüşülerek karara bağlandı. Son olarak yapılan seçimle birlikte mevcut Birlik Encümeni yeniden seçildi.

Büyükşehir Belediyesi Kanunu ile de büyükşehir belediyelerinin daha güçlü ve kudretli bir yapıya kavuşturulduğunu vurgulayan Bozdağ, diğer il ve ilçe, belde belediye başkanlarının hukuki anlamda görev ve yetkilerini artıran, onlara güvenen anlayışın 2005’te yeni Belediye Kanunu ile yürürlüğe konulduğu dile getirdi.

TRAFİK EĞİTİM PARKI

Kartal Belediyesinin okul öncesi ve okul çağındaki çocukların erken yaşta trafik eğitimi alabilmesi amacıyla önemli projelerden biri olarak yapımını tamamladığı Trafik Eğitim Parkında, ilk eğitimler vermeye başlandı.

Kartal Belediyesinin okul öncesi ve okul çağındaki çocukların trafik kurallarını öğrenmeleri ve bilinçli bireyler olarak yetişmeleri amacı ile Yalı Mahallesi'nde hayata geçirdiği bin metrekare büyüklüğündeki Trafik Eğitim Parkı, eğitimlerine başla-

dı. Teorik ve pratik olmak üzere iki şekilde verilen 60 dakikalık eğitimlerin 30 dakikası, slayt ve videolu teorik ders anlatımı şeklinde desteklenirken, 30 dakikası da pratik eğitimleri kapsıyor.

Kartal Belediye Başkanı Gökhan Yüksel de ilk eğitimlerin verilme-ye başladığı Trafik Eğitim Parkı'nı ziyaret ederek kreşli öğrencilerle bir araya geldi. Ziyarette Başkan Yardımcıları; İmam Aydın ve Ali Apaydın da Başkan Yüksel'e eşlik etti. Başkan Yüksel, uzman eğitmenin; trafik kurallarına uygun olarak durma, duraklama ve park etme yöntemlerini, uygulanması gereken manevra kurallarını, emniyet kemerinin önemini, trafik levhalarının ve yol işaretlerinin anlamları ile trafik ışıklarında sürücü ve yaya olarak davranış metotlarının neler olduğunu anlattığı dersi, minik öğrencilerle birlikte takip etti. Öğrencilerle sohbet eden ve trafik ile alakalı kendi tecrübelerini paylaşan Yüksel'e çocuklar da büyük ilgi gösterdi.

BELEDİYELEERDE SOSYAL DENG SÖZLEŞMESİ UYGULAMALARI

Dr. Ahmet KAZAN
Genel Sekreter Yardımcısı/TBB

Özellikle Sayıştay kararları bağlamında sosyal denge tazminatı (SDT) ile ilgili belediyelerde yaşanan farklı uygulamalara ve tereddütlere ilişkin açıklamalar bu makalenin konusunu oluşturmaktadır.

Bilindiği üzere belediyeler ve bağlı kuruluşları ile il özel idarelerinin kadro ve pozisyonlarında istihdam edilen kamu görevlilerine sosyal denge sözleşmesi (SDS) tazminatı ödenebileceği 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'nin Ek 15'inci maddesi, 4688 sayılı Kamu Görevlileri Sendikaları ve Toplu Sözleşme Kanunu'nun 32'nci maddesi ile Kamu görevlilerinin geneline yönelik mali ve sosyal haklara ilişkin toplu sözleşmeler ile düzenlenmiştir. Belli koşullara bağlı olarak yapılan bu ödemenin gerçekleştirilmesi noktasında belediyeler arasında farklı uygulamalar görülmekte ve bazı tereddütlü hususların olduğu gözlemlenmektedir.

Özellikle Sayıştay kararları bağlamında sosyal denge tazminatı (SDT) ile ilgili belediyelerde yaşanan farklı uygulamalara ve tereddütlere ilişkin açıklamalar bu makalenin konusunu oluşturmaktadır.

Sosyal Denge Sözleşmesi Yapmada Mali Yeterlilik

4688 sayılı Kanun'un 32'nci maddesine göre tüm belediyelerin istisnasız bir şekilde SDS yapmasının imkânı bulunmamaktadır. Söz konusu maddeye göre ilgili belediyenin, vadesi geçmiş vergi, sosyal güvenlik primi ile Hazine ve Maliye Bakanlığına olan borç toplamının gerçekleşen en son yıl bütçe gelirlerinin yüzde onunu aşması, ödeme süresi geçtiği halde ödenmemiş aylık ve ücret borcunun bulunması veya gerçekleşen en son yıla ilişkin toplam personel giderinin, gerçekleşen en son yıl bütçe gelirleri-

nin belediyelerde yüzde otuzunu¹ aşması hallerinde SDS yapması mümkün gözükmemektedir. Ayrıca, sözleşmenin yapılmasından sonra bahsi geçen koşulların oluşması durumunda mevcut sözleşmenin kendiliğinden hükümsüz kalacağı ilgili 32'nci maddede ifade edilmiştir. Bu maddede belirtilen koşulları detaylandırmada yarar bulunmaktadır.

Maddeye göre birinci koşul, SDS imzalayacak belediyenin vadesi geçmiş vergi, sosyal güvenlik primi ile Hazine ve Maliye Bakanlığına olan borç toplamının gerçekleşen en son yıl bütçe gelirlerinin yüzde onunu aşmamasıdır. Burada belediyenin bazı kamu kurumlarına olan borçlarına vurgu yapılmış, bunun dışındaki borçlara örneğin belediyenin İLBANK'a veya ticari bankalara olan borçları değerlendirmeye alınmamıştır. Dikkat edilmesi gereken bir diğer husus, belirtilen borçların vadesinin geçmiş olmaması ve bu borç toplamının belediyenin gerçekleşen en son yıl bütçe gelirlerinin yüzde onunu aşmamasıdır. Diğer bir deyişle, ilgili belediyenin vadesi geçmemiş vergi, sosyal güvenlik primi ile Hazine ve Maliye Bakanlığına olan borçlarının yanında vadesi geçmiş olsa dahi bunların dışındaki diğer borçları hesaplama da dikkate alınmayacaktır.

Bu noktada belediyelerin vergi ve sigorta primi borçları yapılandırma kanunları ile yeniden yapılandırıldığında, bu borçların yukarıda belirtildiği üzere vadesinin geçmiş olarak nitelendirilip nitelendirilmediği hususunda izaha gerek olabilir. Bilindiği üzere yakın zamanda vergi

ile SGK prim borçları ve idari para cezaları gibi kamusal alacaklar ile bunlara bağlı fer'i alacaklar yeniden yapılandırılmış, bu bağlamda son olarak 2021 yılında 7326 sayılı Kanun² yürürlüğe girmiştir. Bu şekilde belediyelerin vergi ve sigorta primi borçlarının yapılandırılması halinde yeni bir hukuki durumun oluşacağı ve bahsi geçen borcun niteliği değişeceğinden borcun artık vadesi geçmiş borç yapısından çıkarak vadesi gelmemiş borç şeklinde değerlendirileceği düşünülmektedir. Nitekim konuyla ilgili Danıştay Kararlarında³ yapılandırma kanunları ile vergi borçlarının nitelik değiştirip yeni bir borç haline geldiği hükme bağlanmıştır. Sonuç olarak, belediyelerin vergi ve sigorta primi borçlarının

Belediyenin İLBANK'a veya ticari bankalara olan borçları değerlendirmeye alınmamıştır. Dikkat edilmesi gereken bir diğer husus, belirtilen borçların vadesinin geçmiş olmaması ve bu borç toplamının belediyenin gerçekleşen en son yıl bütçe gelirlerinin yüzde onunu aşmamasıdır.

¹Kamu Görevlilerinin Geneline ve Hizmet Kollarına Yönelik Mali ve Sosyal Haklara İlişkin 2022 ve 2023 Yıllarını Kapsayan 6. Dönem Toplu Sözleşme'nin Yerel Yönetim Hizmet Koluna İlişkin Toplu Sözleşmenin 4'üncü maddesine göre bu oran belediyelerde yüzde 35 olarak belirlenmiştir.

²Kamu alacaklarının yapılandırması ile ilgili olarak 7326 sayılı Kanun'dan önce 2003 yılında 4811 sayılı Kanun, 2011 yılında 6111 sayılı Kanun, 2014 yılında 6552 sayılı Kanun, 2016 yılında 6736 sayılı Kanun, 2017 yılında 7020 sayılı Kanun, 2018 yılında 7143 sayılı Kanun ve 2020 yılında 7256 sayılı Kanun yürürlüğe girmiştir.

³Danıştay Üçüncü Dairesi'nin 04.06.2020 tarih ve E:2016/17479, K:2019/1839 sayılı Kararı, Danıştay Üçüncü Dairesi'nin 19.12.2019 tarih ve E:2016/1433, K:2019/7297 sayılı Kararı

yapılandırma kanunları ile yeniden yapılandırılması durumunda yapılandırılan kısmının vadesi geçmiş borç kapsamında değerlendirilmesi ve yukarıda ifade edilen 32'nci madde kapsamında yapılacak hesaplamaların yeni duruma göre yapılması gerekmektedir.

Bahsi geçen 4688 sayılı Kanun'un 32'nci maddesindeki bir diğer koşul, belediyenin ödeme süresi geçtiği halde ödenmemiş aylık ve ücret borcunun bulunmamasıdır. Belirtilen aylık ve ücret borcu, memur, sözleşmeli ve işçi olarak istihdam edilen personelin aylık ve ücretleri ile ilgili olup, belediye iştiraklerinde çalıştırılan personeli kapsamamaktadır. Konu ile ilgili Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığının gö-

rüşünde⁴ personel çalıştırılmasına ilişkin hizmet alımı suretiyle yapılan giderlerin ekonomik sınıflandırmasının "01-Personel Giderleri" kapsamında değerlendirilmesinin mümkün olmadığı, bu amaçla yapılan ödemelerin türüne göre "03.5.1.08 Temizlik Hizmet Alım Giderleri", "03.5.1.09 Özel Güvenlik Hizmeti Alım Giderleri" ve "03.5.9.90 Diğer Hizmet Alımları" bütçe tertiplerinden giderleştirilmesi gerektiği değerlendirilmiştir. Dolayısıyla, belediyenin herhangi bir nedenle memur, sözleşmeli ve işçilerin aylık ve ücretlerini ödeyememesi durumunda SDS yapamayacağı veya yapsa dahi belirtilen durumun gerçekleşmesi halinde mevcut sözleşmenin kendiliğinden hükümsüz kalacağı değerlendirilmektedir.

Belediyeler açısından ilgili maddedeki son koşul gerçekleşen en son yıla ilişkin toplam personel giderinin, gerçekleşen en son yıl bütçe gelirlerinin yüzde otuz beşini aşmamasıdır. Belirtilen personel giderinin hesaplanmasında bütçenin ekonomik sınıflandırmasının "01 Personel giderleri" içerisinde yer alan memur, sözleşmeli personel, işçiler, geçici işçilere yapılan ödemeler dikkate alınırken, "02 Sosyal Güvenlik Kurumlarına Devlet Primi Giderleri" dikkate alınmayacaktır. Bunun yanında belediye şirketlerinde çalışan personele yapılan ödemeler de yine personel giderlerinin hesabında değerlendirilemeyecektir. Burada yapılan hesaplamalar belediyeler açısından 5393 sayılı Kanun'un 49'uncu maddesinde be-

⁴Yerel Yönetimler Genel Müdürlüğünün 08.12.2021 tarihli ve E-14399437-622.02-2105226 sayılı görüşü

lirtilen personel giderinin hesaplanması ile ilgili tereddütlere yol açabilir. Ancak uygulamada gerek 5393 sayılı Kanun'un 49'uncu maddesi gerekse de 4688 sayılı Kanun'un 32'nci maddesi farklılıklar göstermektedir. 49'uncu madde uygulaması⁵ belediyelerde personel alımına ilişkin olarak düzenlenmişken, 32'nci madde uygulaması SDS yapılmasına ilişkin bir özellik taşımaktadır. Dolayısıyla söz konusu iki madde birbirinden farklı hususları düzenlediğinden, SDS imzalamayı planlayan belediyeler için 49'ncu madde hükümleri değil, 32'nci madde hükümleri değerlendirmeye esas olacaktır. Bu noktada dikkat edilecek bir diğer husus SDS imzalanmasında personel giderinin hesabında 49'uncu madde uygulamasından farklı olarak en son yıl bütçe gelirlerinin yeniden değerlendirme oranında artırılmadan doğrudan hesaplamaya dâhil edileceğidir.

Bahsi geçen 32'nci madde kapsamında açıklığa kavuşturulması gereken bir diğer husus, sözleşmenin yapılmasından sonra yukarıda belirtilen koşulların oluşması durumunda mevcut sözleşmenin kendiliğinden hükümsüz kalacağı ile ilgilidir. Buna göre 32'nci maddede belirtilen hususlardan birinin veya bir kaçının varlığı halinde SDS hükümsüz kalacaktır. Buradaki hükümsüz kalma ifadesinin 6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu'nun 27'nci maddesi kapsamında değerlendirilmesi gerekmektedir. Belirtilen maddeye göre kanunun emredici hükümlerine, ahlaka, kamu düzenine, kişilik haklarına aykırı veya konusu imkânsız olan sözleşmeler ke-

sin olarak hükümsüzdür. Böyle bir durumda imzalanmış olan SDS'nin ileriye etkili bir şekilde geçersiz olacağı ve 4688 sayılı Kanun'un 32'nci maddesinde belirtilen koşulların tekrar sağlanmış olması halinde bile yürürlüğe giremeyeceği düşünülmektedir. Dolayısıyla SDS imzalanması için gerekli koşulların oluşması durumunda ilgili belediyenin uygun olması halinde prosedürleri en baştan işleterek yeni bir sözleşme yapmasının gerektiği değerlendirilmektedir.

Tüm bunlarla birlikte 7417 sayılı Devlet Memurları Kanunu ile Bazı Kanunlarda ve 375 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun'un⁶ Geçici 1'inci maddesi ile getirilen düzenlemeyi belirtmekte yarar bulunmaktadır. Şöyle ki, maddede konusu suç teşkil etmemek ve kesinleşmiş bir yargı kararına müstenit olmamak kaydıyla, maddenin yürürlük tarihine (5 Temmuz 2022) kadar personeline 4688 sayılı Kanun'un 32'nci maddesinin üçüncü fıkrası hükümlerine aykırı olarak sosyal denge tazminatı (SDT) verdiği tespit edilen belediyeler, büyükşehir belediyeleri ve bağlı kuruluşlarının yetkili ve görevli personeli hakkında idari veya mali yargılama ve takibat yapılamayacağı, başlamış olanların ise işlem- den kaldırılacağı düzenlenmiştir.

Sosyal Denge Sözleşmesi Tazminatından Yararlanacak Personel

4688 sayılı Kanun'un 2'nci maddesine göre Kanun kapsamında belediyeler ile bunlara bağlı kuru-

Belediye başkanları, 5393 sayılı Kanun'un 39'uncu maddesine göre görevleri karşılığında aylık ödenek almaktadırlar.

luşlarda işçi statüsü dışında çalışan kamu görevlileri bulunmaktadır. Buradan hareketle belediyeler ile bağlı idarelerinde çalışan işçiler dışındaki memur ve sözleşmeli personele SDS tazminatı ödenebilecektir. Ancak belediyelerin memur ve sözleşmeli dışındaki diğer görevlileri durumunda olan belediye başkanı, meclis üyeleri arasından görevlendirilen başkan yardımcıları ile başkan vekilleri açısından tartışmalı bir durum ortaya çıkmaktadır.

Belediye başkanları, 5393 sayılı Kanun'un 39'uncu maddesine göre görevleri karşılığında aylık ödenek almaktadırlar. Bunun yanında aynı maddenin son fıkrası gereğince 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu uyarınca Devlet memurları ile bakmakla yükümlü bulundukları için

⁵09.04.2018 tarihli ve 2018/11608 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yayımlanan İl Özel İdareleri, Belediyeler ve Bağlı Kuruluşları ile Bunların Üyesi Olduğu Mahalli İdare Birliklerinin Personel Çalıştırılmasına Dayalı Hizmetlerinin Gördürülmesine İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Karar ile idarelerin, şirket personeli de dahil yıllık toplam personel giderleri, idarenin gerçekleşen en son yıl bütçe gelirleri toplamının her yıl, bir önceki yıla ilişkin olarak 4/1/1961 tarihli ve 213 sayılı Vergi Usul Kanununun mükerrer 298 inci maddesi uyarınca tespit ve ilan edilen yeniden değerlendirme oranında artırılması sonucu bulunacak miktarın yüzde kırkını aşamaz. Bu oran büyükşehir belediyelerinde yüzde otuz olarak uygulanır.

⁶01.07.2022 tarihli ve 31887 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmıştır.³Danıştay Üçüncü Dairesi'nin 04.06.2020 tarih ve E:2016/17479, K:2019/1839 sayılı Kararı, Danıştay Üçüncü Dairesi'nin 19.12.2019 tarih ve E:2016/1433, K:2019/7297 sayılı Kararı

uygulanan sosyal hak ve yardımlar, aynı esas ve usullere göre belediye başkanları ile bakmakla yükümlü bulundukları için de uygulanır. Sonuçta belediye başkanlarına aylık ödenek ile beraber aile yardımı, doğum yardımı, ölüm yardımı, tedavi yardımı, yiyecek yardımı gibi sosyal hak ve yardımlar ödenir. Görüleceği üzere belediye başkanları konum itibarıyla memur veya sözleşmeli personelden farklı statüde bulunduklarından ve gerek 375 sayılı KHK gerekse de 4688 sayılı Kanun kapsamında yalnızca memur ve sözleşmeli personel bulunduğu belediye başkanlarına SDT ödenemeyeceği değerlendirilmektedir. Konu ile ilgili Sayıştay Kararlarında⁷ özetle 375 Sayılı KHK'nın Ek 15'inci maddesine göre, sosyal denge tazminatının Belediyelerin kadro ve pozisyonlarında istihdam edilen kamu görevlilerine ödeneceği, her ne kadar belediye başkanı kamu görevi yürütüyor olsa da, be-

lediyenin kadro ve pozisyonlarında istihdamı söz konusu olmadığı dolayısıyla belediye başkanına ödenen söz konusu tazminatın kamu zararı oluşturduğu hükme bağlanmıştır.

Bilindiği üzere büyükşehir dışında ki il, büyükşehir ilçe, ilçe ve belde belediyelerinde norm kadroya bağlı olarak memur statüsünde çalışan belediye başkan yardımcılarının yanında 5393 sayılı Belediye Kanunu'nun 49'uncu maddesine göre norm kadrosunda belediye başkan yardımcısı bulunan belediyelerde norm kadro sayısına bağlı kalınmaksızın belediyenin nüfusuna göre belli sayıda belediye meclis üyeleri arasından belediye başkan yardımcısı görevlendirilebilir. 5393 sayılı Kanun'un yukarıda bahsedilen 49'uncu maddesi uyarınca; meclis üyeleri arasından görevlendirilecek başkan yardımcıları için norm kadro sayısına bağlı kalınmamakla birlikte nüfusa göre azami bir kadro

ihdası öngörüldüğü, böylelikle belediyelere norm kadro ile öngörülen sayının üzerinde başkan yardımcısı görevlendirebilmeleri için imkân tanındığı anlaşılmaktadır. Ancak bu kişilere SDT ödenmesi hususunda farklı bir uygulama ortaya çıkmaktadır. Şöyle ki, memurlar arasından görevlendirilen belediye başkan yardımcıları SDT alabilirken, meclis üyeleri arasından görevlendirilen başkan yardımcılara söz konusu tazminat ödenememektedir. Bu noktada Sayıştay Dairelerince meclis üyeleri arasından görevlendirilen başkan yardımcılara SDS tazminatı ödenebileceğine dair kararlar⁸ mevcut olsa da ödenemeyeceğine dair kararlar⁹ da bulunmaktadır. Nihai olarak Sayıştay Temyiz Kurulu Kararında¹⁰ meclis üyesi iken belediye başkan yardımcısı olarak atanana belediye başkanına verilen ödeneğin 2/3'ünü aşmamak üzere belediye meclisi tarafından belirlenen aylık ödenek verildiği, bunun haricinde meclis üyesi başkan yardımcılara ödeme yapılabileceğine dair bir hüküm bulunmadığı; bu şekilde görevlendirilen belediye başkan yardımcılarının belediye başkan yardımcısı kadrosunda istihdam edilmemeleri nedeniyle 375 sayılı KHK'nın Ek 15'inci maddesi uyarınca SDT ödenebilecek olan kamu görevlileri (memurlar ile sözleşmeli personel) olarak nitelendirilemeyeceği ve 4688 sayılı Kanun kapsamında kamu görevlisi olarak değerlendirilemeyeceği; dolayısıyla kendilerine SDT ödenemeyeceği hüküm altına alınmıştır. Diğer bir ifadeyle, bahsi geçen Karar'a göre SDT belediyede kadro ve pozisyonlarında istihdam edilen kamu görevlilerine ödenebilecek, meclis

⁷Sayıştay 4. Dairesinin 26.04.2022 tarihli 285 No'lu Kararı, Sayıştay 5. Dairesinin 08.11.2018 tarihli 321 No'lu Kararı.

⁸Sayıştay 6. Dairesinin 18.02.2014 tarih ve 64 No'lu Kararı

⁹Sayıştay 3. Dairesinin 14.10.2021 tarih ve 387 No'lu Kararı

¹⁰Sayıştay Temyiz Kurulunun 22.01.2020 tarih ve 47152 No'lu Kararı

üyeleri arasından görevlendirilen başkan yardımcılara ödenemeyecek ve bu şekilde görevlendirilenlere ödeme yapılabileceğine dair sözleşmeye konulan hükümler ise geçersiz sayılacaktır.

Bunun yanında yine farklı bir durum başkan vekilleri açısından da ortaya çıkmaktadır. 5216 sayılı Büyükşehir Belediye Kanunu'nun 17'nci maddesi ile 5393 sayılı Kanun'un 40'inci maddesine göre belediyelerde başkanın izin, hastalık veya başka bir sebeple görev başında bulunmadığı hâllerde, bu süre içinde kendisine vekâlet etmek üzere, belediye meclisi üyeleri arasından birisi başkan vekili olarak görevlendirilmekte ve bu kişilere, görev süresince başkana ödenen aylık brüt ödeneğin gün hesabı üzerinden ödenek verilmektedir. Dolayısıyla belediye başkanları için mevcut durum başkan vekilleri için de geçerli olduğundan kendilerine SDS tazminatının ödenemeyeceği değerlendirilmektedir.

Ayrıca gerek başka kurumlardan belediyelere geçici görevlendirilen gerekse belediyelerden başka kurumlara geçici görevlendirilen personelin durumu da SDT uygulamasında tereddütlere neden olmaktadır. Bilindiği üzere, 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun Ek 8'inci, 375 sayılı KHK'nın Ek 25'inci, 5393 sayılı Kanun'un 49'uncu maddesi gibi kurumlar arası geçici görevlendirmeyi düzenleyen farklı mevzuat bulunmaktadır. Kamu kurumları bu kapsamda başka kurumlardan geçici olarak personel görevlendirebilmektedir. Konu belediyeler ve bağlı kuruluşları ile bunların kurdukları birlikler açısından değerlendirildiğinde, bu kurumlar yalnızca 375 sayılı KHK'nın Ek 25'inci maddesi kapsamında yayımlanan Kurumlar

Arası Geçici Görevlendirme Yönetmeliği'nin¹¹ 1'inci maddesine eklenen (d) fıkrası¹² çerçevesinde bahsi geçen Ek 25'inci madde kapsamında geçici görevlendirme yapamamaktadırlar. Ancak belediyelerden başka kamu kurumlarına ilgili madde kapsamında, geçici olarak personel görevlendirilebilmektedir. Ayrıca belediyeler, geçici görevlendirmeyi düzenleyen diğer mevzuat kapsamında geçici görevlendirme yapabilmekte ve ayrıca kendi personelinin geçici olarak görevlendirebilmektedir.

Bu şekilde belediyelerden başka kurumlara görevlendirilen personel açısından değerlendirildiğinde, görevlendirilen personel mali ve sosyal hak ve yardımlarını kendi kurumlarından aldıklarından, kendilerine SDT ödenmesinde her-

hangi bir sorun bulunmamaktadır. Ancak ilgili ödemenin yapılabilmesi için gerekli şart, imzalanan sözleşmede fiilen çalışma zorunluluğunun bulunmamasıdır. Diğer bir deyişle SDS'de fiilen çalışma zorunluluğu bulunmaması durumunda bu kişilere kadrolarının bulunduğu belediyelerce SDT ödemesinin yapılabilmesi, ancak fiilen çalışma zorunluluğunun bulunduğu sözleşmelerde ise tazminatın ödenemeyeceği düşünülmektedir.

Konu başka kurumlardan belediyelere geçici görevlendirilen personel açısından değerlendirildiğinde, bu durumda geçici görevlendirmeyi düzenleyen mevzuata bakmakta yarar bulunmaktadır. Yukarıda da ifade edildiği üzere 375 sayılı KHK'nın Ek 25'inci maddesi ve Kurumlar Arası Geçici Görevlendirme

¹¹03.05.2019 tarihli ve 30763 sayılı Resmi Gazete'de yayınlanmıştır.

¹²29.02.2020 tarihli ve 31054 sayılı Resmi Gazete'de yayınlanan 2180/1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı ile eklenmiştir.

Yönetmeliği kapsamında belediyeler görevlendirme yapamamaktadır. Ancak söz konusu Ek 25'inci maddede kanunlarda yer alan geçici görevlendirmeye ilişkin hükümlerin saklı olduğu ifade edilmiştir. Bu doğrultuda belediyeler örneğin 5393 sayılı Kanun'un 49'uncu maddesine göre geçici olarak personel görevlendirebilirler. Aynı madde gereğince bu kişiler görevlendirildikleri süre zarfındaki, görevlendirildikleri kadroya ait her türlü malî hakları ile kurumları tarafından karşılanması gereken sosyal güvenlik ve benzeri diğer hakları belediye tarafından ödeneceğinden, kendilerine SDT ödenmesinde bir engel bulunmamaktadır.

Diğer geçici görevlendirme mevzuatı kapsamında belediyelere geçici görevlendirilen personele SDT ödemesi yapılıp yapılamayacağı hususunda 375 sayılı KHK'nın Ek 5'inci maddesinde belirtilen duruma açıklık getirilmesinde yarar bulunmaktadır. Madde metninde 657 sayılı Kanun'un Ek 8'inci mad-

desi ile 2547 sayılı Kanun'un 38'inci maddesine göre görevlendirilenler hariç, ilgili mevzuatı uyarınca diğer kurumlarda vekâleten veya geçici olarak görevlendirilen ve kadro aylıklarını kendi kurum veya kuruluşlarından alan memurlar veya kamu görevlileri, vekâleten veya geçici olarak görev yaptıkları kurum personelinin yararlandığı ve ilgili mevzuatında söz konusu personele de ödenebileceği belirtilen her türlü tazminat, fazla çalışma ücreti ve diğer ödemelerden yararlanamayacakları belirtilmiştir. Buna göre geçici görevlendirmeyi düzenleyen 657 sayılı Kanun'un Ek 8'inci maddesine göre görevlendirilen memurların ve 2547 sayılı Kanun'un 38'inci maddesine göre üniversitelerden belediyelere görevlendirilen öğretim elemanlarının bahsi geçen Ek 5'inci maddede istisna tutulması nedeniyle SDS tazminatından yararlandırılabileceği düşünülmekle beraber gerek Sayıştay Kararında gerekse ilgili kurumların görüşlerinde bu şekilde görevlendirilenlere SDS tazminatının ödenemeyeceği belirtilmiştir.

Nitekim, Sayıştay Kararında¹³ 657 sayılı Kanun'un Ek 8'inci maddesine göre kurumlar arası geçici süreli görevlendirme usulüyle görevlendirilen personelin, geçici görev yaptıkları kurum personelinin yararlandığı her türlü tazminat, fazla çalışma ücreti ve diğer ödemelerden faydalanabilmeleri için, bu ödemelerin düzenlendiği mevzuatında, söz konusu geçici görevli personelin de bu ödemelerden yararlanabileceğine dair bir düzenleme bulunmasına bağlı olduğu, SDT ödemesinin düzenlendiği 375 sayılı KHK'nın Ek 15'inci maddesinde bu ödemenin yapılabileceği şeklinde bir düzenleme

Belediyelere vekâleten görevlendirilenler açısından bir tereddüt bulunmamakta, örneğin 657 sayılı Kanun'un 86'ncı maddesi kapsamında kurum dışından vekâleten görevlendirilen kişiler, 375 sayılı KHK'nın Ek 5 inci maddesinde istisna tutulmadıklarından kendilerine SDT ödemesinin yapılamayacağı değerlendirilmektedir.

bulunmadığı, dolayısıyla belediyede geçici görevli olarak çalışan personelin belediyenin kadro ve pozisyonunda istihdam edilmemesi nedeniyle SDT ödemesinden yararlandırılmasının mümkün olmadığı hükme bağlanmıştır. Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığının görüşünde¹⁴ "... diğer kurumlardan gerek geçici olarak gerekse de vekâlet yoluyla görevlendirilenlerin, Belediyenizde istihdam edilen personelin yararlandığı sosyal denge tazminatından yararlanamayacağı" belirtilmiştir. Mülga Devlet Personel Başkanlığının 2547 sayılı Kanun'un 38'inci maddesi kapsamında görevlendirilenler ile ilgili görüşünde¹⁵ bu kişilere 2547 sayılı Kanun'un 38'inci maddesinin son fıkrası hükmü uyarınca verilen ödeme dışında

Kamu personeline yapılan ödemelerden vergi ve sosyal güvenlik primi kesintileri yapılmaktadır. Yapılan bu kesintilerin oranları ve kapsamı ilgili mevzuatında belirlenmiştir.

¹³Sayıştay 5. Dairesinin 15.03.2018 tarihli ve 298 No'lu Kararı

¹⁴Yerel Yönetimler Genel Müdürlüğünün 02.08.2022 tarihli ve E-53773008-622.02-4223755 sayılı görüşü

¹⁵Devlet Personel Başkanlığının 23.01.2015 tarihli ve 543 sayılı görüşü

başkaca bir ödeme yapılmasının mümkün olmadığı dolayısıyla kendilerine SDT ödemesinin yapılamayacağı değerlendirilmiştir.

Her ne kadar yukarıda belirtilen karar ve görüşlerde 657 sayılı Kanun'un Ek 8'inci maddesi ile 2547 sayılı Kanun'un 38'inci maddesi kapsamında belediyelere görevlendirilen kişilere SDS tazminatının ödenemeyeceği belirtilmiş olsa da yukarıda da ifade edildiği üzere bahsi geçen Karar ve görüşlerde 375 sayılı KHK'nın Ek 5'inci maddesinde getirilen istisnanın göz ardı edildiği dolayısıyla kanaatimizce bu şekilde görevlendirilenlere SDT ödemesinin yapılabileceği, ancak yine de bu kişilere ödeme yapmak için kesinleşmiş yargı kararlarının beklenmesinin uygun olacağı düşünülmektedir. Belediyelere vekâleten görevlendirilenler açısından bir tereddüt bulunmamakta, örneğin 657 sayılı Kanun'un 86'ncı maddesi kapsamında kurum dışından vekâleten görevlendirilen kişiler, 375 sayılı KHK'nın Ek 5'inci maddesinde istisna tutulmadıklarından kendilerine SDT ödemesinin yapılamayacağı değerlendirilmektedir.

Tavan Uygulaması

Bilindiği üzere SDS tazminatının ödenebilecek aylık tutarı, 4688 sayılı Kanun'a göre yapılan toplu sözleşmede belirlenen tavan tutarı geçmeyecek şekilde belirlenir. Buna göre 2021 yılı sonuna kadar Kamu Görevlilerinin Geneline ve Hizmet Kollarına Yönelik Mali ve Sosyal Haklara İlişkin Toplu Sözleşmenin Yerel Yönetim Hizmet Koluna İlişkin Kısımının 1'inci maddesi ile en yüksek devlet memuru aylığının (ek gösterge dâhil) yüzde 100'ü olarak

uygulanan tavan tutar 2022-2023 yıllarını kapsayan (6. dönem) toplu sözleşme ile yüzde 120 olarak uygulanmaya başlamıştır. Buna göre bir kamu personeline ödenecek SDS tazminatının tavan tutarı aylık (2022 Temmuz ayı itibarıyla) $9500 \times 0,333603 \times \%120 = 3.803,07$ TL olacaktır.

Ancak uygulamada belirtilen tavan ücretten fazla kamu personeline ödeme yapıldığı Sayıştay Kararlarına yansımış ve ilgili kararlarda¹⁶ özetle sözleşmede öngörülebilecek en yüksek tutarın, belirlenen tavan tutar (en yüksek Devlet memuru aylığının ek gösterge dahil) kadar olabileceği ve bu tutarı aşan kısmının kamu zararı oluşturduğu hükme bağlanmıştır. Ancak SDS'de en yüksek devlet memuru aylığının sözleşme ile belirlenen oranına ek olarak ikramiye, eğitim yardımı, bayram yardım vb. adlarla kamu personeline ödemeler yapılmaktadır. Sayıştay kararlarında¹⁷ söz ko-

nusu ödemelerin 12'ye bölünmesi suretiyle hesap edilmiş tutarların tavanı aşmasının mümkün olmadığı belirtilmiş ve toplu sözleşmedeki tavan tutarları aşan kısmın kamu zararı oluşturduğu hükme bağlanmıştır. Her ne kadar tavan tutar uygulamasının Anayasa ve uluslararası sözleşmelere aykırı olduğu iddia edilse de ilgili Sayıştay kararında özetle 4688 sayılı Kanun'la sosyal denge ödemelerine getirilen tavan tutar düzenlemesinin sınırının Anayasanın 65'inci madde hükmü olduğu ve Kanunla getirilen bu sınırın kaynağını Anayasa'dan aldığı; usulüne göre uygulamaya konulmuş uluslararası sözleşmelerin kanun hükmünde olmakla birlikte, Anayasa hükümlerinin kanunların ve uluslararası sözleşmelerin üzerinde olduğu ifade edilerek sosyal denge ödemelerine tavan tutarın üzerinde bir ödeme yapılamayacağı belirtilmiştir. Dolayısıyla, Kanun ile belirtilen tavan tutardan fazla öde-

¹⁶Sayıştay Temyiz Kurulunun 15.09.2021 tarihli ve 50151 Tutanak No'lu Kararı, Sayıştay Temyiz Kurulunun 23.06.2021 tarihli ve 49752 Tutanak No'lu Kararı, Sayıştay Temyiz Kurulunun 28.04.2021 tarihli ve 49563 Tutanak No'lu Kararı.

¹⁷Sayıştay Temyiz Kurulunun 09.06.2021 tarihli ve 49694 Tutanak No'lu Kararı.

me yapılamayacak, bunun dışında SDT ödemesini tavan tutardan yapmayan belediyelerde ifade edilen tavan tutara kadar ikramiye, eğitim yardımı, bayram yardım vb. adlarla ödeme yapılmasında sakınca olmayacaktır.

Kesintiler

Kamu personeline yapılan ödemelerden vergi ve sosyal güvenlik primi kesintileri yapılmaktadır. Yapılan bu kesintilerin oranları ve kapsamı ilgili mevzuatında belirlenmiştir. SDS tazminatlarının mevzuatımıza daha sonra girmesi nedeniyle belediyelerde SDS tazminatı alan memur ve sözleşmeli personelin bu ödemelerinden yapılacak kesintilerde tereddütlü hususlar söz konusu olabilmektedir.

Gelir ve damga vergisi açısından değerlendirildiğinde, bahsi geçen tazminat ödenmesini düzenleyen toplu sözleşmelerde belirlenen tutarlar brüt olarak belirlenmiş, vergi kesintilerinin yapılmayacağına dair herhangi bir istisna getirilmemiştir. Diğer bir deyişle 4688 sayılı Kanun, 193 sayılı Gelir Vergisi Kanun'u, 375 sayılı KHK ve Toplu Sözleşme'de herhangi bir istisna hükmüne yer verilmediğinden, bahse konu ödemelerin ücret sayılarak, 193 sayılı Kanun'un 61, 63, 94, 103 ve 104'üncü maddeleri kapsamında gelir vergisi kesintisine tabi tutulması gerekmektedir. Ancak bu noktada gelir vergisi açısından ödenen tutarların gelir vergisi matrahına dâhil edileceği ve 25/12/2021 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren 7349 sayılı Kanun'un 2'nci maddesi kapsamında gelir vergisi matrahlarından asgari ücret tutarı kadar kısım indirildikten sonra kalan kısım vergilendirileceği;

ayrıca damga vergisi uygulamasında yine 7349 sayılı Kanun kapsamında getirilen istisnaya göre damga vergisi kesintisi yapılacağı göz önünde bulundurulmalıdır. Gelir ve damga vergisi kesintisinde memur ve sözleşmeli personel bakımından bir farklılık bulunmamaktadır. Her iki durumdaki kamu personeline yapılan sosyal denge tazminatı ödemesinden gelir ve damga vergisi kesintisi yapılacaktır.

Ancak SDS tazminatlarından sosyal güvenlik prim kesintileri söz konusu olduğunda durum memur ve sözleşmeli personel açısından farklılaşmaktadır. Memurlar açısından değerlendirildiğinde, gerek memuriyete 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununun yürürlük tarihi olan 01/10/2008 tarihinden önce gerekse de bu tarihten sonra giren memurlar için bir farklılık arz etmemekte, her iki durumdaki memurlara ödenen SDS tazminatından sosyal güvenlik prim kesintisi yapılmamaktadır. Zira, bahsi geçen tarihten önce memuriyete başlamış ya da emekli sandığı ile ilişkilendirilmiş olanlar için 5434 sayılı Emekli Sandığı Kanunu hükümleri uygulanmakta ve bu kişilerin sigorta prim matrahına aylık, taban aylık, ek gösterge, kıdem aylığı, memurun ek göstergesine en yüksek devlet memuru aylığına uygulanacak belli bir oran karşılığı tutar dahil edilmiştir. Dolayısıyla bu personele ödenecek SDS tazminatından herhangi bir prim kesintisi yapılmayacaktır. 01/10/2008 tarihinden sonra memuriyete başlayanların hangi kazançlarının sigorta primine tabi tutulacağı yine 5510 sayılı Kanun'un 80'inci maddesinde belirtilmiş, bunların dışındaki kazançlardan sigorta primi kesilmeyeceği ifade edilmiştir.

Belirtilen bu kazançlar arasında SDS tazminatı sayılmadığından bahsi geçen tarihten sonra memuriyete giren kişilerden de sosyal güvenlik prim kesintisi yapılmamaktadır. Özetle belediyelerde memur statüsünde çalışan tüm personele yapılan SDS tazminatı ödemesinden sosyal güvenlik prim kesintisi yapılmayacaktır.

Belediyelerde sözleşmeli statüde çalışan kamu personeli açısından değerlendirildiğinde ise bu kişiler 5510 sayılı Kanun'un 4'üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamında sözleşmeli personel statüsünde kabul edilmekte ve ilgili maddede bu kişilerin sigorta primine tabi tutulmayacak kazançları sıralanmakta, diğer tüm kazançların sigorta primine tabi tutulacağı ifade edilmektedir. Dolayısıyla, sözleşmeli personele yapılan SDT ödemelerinden sosyal güvenlik primi kesintisinin yapılması gerekmektedir. Söz konusu durum Sayıştay Kararlarında¹⁸ da belirtilmiş ve sözleşmeli personele ödenen SDT ödemelerinden sosyal güvenlik primi kesintilerinin yapılmaması kamu zararı olarak hükme bağlanmıştır.

Sonuç ve Değerlendirme

Belediyelerde SDT ile ilgili tereddütlü hususlar makalemize konu edilmiş ve Sayıştay kararları ile ilgili kurumların görüşleri ışığında bu hususlara açıklık getirilmeye çalışılmıştır. Buna göre SDS tazminatı ödemelerinde belediyelerin yeterli şartları irdelenmiş, kimlere bu tazminatın ödenebileceği açıklığa kavuşturulmuş, tavan ücret uygulaması ile bu ödemeden yapılacak kesintiler değerlendirilmiştir.

¹⁸Sayıştay 6. Dairesinin 08.02.2022 tarihli ve 851 No'lu Kararı, Sayıştay 3. Dairesinin 01.02.2022 tarihli ve 395 No'lu Kararı, Sayıştay Temyiz Kurulunun 18.01.2017 tarihli ve 42614 Tutanak No'lu Kararı.

ZABITA EKİPLERİ İLE ÇOCUKLAR GÜVENDE

Samsun Tekkeköy Belediyesi zabıta ekipleri okul önlerinde öğrencileri bekleyerek çocukların güvenle okullarına gitmelerini sağlıyor.

Zabıta Müdürlüğüne bağlı ekipler her gün okul önlerinde ve yaya geçitlerinde öğrencileri bekliyor. Tekkeköy Belediyesi Zabıta Müdürü Nihat Kök, “8 yıldır sürdürdüğümüz bir uygulamamız var. İlçe merkezimizde özellikle ilkokulların giriş çıkış saatlerinde zabıta ekip arkadaşlarımız görev yapmaktadır. ‘Zabıta okul önlerinde çocuklar güvende’ diyerek örnek oluyoruz. Bu uygulamamızla hem öğrencilerimizin güvenle okula gidişlerini, hem de yaşanabilecek trafik yoğunluğunu önleyerek araçların rahatça hareket edebilmelerini sağlıyoruz. Halkımızın sağlığı huzuru güvenliği için denetimlerimiz aralıksız sürüyor.” dedi.

Tekkeköy Belediye Başkanı Hasan Togar, “Göreve geldiğimiz ilk gün başlatmış olduğumuz, bölgede ilk ve tek olan uygulamamız çerçevesinde trafik yoğunluğu olan okullarımız ile yaya geçitlerinde

öğrencilerimizin güvenli bir şekilde okullarına gidip gelebilmeleri için belediyemiz zabıta ekipleri görevlerini rutin bir şekilde sürdürüyorlar.” diye konuştu.

Tekkeköy Belediye Başkanı
Hasan TOGAR

GENEL BÜTÇE VERGİ GELİRLERİNDEN BELEDİYELERE AYRILAN PAYLARIN GÖNDERİLME SÜRECİ VE MUHASEBE SORUNLARI

Şeyma PIÇAK

Hazine ve Maliye Uzmanı/Hazine ve Maliye Bakanlığı

Belediyeler, toplumsal yaşamdan doğan ihtiyaçları karşılamayı ve sunulan hizmetlerle vatandaşın memnuniyetini artırmayı amaçlamalıdır.

“Belediye” sözcüğü Arapçada bld kökünden gelen balad “şehir, devlet” sözcüğünden ve nihayetinde balad “kente ait olan, kentsel” kelimesinden türetilmiştir¹. Etimolojik olarak dilimize geçerken bu evrelerden geçen belediye kelimesini Türk Dil Kurumu; “İl, ilçe, kasaba, belde vb. yerleşim merkezlerinde temizlik, aydınlatma, su, toplu taşıma ve esnafın denetimi gibi kamu hizmetlerine bakan, başkanı ve üyeleri halk tarafından seçilen, tüzel kişiliği olan örgüt, şehremaneti.” olarak tanımlamıştır. Bu açıdan bakıldığında belediyeler şehir kelimesini yani dolaylı olarak nüfusun yoğun olduğu bölgeleri ifade eder. Nüfus yoğunluğu ise düzenlenmesi gereken konuları beraberinde getirir. Belediyeler, toplumsal yaşamdan doğan ihtiyaçları karşılamayı ve sunulan hizmetlerle vatandaşın memnuniyetini arttırmayı amaçlamalıdır.

Türkiye’de Belediyelerin Genel Değerlendirmesi

Genel olarak Türk Devletlerinin güçlü bir merkezi idareye sahip şekilde örgütlenmesi taşra yönetiminin güçlenmesini engellemiş ve Osmanlı Devleti’nde Tanzimat Dönemine kadar belediye kavramının gelişmesine engel olmuştur. İstanbul Şehremaneti batılı anlamda ilk belediye örneğini oluşturması bakımından Türk belediyecilik tarihi açısından son derece önemlidir. Meclis-i Vala-yı Ahkâm-ı Adliye, belediye örgütünün görev ve statüsünü 13 Haziran 1854 tarihli bir nizamname ile düzenlemiştir. Burada Şehremanetinin Meclis-i Vala’ya bağlı olduğu belirtilmektedir.² Her ne kadar batılı anlamda belediyecilik Tanzimat döneminde başlasa da daha önceki dönemlerde “kadı”, “defterdar”, “subaşı” gibi görevlendirmeler ile Osmanlı Devleti taşra yönetimini

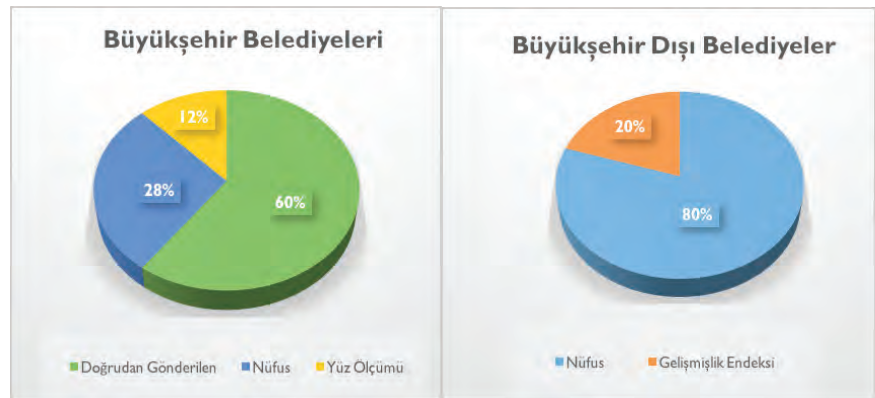
sürdürmüştür. Cumhuriyet Dönemi’nde batılı anlamda belediyelerin sayısı sürekli artmış olsa da belediyeler merkezi yönetime güçlü bir şekilde bağlı olmaya devam etmiştir. İktisadi, sosyal ya da politik nedenlerden dolayı merkezi yönetime bağlı olan belediyelere genel bütçe vergi gelirlerinden pay aktarılır. Aktarılan bu payın oransal büyüklüğü merkeze bağımlılığın derecesini gösterir.

Vergi Gelirlerinden Belediyelere Ayrılan Paylar

Belediye gelirlerine ilişkin Cumhuriyet Dönemi ilk Kanun, Meclis henüz çok gençken 1924 yılında çıkarılan 423 sayılı Belediye Vergi ve Resimleri Kanunudur. Günümüzde ise 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu’nun yanı sıra genel bütçe vergi gelirlerinden belediyelere ayrılan payların düzenlendiği 5779 sayılı İl Özel İdarelerine ve Belediyelere Genel Bütçe Vergi Gelirlerinden Pay Verilmesi Hakkında Kanun uygulanmaktadır. Bu Kanuna göre belediye paylarının tahsisinin yüzde 80’lik kısmı belediyelerin nüfusuna ve yüzde 20’lik kısmı gelişmişlik endeksine göre yapılmaktadır.³ Ayrıca 6360 sayılı On Dört

İlde Büyükşehir Belediyesi ve Yirmi Yedi İlçe Kurulması İle Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun ile 5779 sayılı Kanun’un bazı maddelerinde güncellemeler yapılmıştır. Bu düzenleme ile payların dağıtımı için daha önce kullanılan nüfus kriterine yerleşim yerlerinin yüzölçümü kriteri de dâhil edilmiştir.

Yapılan değişiklik ile Büyükşehirlerdeki ilçe belediyeleri payının; yüzde 90’lık kısmı ilçelerin nüfusuna, yüzde 10’luk kısmı ise ilçelerin yüzölçümüne göre dağıtılmaktadır. Hesaplanan tutardan yüzde 30’luk büyükşehir belediyesi payı ayrıldıktan sonra kalan miktar büyükşehir ilçe belediyelerinin hesabına İlbank tarafından aktarılmaktadır. Yüzde 6’lık büyükşehir belediye payının yüzde 60’ı doğrudan ilgili büyükşehir belediyesi hesabına Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından aktarılır. Kalan yüzde 40’lık kısmının yüzde 70’i nüfusa, yüzde 30’u yüzölçümü esasına göre büyükşehir belediyeleri arasında dağıtılmaktadır.⁴ Büyükşehir belediyeleri dışındaki belediyelerinin pay tahsislerinin yüzde 80’lik kısmı belediyelerin nüfusuna, yüzde 20’lik kısmı ise Kalkınma

Grafik 1: Belediye Paylarının Tahsis Kriterlerine Göre Dağılımı

¹<https://www.etimolojiturkce.com/arama/belediye>, (Erişim Tarihi:19.01.2022)

²İlber Ortaylı, Tanzimat Döneminde Osmanlı Mahalli İdareleri 1840-1880, Ankara, Türk Tarih Kurumu Yayınları, 2000, s.133.

³5779 Sayılı “İl Özel İdarelerine Ve Belediyelere Genel Bütçe Vergi Gelirlerinden Pay Verilmesi Hakkında Kanun”, 15/7/2008 tarihli ve 26937 sayılı Resmi Gazete.

Bakanlığı (Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığı) tarafından tespit edilen gelişmişlik endeksine göre İlbank tarafından yapılmaktadır.⁵ Bu dağılım aşağıdaki tabloda detaylı olarak gösterilmiştir.

Paylardan Yapılan Kesintiler

İl özel idareleri ve belediyeler ile bu idarelere bağlı kuruluşların ve bunlara ait tüzel kişilerin, 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümlerine göre; takip edilen devlete olan borçları, 4749 sayılı Kamu Finansmanı ve Borç Yönetiminin Düzenlenmesi Hakkında Kanun kapsamında tanımlanan hazine alacağı niteliğindeki borçları, İlbank'a olan borçları ile sosyal güvenlik kuruluşlarına olan borçlarına ve 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanununun geçici 3'üncü, 5393 sayılı Belediye Kanununun geçici 5'inci maddeleri kapsamında uzlaşma sağlanmış borçları ile bu maddeler kapsamındaki kuruluşlara olan tahakkuk etmiş ve uzlaşma sağlanmamış olan borçlarına karşılık, bu idareler adına her ay genel bütçe vergi gelirleri tahsilatı toplamı üzerinden ayrılacak tutardan, alacaklı idarelerin talebi üzerine, ilgisine göre Hazine ve Ma-

liye Bakanlığı veya İlbank tarafından kesinti yapılarak alacaklı idarelere ödeme yapılmaktadır. Buna ek olarak 5779 sayılı Kanun'da 28/1/2010 tarihinde yapılan değişiklikle hazine alacakları için yapılacak kesintilerin genel bütçe vergi gelirleri tahsilatı toplamı üzerinden, il özel idareleri ve belediyeler adına aylık olarak ayrılacak tutara oranının yüzde 40'ı aşmayacağı hükme bağlanmıştır⁶

Payların Gönderilme Süreci ve Zaman Kayması

Kanunda belirlenen esas ve usullere göre Hazine ve Maliye Bakanlığı her ay (vergi gelirlerinin tahsil edildiği ayı takip eden ayın sonuna kadar) genel bütçe vergi gelirlerinden büyükşehir belediyelerine doğrudan ve büyükşehir belediyeleri dışında kalan idarelere gönderilmek üzere İlbank'a pay aktarmaktadır. İlbank ise büyükşehir dışında kalan il belediyelerine, büyükşehir ilçe belediyelerine, il özel idarelerine ve bağlı idarelere (2560 sayılı İstanbul Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğü Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun gereğince) vergi gelirlerinin tahsil edildiği ayı takip eden ikinci ayın 10'uncu

Hazine ve Maliye Bakanlığı genel bütçe vergi gelirlerinden mahalli idarelere ayrılacak olan pay için gerekli hesaplamaları tamamlayarak bir taraftan doğrudan büyükşehir belediyelerine diğer taraftan ise İlbank'a her ayın sonuna kadar aktarım yapmaktadır.

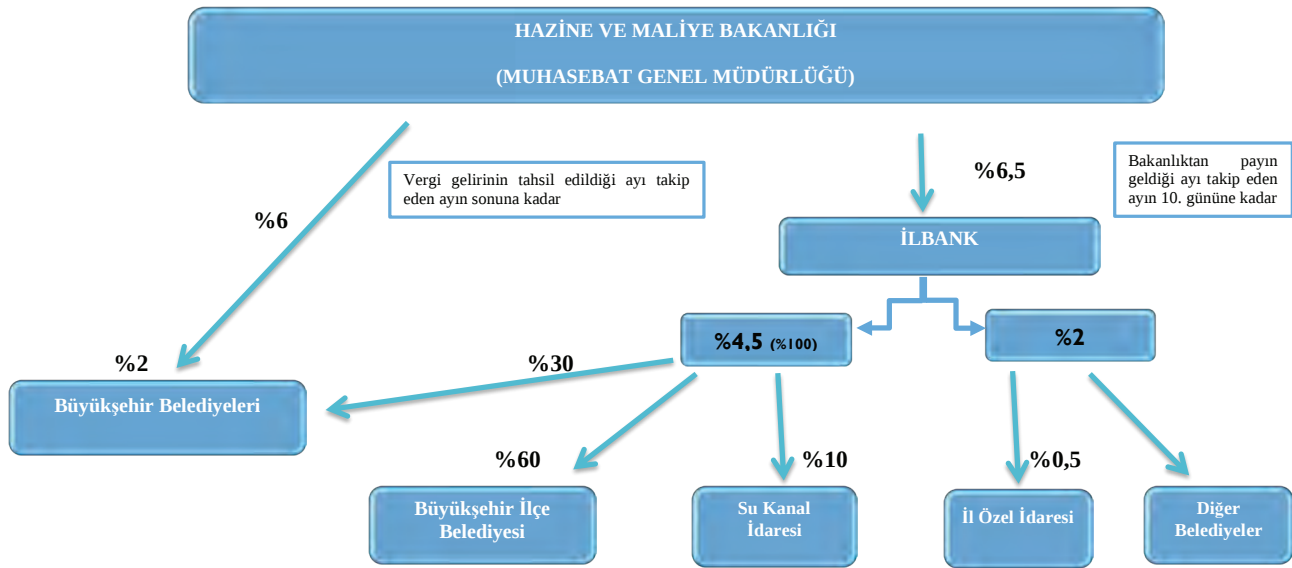
GENEL BÜTÇEDEN YAPILAN TRANSFER ORANLARI	
Büyükşehir Dışındaki Belediyeler	Genel Bütçe Vergi Gelirleri Tahsilatı Toplamının % 1,50'si
Büyükşehir İlçe Belediyeleri	Genel Bütçe Vergi Gelirleri Tahsilatı Toplamının % 4,50'si
İl Özel İdareleri	Genel Bütçe Vergi Gelirleri Tahsilatı Toplamının % 0,5'i
Büyükşehir Belediyeleri	Büyükşehir Belediye sınırları içinde yapılan genel bütçe vergi gelirleri tahsilatı toplamının % 6'sı
	Genel bütçe vergi gelirleri tahsilatı toplamı üzerinden büyükşehirlerdeki ilçe belediyelerine ayrılan payların % 30'u

Tablo 1: Genel Bütçeden Yapılan Transfer Oranları

⁴Türkiye Belediyeler Birliği, 6360 sayılı On Dört İlde Büyükşehir Belediyesi ve Yirmi Yedi İlçe Kurulması ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanuna İlişkin Rehber.23/06/2014

⁵5779 Sayılı "İl Özel İdarelerine Ve Belediyelere Genel Bütçe Vergi Gelirlerinden Pay Verilmesi Hakkında Kanun", 15/7/2008 tarihli ve 26937 sayılı Resmi Gazete.

⁶5779 Sayılı "İl Özel İdarelerine Ve Belediyelere Genel Bütçe Vergi Gelirlerinden Pay Verilmesi Hakkında Kanun", 15/7/2008 tarihli ve 26937 sayılı Resmi Gazete.

Sekil 1. Genel Bütçe Vergi Gelirlerinden Ayrılan Payların Dağıtım Süreci⁷

gününe kadar hesaplanan paylarını göndermektedir. Şöyle ki; Hazine ve Maliye Bakanlığı genel bütçe vergi gelirlerinden mahalli idarelere ayrılacak olan pay için gerekli hesaplamaları tamamlayarak bir taraftan doğrudan büyükşehir belediyelerine diğer taraftan ise İlbank'a her ayın sonuna kadar aktarım yapmaktadır. İlbank ise kanuni hakkını kullanarak 10 günlük süreyle bu tutarı hesaplarında tutup takip eden ayın 10'uncu günü ilgili idare hesaplarına göndermektedir. Başka bir ifadeyle; Hazine ve Maliye Bakanlığı vergi gelirlerinin kesinleştiği ayı takip eden ay pay aktarırken İlbank takip eden ikinci ay pay aktarımı yapmaktadır. Büyükşehir belediyeleri açısından bakıldığında bu durum zaman kaymalarına sebebiyet vermektedir. Haziran ayı özelinde örnek verecek olursak; Kayseri Büyükşehir Belediyesi haziran ayı Kayseri İli sınırları içerisinde tahsil edilen vergi gelirlerinden alacağı %6

oranındaki payını en geç temmuz ayının sonunda Hazine ve Maliye Bakanlığı aracılığı ile hesaplarında görmektedir. Dolayısıyla bu gelir kalemi temmuz ayında muhasebe kayıtlarına yansımaktadır. Ancak Kayseri Büyükşehir Belediyesi yine haziran ayına ait ilçe belediyeleri payları esas alınarak hesaplanan ve İller Bankası tarafından gönderilen payı 10 Ağustosunda hesaplarında görmektedir. Dolayısıyla bu tutar ise ağustos dönemi muhasebe kayıtlarına yansımaktadır. Bu durum aynı döneme ait gelirin iki farklı dönemde muhasebeleştirilmesi ne neden olmaktadır.

Pay Gelirlerinin Oransal Dağılımı

Merkeziyetçiliğin güçlü olduğu ülke yapılanmalarında yerel yönetimlerin faaliyetlerini sürdürmek için ihtiyaç duydukları gelirlerin büyük kısmı merkezi idare tarafından gönderilir. Ülkemizde de güçlü bir merkezi yö-

Merkeziyetçiliğin güçlü olduğu ülke yapılanmalarında yerel yönetimlerin faaliyetlerini sürdürmek için ihtiyaç duydukları gelirlerin büyük kısmı merkezi idare tarafından gönderilir. Ülkemizde de güçlü bir merkezi yönetim söz konusu olduğu için belediyelerin gelirlerini büyük oranda genel yönetim vergi gelirlerinden aldıkları pay oluşturmaktadır.

⁷5779 Sayılı "İl Özel İdarelerine Ve Belediyelere Genel Bütçe Vergi Gelirlerinden Pay Verilmesi Hakkında Kanun", 15/7/2008 tarihli ve 26937 sayılı Resmi Gazete.

Belediye Türü	2019			2020(Bin TL)		
	Pay Geliri	Toplam Gelir	%	Pay Geliri	Toplam Gelir	%
Büyükşehir Belediyeleri	42.906.826	56.400.494	76	53.447.876	64.611.327	82
İl Belediyeleri	5.355.681	8.618.858	62	6.600.951	10.492.040	62
İlçe ve Belde Belediyeleri	24.137.035	50.592.258	47	29.064.295	61.808.193	47
Toplam	72.399.542	115.484.308	62	89.113.122	136.768.350	65

Tablo 2: Belediyelerin Türlerine Göre Pay Gelirleri

netim söz konusu olduğu için belediyelerin gelirlerini büyük oranda genel yönetim vergi gelirlerinden aldıkları pay oluşturmaktadır.

Yukarıdaki tablo incelendiğinde belediyelerin gelirlerinin çok büyük bir kısmının genel bütçe vergi gelirlerinden aldıkları paydan oluştuğunu görüyoruz. Özellikle 2020 yılında toplam geliri içinde %82'lik pay geliri oranıyla büyükşehir belediyeleri merkeze en bağımlı belediyeler olarak görülmektedir. Bu konuda nüfusun yoğunlukla büyükşehir belediyeleri sınırlarında bulunması ve dolayısıyla daha çok payın bu belediyelere aktarılmasının etkisi bulunmaktadır. Türkiye'de belediyelerin gelir yönünden merkeze bağımlılık oranı (%65) OECD ülkeleri ortalamasının üzerinde kalmaktadır. 2003-2012 yılları arasında seçili 24 OECD ülkesinin ortalama bağımlılık oranı %38 olarak hesaplanmıştır. Bu ülkeler içinde merkeze bağımlılığı en az olan ülkeler İzlanda (%11), İsviçre (%12), Avusturya (%15) iken; merkeze en bağımlı ülkeler Yunanistan (%60), Hollanda (%65), Birleşik Krallık (%70) olmuştur.⁹

2020 yılında belediye gelirlerinin oransal dağılımında genel bütçe vergi gelirlerinden alınan payın artması konusunda Covid19 pandemisi koşulları dikkate alınmalıdır. Özellikle

yoğun nüfuslu olan büyükşehir belediyelerinin öz gelirleri pandemi döneminde azalmış görünüyor. Nüfusun nispeten daha düşük olduğu il, ilçe ve belde belediyelerinde ise oranlarda sapma olmadığı gözleniyor.

Payların Muhasebeleştirilmesi

Belediyelerin bu kadar büyük bir gelir kalemini oluşturan genel bütçe vergi gelirlerinden alınan payın doğru şekilde muhasebeleştirilmesi önem arz etmektedir. Tutarların muhasebe kayıtlarına doğru şekilde alınabilmesi için öncelikle belediyelerin pay tutarlarını tam olarak bilmeleri gerekmektedir. Bu amaçla Muhasebat Genel Müdürlüğü'nün bir uygulaması olan Kamu Harcama ve Muhasebe Bilişim Sistemi (KBS)'ne büyükşehir belediyelerinin tahakkuk eden genel bütçe vergi gelirlerinden aldıkları payları ve bu paylar içinden yapılan kesintileri görebilecekleri bir bölüm (payfon) eklenmiştir. Bunun dışında Hazine ve Maliye Bakanlığı büyükşehir belediyelerine gönderilen pay konusunda yazı ile bilgilendirme yaparken aynı zamanda ilgili dönem payından yapılan kesintilerin de listesini göndermektedir. Birimler bu listeden tahakkuk eden toplam gelirlerini ve borç ödemelerini görmektedir. Dolayısıyla bu listeye göre muhasebe kayıtlarını

doğru şekilde yapmaları beklenmektedir. Ancak büyükşehir belediyelerinin bazılarında pay gelirleri ile bu paya ilişkin muhasebe kayıtları arasında uyumsuzluk bulunmaktadır.¹⁰ Bunun dışında genel bütçe vergi geliri paylarını İlbank aracılığı ile alan mahalli idarelerde de konuyla ilgili sıkıntılar yaşanmaktadır. KBS uygulamasında olduğu gibi mahalli idarelerin vergi gelirlerinden aldıkları pay ve yapılan kesintiler İlbank resmi internet sitesinde yayınlanmaktadır. Ancak birçok mahalli idarede muhasebe kayıtları yayınlanan tutarla eşleşmemektedir.¹¹

Türkiye'de belediyelerin gelir yönünden merkeze bağımlılık oranı (%65) OECD ülkeleri ortalamasının üzerinde kalmaktadır. 2003-2012 yılları arasında seçili 24 OECD ülkesinin ortalama bağımlılık oranı %38 olarak hesaplanmıştır.

⁹Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı, Yerel Yönetimler Genel Müdürlüğü, 2020 Mahalli İdareler Genel Faaliyet Raporu

¹⁰Neslihan Kıziler, Özhan Çetinkaya, Marmara Üniversitesi Siyasal Bilimler Dergisi, Cilt 3 Sayı 1, Mart 2015, s 135-165

¹¹<https://www.kbs.gov.tr/mahalli/main.htm> (Erişim Tarihi:27-30.09.2021)

¹²<https://www.kbs.gov.tr/mahalli/main.htm> (Erişim Tarihi:27-30.09.2021)

Sonuç

Vergi gelirlerinden mahalli idarelere ayrılan paylar farklı kanallar vasıtasıyla ilgili idareye aktarıldığı için bazı aksaklıklar oluşabilmektedir. Bu konuyla ilgili payların ya Hazine ve Maliye Bakanlığı ya da İlbank bünyesinde tek elden hesaplanması ve dağıtılmasının daha doğru olacağı değerlendirilmektedir. Ayrıca ayrılan paydan en büyük dilime sahip olan büyükşehir belediyelerinin aynı döneme ilişkin gelirlerinin iki farklı ayda hesaplarına yansması kontrolü zorlaştırmaktadır. Tek bir döneme ilişkin ödemelerin aynı ay içinde yapılması daha sağlıklı muhasebe verilerine ulaşmada önemlidir. Ancak bu iki konunun birçok mevzuat değişikliğini dolayısıyla uzun bir süreci gerektirmesi sebebiyle geçici olarak daha az zaman alacak bir takım düzenlemeler yapılması düşünülebilir. Kamu Harcama ve Muhasebe Bilişim Sistemi (KBS)'nde payfon sekmesi altında büyükşehir belediyelerinin alacakları paylar ve kesintilere ilişkin bilgiler bulunmaktadır. Diğer mahalli idarelerin bilgilerinin de yine KBS'de bulunması sorunu bir nebze çözebilir. Bunun için; KBS'de İlbank'ın, mahalli idarelerin bilgilerini sisteme işleyecekleri bir ekranın açılmasının ve bu sayede bilgilerin tek bir yerde toplanmasının uygun olacağı değerlendirilmektedir. Böylece genel bütçe vergi gelirlerinden pay alan tüm mahalli idarelerin aldıkları pay ve kesintiler, birimlerin muhasebe verileri ile aynı yerde toplanmış ve gerekli kontrollerin uygulanması için uygun ortam sağlanmış olacaktır. Büyükşehir belediyelerinin aynı aya ilişkin gelirlerinin farklı aylarda muhasebeleştirilmesi olayın mahiyetine bakılarak doğru muhasebe kayıtları yapılmasıyla geçici de olsa çözüme kavuşabilir. Bu çerçevede her ne kadar farklı dönemlere ilişkin gelirleri yansıtırsa da aynı dönem mizanında olması gereken tutarın belirlenmesi gerekecektir. Şöyle ki; büyükşehir belediyelerinin mizanında farklı uygulamalar olmakla birlikte

600.5.2.2.51 Merkezi idare Vergi Gelirlerinden Alınan Paylar hesabındaki artış tutarı, bir önceki aya ait genel bütçe vergi gelirleri payının Hazine ve Maliye Bakanlığı'ndan aldıkları tutarı ile iki önceki ay vergi gelirlerine ait İlbank'tan aldıkları tutarının toplamını göstermelidir. Dolayısıyla mali raporlama yapan tüm birimler bu durumun farkında olarak raporlarına konuya ilişkin not eklemelidir.

Büyükşehir belediyelerinden bazıları İlbank'tan gelen tutarları "diğer" isimli hesap kodunda muhasebeleştirilmektedir. Bu kadar yüksek tutarların "diğer" isimli bir hesapta muhasebeleştirilmesi, hesabın içeriğinin ayrıştırılamaması nedeniyle muhasebenin raporlama ve denetim fonksiyonlarını karşılayamaz. Birimler bu hesap kodunu daha birçok işlem için kullanabilirler. Bu çerçevede, büyükşehir belediyelerinin İlçe belediyelerinin paylarından hesaplanan gelir kaleminin bu işlem için oluşturulmuş bir hesap kodunda muhasebeleştirilmesi daha doğru olacaktır. Büyükşehir belediyelerinin doğrudan Hazine ve Maliye Bakanlığı'ndan aldıkları pay gibi İlçe belediyelerinden gelen payın da genel bütçe vergi gelirleri payından kaynaklandığı göz önünde bulundurularak 600.5.2.2 Vergi ve Harç Gelirlerinden Alınan Paylar altında oluşturulacak bir hesapta muhasebeleştirilmesinin uygun olacağı değerlendirilmektedir. Ancak mevcut Mahalli İdareler Detaylı Hesap Planında buna ilişkin bir hesap kodu bulunmamaktadır. Mali raporlamanın daha sağlıklı yapılabilmesi için boş olan bir hesap koduna "Merkezi idare Vergi Gelirlerinden Alınan İlçe Payları" benzeri bir hesabın detaylı hesap planına eklenmesinin faydalı olacağı düşünülmektedir.

Son olarak belediyelerin devlet muhasebesinde yeterli mesleki bilgiye sahip personel istihdam etmeleri doğru muhasebe kayıtlarını oluşturmada en önemli etkidir. Dolayısıyla belediyelerin bu konuya hassasiyet

Vergi gelirlerinden mahalli idarelere ayrılan paylar farklı kanallar vasıtasıyla ilgili idareye aktarıldığı için bazı aksaklıklar oluşabilmektedir. Bu konuyla ilgili payların ya Hazine ve Maliye Bakanlığı ya da İlbank bünyesinde tek elden hesaplanması ve dağıtılmasının daha doğru olacağı değerlendirilmektedir.

göstermeleri ve personellerini gerek eğitim konusunda desteklemeleri gerekse yeni personel alımlarında yetkin kişileri tercih etmeleri son derece önemlidir.

Kaynakça

Ortaylı, İlber, Tanzimat Devrinde Osmanlı Mahalli İdareleri 1840-1880, Ankara, Türk Tarih Kurumu Yayınları, 2000.

Kızıl, Neslihan; Çetinkaya, Özhan, Marmara Üniversitesi Siyasal Bilimler Dergisi, Cilt 3, Sayı 1, s 135-165, 2015
Türkiye Belediyeler Birliği, 6360 sayılı On Dört İlde Büyükşehir Belediyesi ve Yirmi Yedi İlçe Kurulması ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanuna İlişkin Rehber, Ankara, 2014

5779 Sayılı "İl Özel İdarelerine Ve Belediyelere Genel Bütçe Vergi Gelirlerinden Pay Verilmesi Hakkında Kanun", 15/7/2008 tarihli ve 26937 sayılı Resmi Gazete.

Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı, Yerel Yönetimler Genel Müdürlüğü, 2020 Mahalli İdareler Genel Faaliyet Raporu, Ankara, 2021

<https://www.etimoloji.org/arama/belediye>, (Erişim Tarihi: 19.01.2022)

<https://sozluk.gov.tr/>, (Erişim Tarihi: 19.01.2022)

<https://www.kbs.gov.tr/mahalli/main.htm> (Erişim Tarihi: 27-30.09.2021)

TÜRKİYE VE KKTC BELEDİYELELERİ ARASINDA İŞ BİRLİğİ

Türkiye Belediyeler Birliği ve Kıbrıs Türk Belediyeler Birliği İş Birliği Programının açılış toplantısı Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nin Güzelyurt bölgesinde düzenlendi.

24 Haziran'daki toplantıya TBB ve Gaziantep Büyükşehir Belediye Başkanı Fatma Şahin'in yanı sıra Cumhurbaşkanlığı Yardımcısı Fuat Oktay, KKTC Başbakan Yardımcısı, Turizm, Kültür, Gençlik ve Çevre Bakanı Fikri Ataoğlu ile Güzelyurt Belediye Başkanı ve KTBB Başkanı Mahmut Özçınar, Girne Belediye Başkanı Nidai Güngördü, Kahramanmaraş Büyükşehir Belediye Başkanı Hayrettin Güngör, Efeler Belediye Başkanı, Efeler Belediye Başkanı Mehmet Fatih Atay ve Konya Büyükşehir Belediyesi Başkan Vekili Mustafa Uzbaş, Malatya Büyükşehir Belediyesi Genel Sekreteri Cemal Noğay ve Kayseri Büyükşehir Belediyesi Genel Sekreteri Hüseyin Beyhan da katıldı.

Şahin: "Kıbrıs adasının kalkınmanın adası olması gerekiyor."

Coşkulu karşılamadan dolayı duyduğu memnuniyeti dile getiren Fatma Şahin, Cumhurbaşkanlığı Recep Tayyip Erdoğan'ın talimatıyla KKTC belediyelerinin yanında olduklarına vurgu yaparak Cumhurbaşkanlığı Yardımcısı Oktay'a desteklerinden dolayı teşekkürlerini sundu. Daha özgür ve mutlu bir KKTC için çalıştıklarını ifade eden Şahin, "Kıbrıslı kardeşlerimizi çok seviyoruz. Bu coğrafyada güçlü olmak zorundayız." dedi.

Pandemiden sonra yeni bir dünya kurulduğunu belirten Şahin, "Sizinle gidecek çok yolumuz var. Elinizde çok büyük bir hazine var." diyerek, bilgi ekonomisinin önemini vurguladı. Geleceğin belediyelerini oluşturmak gerektiğini kaydeden Şahin, KKTC için yeniden yapılanma sürecinin tamamlanmasının önemine vurgu yaptı. Yapısal reformun önemini vurgulayan Şahin, verimliliği sağlamak gerektiğini söyledi. Kıbrıs adasını yeşil ada yapmak gerektiğini ifade eden Fatma

Şahin, yenilenebilir enerji ile organik tarımı güçlendirmenin önemi ne değindi. Mazeret üretmenin çok kolay olduğunu altını çizen Şahin, "Kıbrıs adasının kalkınmanın adası olması gerekiyor, saklı cenneti bütün dünyaya göstereceğiz." şeklinde konuştu.

Oktay: "İki ülke arasındaki iş birliği KKTC'de somut projeler olarak meyvelerini vermeye başladı."

TBB ve KTBB arasında geliştirilen iş birliklerini hatırlatan Cumhurbaşkanlığı Yardımcısı Fuat Oktay iş birliklerini yakından takip ettiklerini belirterek, "Kuzey Kıbrıs'ta yerel yönetim kapasite gelişimi ve şehirlerin yakınlaşması konularında TBB Başkanı Fatma Hanım'la yaptığımız istişareler sonucunda hızlı şekilde aksiyon alındı. TBB ve KTBB arasında geçtiğimiz yıl ortak çalışma protokolü imzalanmasına yine hep beraber şahitlik etmiştik. Ardından iki ülke belediyeleri arasında karşılıklı temaslar ve fikir alışverişleri sıklaştı, kültürel hareketlilik ivme kazandı. Bizlerin de yakından takip ettiği bu iş birliği iradesi, KKTC'de somut projeler olarak meyvelerini vermeye başlamıştır." şeklinde konuştu.

TBB Başkanı Fatma Şahin ve ekibinin her türlü desteği belediyelere sunarak, kardeşliği perçinlediğini belirten Oktay, emeği geçenlere teşekkür etti.

Ataoğlu: "Belediyecilik konusunda TBB Başkanı Fatma Şahin her zaman yanımızda."

KKTC Başbakan Yardımcısı Fikri Ataoğlu, imza atılacak iş birliğinin çok önemli olduğunu belirterek, 28 belediye hakkında TBB ile istişare içinde olacaklarını belirterek her zaman belediyelerin arkalarında oldukları söyledi. Ülkede çıkan yan-

TBB ve KTBB arasında geliştirilen iş birliklerini hatırlatan Cumhurbaşkanlığı Yardımcısı Fuat Oktay iş birliklerini yakından takip ettiklerini belirterek, "Kuzey Kıbrıs'ta yerel yönetim kapasite gelişimi ve şehirlerin yakınlaşması konularında TBB Başkanı Fatma Hanım'la yaptığımız istişareler sonucunda hızlı şekilde aksiyon alındı. TBB ve KTBB arasında geçtiğimiz yıl ortak çalışma protokolü imzalanmasına yine hep beraber şahitlik etmiştik. Ardından iki ülke belediyeleri arasında karşılıklı temaslar ve fikir alışverişleri sıklaştı, kültürel hareketlilik ivme kazandı. Bizlerin de yakından takip ettiği bu iş birliği iradesi, KKTC'de somut projeler olarak meyvelerini vermeye başlamıştır." şeklinde konuştu.

gının yüreklerini yaraladığını ifade eden Ataoğlu, yangına yönelik yardımları nedeniyle Cumhurbaşkanı Erdoğan ve Cumhurbaşkanı Yardımcısı Oktay ile yetkililere teşekkür etti ve “İyi ki varsınız.” dedi. Belediyecilik konusunda TBB Başkanı Fatma Şahin’in her zaman yanlarında olduğunu dile getiren Ataoğlu, Anavatan Türkiye’den gelen suyun tarımla buluşmasıyla yeşilin artacağını söyledi. Ülkede yangınların kendilerini üzdüğünü ifade eden Ataoğlu, tedbirlerin alınmasını ve buna benzer olayların yaşanmamasını temenni etti.

Özçınar: “TBB ve KTBB ortak proje çalışmalarının meyvesini görmek bizler için çok önemli.”

KTBB ve Güzelyurt Belediye Başkanı Mahmut Özçınar, ana protokolün bir parçası olarak ortaya konan yerel yönetimlerin iş birliğine yönelik çalışmaları içeren protokol sonucu olarak belediyelerin kurumsal kapasitelerinin geliştirilmesi ve ortak zemin oluşturulması, bilgi

paylaşımı, ortak proje uygulamaları, tecrübe paylaşımı, iş birliğinin artırılması ve desteklenmesi, kardeş şehir uygulamaları, ortak proje uygulamalarını geliştirmeye gayret gösterdiklerini belirtti.

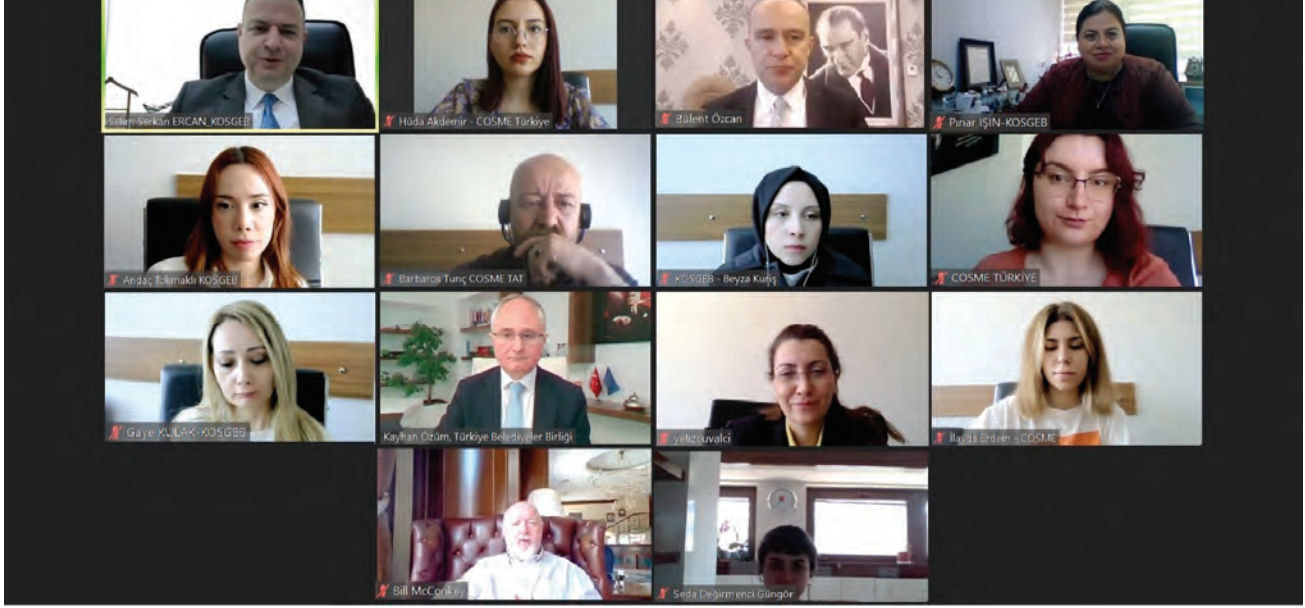
“TBB ve KTBB ortak proje çalışmalarının meyvesini görmek bizler için çok önemli” diyen Özçınar, üretime, kadın istihdamına, eğitime ve ülkenin geleceğine yönelik düzenli proje uygulamalarında başlangıcın meyvesini aldıklarını söyledi. Özçınar, “Belediyelerimiz arasında uygulanacak iş birliğine yönelik protokollerle bunu taçlandırıyoruz.” dedi. “Üretmek zorundayız ve ürettiğimizi pazarlamak zorundayız.” diyen Özçınar, Cumhurbaşkanı Yardımcısı Oktay’a teşekkür etti.

Konuşmaların ardından bazı Türkiye ve KKTC Belediyeleri Arasında Karşılıklı Niyet Beyanı imza töreni yapıldı. İmzalar, Cumhurbaşkanı Yardımcısı Fuat Oktay ve Başbakan Yardımcısı Fikri Ataoğlu şahitliğinde atıldı. Toplantı, toplu fotoğraf çekimi ve hediye takdimi ile tamamlandı.

Farklı Alanlarda Projeler Hayata Geçirilecek

İmzalanan iş birliği programı kapsamında iki ülke belediyeleri arasında; zeytin yetiştiriciliği ve üretimi, ulaşım konusunda hizmet kapasitesinin geliştirilmesi, kültür ve sanat alanındaki hizmet kapasitesinin geliştirilmesi, sosyal aktivite ve gençlik merkezi, kent mobilyaları ile kent konforunun artırılması, yeşil alan düzenlemesi ve dezavantajlı bireylerin sosyal hayata entegrasyonu gibi alanlarda hayata geçirilecek projelerde iş birliği yapılacak.

“TBB ve KTBB ortak proje çalışmalarının meyvesini görmek bizler için çok önemli” diyen Özçınar, üretime, kadın istihdamına, eğitime ve ülkenin geleceğine yönelik düzenli proje uygulamalarında başlangıcın meyvesini aldıklarını söyledi. Özçınar, “Belediyelerimiz arasında uygulanacak iş birliğine yönelik protokollerle bunu taçlandırıyoruz.” dedi. “Üretmek zorundayız ve ürettiğimizi pazarlamak zorundayız.” diyen Özçınar, Cumhurbaşkanı Yardımcısı Oktay’a teşekkür etti.

EDEN 2023 ÇALIŞTAYI

COSME Tek Pazar Programı kapsamında EDEN 2023 - Avrupa Mükemmeliyet Destinasyonları Girişimi ve Akıllı Turizm Avrupa Başkenti 2023 çağrılarına yönelik çalıştay 10 Mayıs'ta çevrim içi yapıldı.

Çalıştayın açılışında Türkiye Belediyeler Birliği Genel Sekreter Yardımcısı Kayhan Özüm, Avrupa Birliği Başkanlığı Mali İşbirliği ve Proje Uygulama Genel Müdürü Bülent Özcan ve KOSGEB AB ve Dış İlişkiler Dairesi Başkanı Selim Serkan Ercan yer aldı.

Özüm: “Turizm bir bölgenin kalkınmasında en önemli etkenlerden biri.”

TBB Genel Sekreter Yardımcısı Kayhan Özüm, belediyelerin turizm alanında sorumlu olduğu konular ve TBB olarak düzenledikleri yarışmalar hakkında bilgi verdi. Özüm, “Turizm bir bölgenin kalkınmasındaki en önemli etkenlerden biri. Katkılarından ötürü Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, Dışişleri Bakanlığı

AB Başkanlığı ve KOSGEB'e teşekkür ediyorum.” dedi.

Özcan: “Bu yarışmalar yerel yönetimler için önemli.”

AB Başkanlığı Mali İşbirliği ve Proje Uygulama Genel Müdürü Bülent Özcan konuşmasında, “Tek Pazar Programı kapsamında çevre, iklim dostu, sürdürülebilir turizmin sağlanması adına EDEN ve Akıllı Turizm Destinasyonları yarışmalarının yerel yönetimler için önemli.” ifadelerini kullandı.

KOSGEB AB ve Dış İlişkiler Dairesi Başkanı Selim Serkan Ercan ise; COSME Programının 2021-2027 yılları arasında Tek Pazar Programı KOBİ Bileşeni kapsamında ve KOSGEB'in ulusal koordinatörlüğü altında devam edeceğini söyledi.

EDEN Ağı ve Akıllı Turizm Destinasyonları hakkında genel bilgiler aktardı.

COSME Tek Pazar Programı sunumu yapmak üzere sözü devralan KOSGEB AB Koordinasyon Müdürü ve COSME Türkiye Projesi Koordinatörü Pınar Işın, COSME Programı'nın bileşenleri, program kapsamında fonlanan projeler, Avrupa İşletmeler Ağı ve turizm ayağında Türkiye'nin kazandığı EDEN 2015 ve EDEN 2019 başarılarından bahsetti. Uzman Yeliz Çuvalcı'nın eğitmenliğinde devam eden çalıştayda EDEN Girişimi ve Akıllı Turizm Avrupa Başkenti Çağrılar hakkında ilişkili kavramsal çerçeve, kapsam, başvuru koşulları ve başvurulara yönelik hazırlık aşamaları hakkında ayrıntılı bilgiler verildi.

BÖLGESEL KALKINMA TOPLANTILARI KIRKLARELİ İLE DEVAM ETTİ

Türkiye Belediyeler Birliği tarafından ulusal kalkınmada yerel yönetimlerin yeri ve önemini vurgulamak amacıyla 11 farklı ilde düzenlenecek olan “Pandemi Sonrası Bölgesel Kalkınma Toplantıları’nın yedincisi Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Prof. Dr. Mustafa Şentop’un katılımıyla 22 Temmuz’da Kırklareli’de yapıldı.

Kırklareli Üniversitesi Kongre Salonu'nda gerçekleştirilen toplantıya bölge belediyelerinden başkan ve yöneticilerin yanı sıra; akademisyenler, kalkınma ajanslarından temsilciler ve bürokratlar katıldı.

Toplantının açılış konuşmaları TBMM Başkanı Prof. Dr. Mustafa Şentop, TBB ve Gaziantep Büyükşehir Belediye Başkanı Fatma Şahin, Kırklareli Valisi Doç. Dr. Birol Ekici, Kırklareli AK Parti Milletvekili Selahattin Solmaz ve Kırklareli Belediye Başkanı Mehmet Siyamoğlu tarafından yapıldı.

Şahin: “Yerel kalkınma partiler üstü bir modeldir.”

TBB'nin Cumhuriyetin en köklü kurumlarından biri olduğunun altını çizen Fatma Şahin, “TBB hangi partiden olursa olsun her partinin temsil edildiği yasayla kurulmuş özel bir birlik olması bakımından çok önemli. Yerel kalkınma partiler üstü bir modeldir. Partiniz ne olursa olsun o sandığa gidip hesap veriyorsunuz. Yapılan ve yapılmayan işlerin hesabını veriyorsunuz. Bu Birliği kuran ve buraya kadar getiren herkesten Allah razı olsun.” dedi. Cumhuriyetin 100.yılında dünyanın 10. ekonomisi olma he-

defini hatırlatan Şahin, bunun için yerel kalkınmada yerleşme, sivilleşme, demokratikleşme çok önemli bir altyapı oluşturduğunu kaydetti.

Sorunların tespit edilmesi bakımından toplantının önemli olduğunun altını çizen Şahin, sürdürülebilir kalkınmaya vurgu yaparak “Dünya nereye gidiyor? Dünya sürdürülebilir kalkınmayı maalesef sadece ekonomik kalkınma olarak algıladı. İnsani ve çevresel kalkınmayı başaramadı. Sayın Cumhurbaşkanımızın ‘Dünya beşten büyüktür, daha adaletli bir dünya mümkündür’ cümlesiyle pandemide ne demek istediği daha iyi anlaşıldı. Sosyal adaletin ve sosyal barışın sağlanmadığı, kişi başına düşen milli gelirin bir tarafta 50 bin-60 bin dolar, diğer tarafta 1 doların altında olduğu, temiz su bulamadığı için 5 yaşına gelmeden ölen çocukların olduğu, savaşların olduğu, Aylan bebeklerin Ege Denizi'nin kıyısına ölüsünün vurduğu bir dünyada hiçbirimiz masum değiliz. O nedenle pandemi bize bir işaret veriyor.” şeklinde konuştu.

Şahin konuşmasında ayrıca çölleşme, çevre kirliliği, kentleşme gibi sorunların da altını çizerek TBB olarak bu konularda yapılan çalışmalara değindi.

Şentop: “Yaşanan savaşlarla birlikte yine dünyanın zor bir döneme girmekte olduğunu görüyoruz.”

Konuşmasında salgın, savaş, göç, çevre kirliliği, iklim değişikliği gibi konulara değinen TBMM Başkanı Mustafa Şentop, “Salgın sürecinin insanların birbirine ne kadar muhtaç olduğunu, dünyanın neresinde olursa olsun bir insanın sağlığının, huzurunun ve asgari insani şartlarda yaşamasının başka insanlar için de çok kıymetli bir durum olacağını anlamamıza vesile olacağını ümit ediyorduk ancak yaşanan savaşlarla birlikte yine dünyanın zor bir döneme girmekte olduğunu görüyoruz.” dedi.

Her şeyin insanı merkeze alan bir anlayışla yönetilmesi gerektiğinin altını çizen Şentop, “Esas meselemiz insani merkeze koyan ve küreselleşen dünyada herhangi bir insanın nereden yaşıyorsa yaşasın bir insanın sorununun tüm insanlığın sorunu olduğunu anlamak olmalı. Şehirleşmeden, toplumsal hayattan uluslararası ticarete ve hukuka kadar, uluslararası siyasetin kurumlarına kadar her şeyi insanı merkeze alan bir anlayış içerisinde kurmamız gerekiyor.” ifadelerini kullandı.

TBMM Başkanı Mustafa Şentop, “Esas meselemiz insani merkeze koyan ve küreselleşen dünyada herhangi bir insanın nereden yaşıyorsa yaşasın bir insanın sorununun tüm insanlığın sorunu olduğunu anlamak olmalı.” dedi.

Konuşmasında bölgedeki projeler hakkında da değerlendirmeler yapan Şentop, Ergene Nehri'yle ilgili projede büyük bir mesafe alındığını belirterek Ergene Projesinin Trakya için çok önemli olduğunu ve en kısa zamanda bitirileceğini kaydetti.

Ekici: “Önümüzde yeni bir fırsat var.”

Bölgedeki tarımsal çalışmalarla ilgili yaşanan gelişmelere değindi. Salgının ekonomilere olumsuz etkileri olduğunu değinen Ekici, “Önümüzdeki dönemde köylerimizde yeşil kalkınmayı sağlamak için köylerimizin elektrik enerjilerini güneş enerjisinden sağlayacağız.” dedi. OECD tahminlerine göre kapalı kalan her ay ekonomilerin yüzde 1,5 oranında küçüldüğünü dile getiren Ekici, “Önümüzde yeni bir fırsat var. Pandemi sonrasında ‘şehirlerimizi eski haline nasıl döndürebiliriz, bu arada da bizde bölgemizi nasıl ön plana çıkarabiliriz, şehrimizi daha ileriye nasıl götürebiliriz?’ diye bu toplantı dizilerinin yedincisini burada yaptıkları için TBB Başkanımız Şahin’e teşekkür ediyorum.” dedi.

Kesimoğlu: “Hayatımızın koşulları değişti.”

Kırklareli Belediye Başkanı Mehmet Siyam Kesimoğlu konuşmasında

pandemiyle mücadelede birlik ve beraberliğin önemine dikkat çekerek “2.5 yıldan bu yana bir pandemi yaşadık kayıplarımız oldu, üzüldük. Hayatımızın koşulları değişti. Yaşama bakış farklılıklarımız ortaya çıktı. Çok şükür birlik ve beraberlik içerisinde bu badireyi atlattık. Her ne kadar yakın zamanda bunun depreşmeye başladığını görmekten de hepimiz üzüntü duyuyoruz ama dün olduğu gibi bugün de birlik ve beraberlik içerisinde bu sıkıntıyı aşacağımıza gönülden inanıyorum.” dedi. Kırklareli hakkında bilgiler veren Kesimoğlu, Kırklareli Belediyesinin pandemi sürecindeki çalışmalarını katılımcılarla paylaştı.

Solmaz: “Dünyayı tehdit eden sorunlarla veya fırsat niteliğinde olan hususlarla beraber kentlere yeni bir bakış açısı geliştirilmesi gerekiyor.”

Kırklareli Milletvekili Selahattin Solmaz ise dünya nüfusunun hızla artması, iklim değişikliği, şehirler yaşayan insanların sayısının hızla artmasını bağlı yaşanan sorunlara yer verdiği konuşmasında “Şehirlerin günlük yaşantılarında veya belediye başkanlarının 5 yıllık eylem planları içerisinde belki dünyanın kendi döngüsüyle sınırlı olan sü-

TBB’nin Cumhuriyetin en köklü kurumlarından biri olduğunun altını çizen Fatma Şahin, “TBB hangi partiden olursa olsun her partinin temsil edildiği, yasayla kurulmuş özel bir birlik olması bakımından çok önemli. Yerel kalkınma partiler üstü bir modeldir.” dedi.

reçlerle olaya bakmak olaya dönük strateji üretmek yetmiyor. Bir de şehirlerin ülkenin ve dünyanın gittiği istikametle ve dünyayı tehdit eden sorunlarla veya fırsat niteliğinde olan hususlarla beraber kentlere bakış açısı geliştirmesi gerekiyor.” ifadelerini kullandı.

Toplantılar Farklı Şehirlerde Düzenlenmeye Devam Edecek

Toplantının anahtar konuşmaları bölümünde Tarım ve Orman Bakanlığı Su Yönetimi Genel Müdürü Bilal Dikmen “Yerel Kalkınma ve Ergene Havzası” konusuna ilişkin değerlendirmelerde bulundu.

Oturum başkanlığını Prof. Dr. Ruşen Keleş’in üstlendiği “Akıllı Şehirler ve Kent Ekonomisi” başlıklı oturumda; Bahçelievler Belediye Başkanı Dr. Hakan Bahadır, Silivri Belediye Başkanı Volkan Yılmaz ile Trakya Kalkınma Ajansı Genel Sekreteri Mahmut Şahin yer aldı.

Daha önce Van, Diyarbakır, Trabzon, Antalya, İzmir ve Gaziantep’te yapılan istişare toplantılarına Kırklareli’den sonra; Kayseri, Erzurum, Kastamonu, Sakarya, Denizli ve Bursa’da devam edilmesi planlanıyor.

ALMANYA-TÜRKİYE KENTSEL DİPLOMASİ FORUMU BERLİN'DE DÜZENLENDİ

Almanya Türkiye Kentsel Diplomasi Forumu, Berlin Büyükşehir Belediyesi ev sahipliğinde 30-31 Mayıs'ta Berlin'de yapıldı.

Konferans, Almanya ile Türkiye arasındaki kardeş şehir ilişkilerinin güçlendirilmesi, etkinliğinin artırılması ve sürdürülebilirliklerinin korunması amacıyla iki ülke belediyelerini bir araya getirdi. Bu kapsamda özellikle göçten etkilenen iki ülke belediyeleri, iyi uygulamalarını paylaşma fırsatı buldu.

Konferansın açılış konuşmasını yapan Berlin Eyalet Başbakanı Franziska Giffey etkinliğe ev sahipliği yapmaktan duyduğu memnuniyeti ifade etti. Programın ilk gününde, "Alman-Türk İlişkileri: Belediyeler

Arasında İşbirliğinin Önemi ve Potansiyeli" başlığı altında düzenlenen oturumda Tepebaşı Belediye Başkanı Ahmet Ataç, Herne Belediye Başkanı Dr. Frank Dudda, Alman-Türk Kardeş Şehirler Derneğini temsilen Özcan Mutlu ve Nürnberg Şehri Uluslararası Ofisi Başkanı Christine Schlüssler yer aldı. Oturumda, aktif ve sürdürülebilir kardeş şehir ilişkileri, projeler yürütülürken ihtiyaç duyulan gereksinimler, fon kaynaklarına erişim gibi konular ele alındı. Birinci gün oturumunun devamında yerel yönetim temsilcileri tarafından mültecilerin kente

uyum stratejileri, belediye hizmet sunumunda karşılaşılan engeller ve belediyelerce geliştirilen çözümler ve finansman ihtiyacı ele alındı. İkinci gün belediyelerin çalışma alanlarını kapsayacak şekilde: göç ve uyum sürecinde belediye çalışmaları, dijital şehir, yeşil şehirler, gençlik değişimi, kadına yönelik şiddetin önlenmesi ve psiko-sosyal destek hizmetleri konu başlıkları altında çalışma grup toplantıları ve çalıştaylar düzenlendi. Etkinliklere Türkiye Belediyeler Birliği uzmanları da katılım sağladı.

AVUSTURYA BELEDİYELER BİRLİĞİ İLE DENEYİM PAYLAŞIMI

Avusturya Belediyeler Birliği ve Türkiye Belediyeler Birliği heyetleri 10 Haziran'da İstanbul'da bir araya geldi.

Yerelde kalkınma kapsamında akıllı şehirler, gastronomi, yeşil şehirler, atık yönetimi, bilim merkezleri, göç, eğitim, çevre, iklim, enerji gibi konularda deneyim paylaşımında bulunmak ve ortak işbirliği projeleri geliştirmek amacıyla yapılan toplantıya Avusturya Belediyeler Birliği Başkanı Dr. Michael Ludwig, Viyana Parlamento Üyesi Aslıhan Bozatemur, Avusturya Belediyeler

Birliği Uluslararası Temaslar Diplomasi Yetkilisi Alexander Lesigang ile Türkiye Belediyeler Birliği ve Gaziantep Büyükşehir Belediye Başkanı Fatma Şahin, TBB Genel Sekreteri Dr. Hayri Baraçlı, Genel Sekreter Yardımcısı Kayhan Özüm, Gaziantep Büyükşehir Belediyesi Dış İlişkiler Daire Başkanı Ahmet Ertürk ve TBB Dış İlişkiler Müdürü Nilüfer Sivrikaya katıldı.

Yerelde kalkınma kapsamında akıllı şehirler, gastronomi, yeşil şehirler, atık yönetimi, bilim merkezleri, göç, eğitim, çevre, iklim, enerji gibi konular ele alındı.

AVRUPA BİRLİĞİ BÖLGELER KOMİTESİ BRÜKSEL'DE TOPLANDI

Avrupa Birliği Bölgeler Komitesi (ABBK) Türkiye Çalışma Grubu (TÇG) 27. Toplantısı ve 7. Genişleme Günü toplantıları 6 - 7 Temmuz tarihlerinde Belçika'nın başkenti Brüksel'de yapıldı.

TÇG Başkanı Jens Christian Gjesing'in açılış konuşmasıyla başlayan toplantıya Türkiye Cumhuriyeti adına Ordu Büyükşehir Belediye Başkanı Mehmet Hilmi Güler, Dışişleri Bakan Yardımcısı Büyükelçi Faruk Kaymakcı, Balıkesir Büyükşehir

Belediye Başkanı Yücel Yılmaz, Toroslar Belediye Başkanı Atsız Afşin Yılmaz, Ünye Belediye Başkanı Hüseyin Tavlı ve beraberindeki meclis üyeleri katıldı. Toplantıda; Türkiye ve Avrupa Birliği (AB) arasındaki güncel gelişmelerle birlikte

2022 yılının Gençlik Yılı ilan edilmesinden dolayı Türkiye'nin AB ile gençliğe yönelik ortak politikaları, Rusya-Ukrayna krizi, AB genişleme süreçleri ve sığınmacı krizi gibi konular ele alındı.

TBB HEYETİ DİLEKÇE KOMİSYONU TOPLANTISINA KATILDI

Türkiye Belediyeler Birliği, sosyal hizmet sunumu ve dezavantajlı grupların desteklenmesi amacıyla faaliyetlerde bulunan sosyal kooperatifler ile bunların israfın önlenmesindeki yeri konusunda TBMM Dilekçe Komisyonu Sosyal Kooperatifçilik Alt Komisyonu tarafından gerçekleştirilen toplantıya katıldı.

30 Haziran'da Bolu Milletvekili Arzu Aydın'ın başkanlığında yürütülen toplantıya Komisyon üyesi milletvekilleri ile Tarım ve Orman Bakan Yardımcısı Ebubekir Gizliger, Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı ile Ticaret Bakanlığı yetkilileri katıldı.

TBB heyeti toplantıda, "Pazar Yeri, Hal ve Diğer Gıda Atıklarının Be-

lediyeler Tarafından Değerlendirilmesi" konusunda Komisyonu bilgilendirdi.

TBB Genel Sekreter Yardımcısı Ramazan Özcan Yıldırım başkanlığında toplantıya katılan heyette TBB Hukuk İşleri Müdürü Av. Zeliha Mercimek mevzuat ışığında güncel belediye uygulamalarını TBMM ve Bakanlık temsilcileri ile paylaştı. TBB Çevre ve Şehircilik

Müdürü Cüneyt Türkmen'in de katıldığı toplantıda, Yüksek Mühendis Osman Şenaydın belediyelerin gıda atık geri dönüşüm faaliyetleri çerçevesinde katılımcıları bilgilendirdi. Komisyon başkanı Aydın kapanış konuşmasında, bundan sonraki süreçte TBB'nin Komisyon çalışmalarına desteklerini beklediğine değinerek yakın ilişki içerisinde faaliyet yürütmenin önemli olduğunu belirtti.

Soru & Cevap

Sorularınızı
www.tbb.gov.tr
adresinde yayınlanan
Birliğimiz web
sitesindeki
“Soru-Cevap”
formunu doldurarak
iletebilirsiniz.

1) Ticaret meslek lisesi ve meslek lisesi mezunları, belediyede sözleşmeli eğitmen olarak istihdam edilebilir mi?

5393 sayılı Belediye Kanunu’nun 49’uncu maddesinin üçüncü fıkrasında, belediye ve bağlı kuruluşlarında, hangi kadrolarda sözleşmeli personel çalıştırılabileceği düzenlenmiş, eğitim ve danışmanlık da sözleşmeli personel çalıştırılacak alanlar arasında sayılmıştır.

5393 sayılı Kanunun 49’uncu maddesi uyarınca sözleşmeli personel çalıştırılmasına ilişkin uygulamaya açıklık getiren Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığının sözleşmeli personel istihdamı konulu 31/12/2021 tarihli ve 2021/26 sayılı Genelgesinde sözleşmeli olarak çalıştırılan personelin, yürütülecek hizmetler için ihdas edilmiş kadro unvanının gerektirdiği nitelikleri taşımalarının şart olduğu, bu nitelikler konusunda, Sözleşmeli Personel Çalıştırılmasına İlişkin Esaslar’ın eki “4 sayılı cetvel A-Sözleşmeli Personel Pozisyon Unvanları ile Asgari Nitelikleri Gösterir Cetvel”de aranan nitelikler veya “Belediye ve Bağlı Kuruluşları ile Mahalli İdare Birlikleri Personelinin Görevde Yükselme ve Unvan Değişikliği Esaslarına Dair Yönetmelik”te yer alan personel kadro unvanları için aranan niteliklerin dikkate alınacağı, yerel yönetimlerin sözleşmeli personel istihdamında yukarıda belirtilen niteliklerden birini tercih edebileceği belirtilmiştir.

Sözleşmeli Personel Çalıştırılmasına Dair Esaslar incelendiğinde eğitici kadrosu için; yükseköğretim kurumlarının en az lisans düzeyinde veya otelcilik turizm meslek lisesi ve dengi okul mezunu olmak ve alanıyla ilgili literatürü takip edecek düzeyde yabancı dil bilmek şartlarının getirildiği, 02/07/2020 tarihli ve 31173 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Mahalli İdareler Personelinin Görevde Yükselme ve Unvan Değişikliği Esaslarına Dair Yönetmeliğin 7’nci maddesinde ise eğitmen kadrosuna atanabilmek için; fakültele- rin, yüksekokulların, meslek liselerinin veya teknik liselerin ilgili bölümlerinden mezun olmak şartının arandığı görülmektedir.

Yukarıda bahsi geçen mevzuat hükümleri birlikte ele alındığında; Sözleşmeli Personel Çalıştırılmasına İlişkin Esaslarda eğitmen olarak istihdam edileceklerde lisans düzeyinde veya otelcilik turizm meslek lisesi ve dengi okul mezunu olmak ve yabancı dil bilmek, anılan Yönetmelikte ise eğitmen kadrosuna atanabilmek için özel bir bölüm veya fakülte adı belirtilmeksizin ilgili herhangi bir fakülteden veya meslek lisesinden mezun olma şartının yeterli sayıldığı, her ne kadar Yönetmeliğin ilgili maddesinde, ticaret meslek lisesi ayrıca belirtilmemiş olsa da bu okulların meslek lisesi içerisinde yer aldığı ve mesleki eğitim veren tüm liselerin 652 sayılı Milli Eğitim Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname sonrası çıkarılan 01/05/2014 tarihli ve 1736074 sayılı Genelge ile “Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi” adı altında eğitim vermeye başladığı dikkate alındığında, kişinin hizmetine duyulan ihtiyacın da belediyenizce değerlendirilerek ticaret meslek lisesi ve meslek lisesi mezunlarının sözleşmeli eğitmen olarak çalıştırılmasının idarenin takdirinde olduğu değerlendirilmektedir.

2) 11 yıl 3 ay süreyle itfaiye eri kadrosunda bulunan ancak fiili olarak sadece 17 ay bu kadroda görev yapan personel, itfaiye çavuşu kadrosuna atanmak için görevde yükselme sınavına girebilir mi? Mühendis kadrosunda bulunan personelin müdür kadrosuna atanması durumunda ek göstergesi ne olur?

a) Belediye İtfaiye Yönetmeliği’nin 19’uncu maddesinin üçüncü fıkrasında, itfaiye daire başkanı ve itfaiye müdürü dışındaki kadrolar için ikinci fıkrada belirtilen hizmet sürelerinin en az iki yılının itfaiye teşkilatında geçmiş olmasının şart olduğu belirtilmiştir.

Hazırlayan: Muhammed Ali Mermeroğlu / Avukat / TBB

Yönetmelikte, sürenin fiili olarak geçirilmesine dair herhangi bir koşul bulunmadığı göz önünde bulundurulduğunda ilgili personelin görevde yükselme sınavına girebilmesinin mümkün olabileceği değerlendirilmektedir.

b) 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 43'üncü maddesinin (B) bendinde; bu ek göstergelerin, ilgililerin belirtilen sınıf ve görevlerde bulundukları sürece ödemelere esas alınıp, terfi bakımından kazanılmış hak sayılmayacağı, kurumların 1, 2, 3 ve 4'üncü dereceli kadrolarına atanana uyulanacak ek göstergelerin, ilgililerin daha önce bulunmuş oldukları kariyerleri ile ilgili sınıf veya ekli I sayılı Cetvelin Genel İdare Hizmetleri Sınıfı (g) bölümünde belirtilen görevlerde kazanılmış hak aylık derecelerine göre alabilecekleri ek göstergelerden düşük olamayacağı hükme bağlanmıştır.

Söz konusu düzenlemede, ek göstergenin, memurların sınıfları, kadroları veya görevleri esas alınmak suretiyle hesaplanacağı, memurların belirtilen sınıf ve görevde bulundukları sürece ödemelere

esas alınacağı belirtildikten sonra bu durumun istisnalarına yer verilerek kurumların 1, 2, 3 ve 4'üncü dereceli kadrolarına atanana uyulanacak ek göstergelerin, ilgililerin daha önce bulunmuş oldukları kariyerleri ile ilgili sınıf veya ekli (I) sayılı Cetvelin Genel İdare Hizmetleri Sınıfı (g) bölümünde belirtilen görevlerde kazanılmış hak aylık derecelerine göre alabilecekleri ek göstergelerden düşük olamayacağı düzenlenmiştir.

148 Seri Nolu Devlet Memurları Kanunu Genel Tebliğinde konu açıklanmış ve burada da kurumların 1, 2, 3 ve 4'üncü dereceli kadrolarına uyulanacak ek göstergeler ilgililerin daha önce bulunmuş oldukları kariyerleri ile ilgili sınıf veya ekli (I) sayılı Cetvelin Genel İdare Hizmetleri Sınıfı (g) bölümünde belirtilen görevlerde kazanılmış hak aylık derecelerine göre alabilecekleri ek göstergelerden düşük olamayacağı belirtilmiş ve konuyla ilgili örnekler yer verilmiştir.

Yukarıdaki açıklamalar birlikte değerlendirildiğinde, bahse konu personelin müdürlük kadrosuna atanması durumunda ek göstergesinin daha önce bulunduğu ve kazanılmış hak aylık derecesine göre aldığı ek göstergeden düşük olamayacağı ve bu doğrultuda; müdürlük kadrosunun ek göstergesinin "2200" olması nedeniyle personelin ek göstergesinin mühendis kadrosu için öngörülen "3600" ek göstergeye göre hesap edilmesi gerektiği değerlendirilmektedir.

3) Belediyeye ait olan ancak ekonomik şekilde kullanılamayan, sürekli tamir gerektiren hizmet araçlarının trafikten çekildikten sonra ihale ile satışı katma değer vergisi istisnası kapsamında mıdır?

3065 sayılı Katma Değer Vergisi Kanunu'nun 17'nci maddesinin 4 numaralı bendinin (g) alt bendinde metal, plastik, lastik, kauçuk, kâğıt, cam hurda ve atıkları ile konfeksiyon kırpıntılarının teslimi katma değer vergisinden istisna tutulmuştur.

Kanun'un 30'uncu maddesinde ise mükellefin vergiye tabi işlemleri üzerinden hesaplanan katma değer vergisinden indirilemeyecek vergiler sayılmış olup vergiye tabi olmayan veya vergiden istisna edilmiş bulunan malların teslimi ve hizmet ifası (Bu Kanunun 17'nci maddesinin (2) numaralı fıkrasının (b), (c) ve (d) bentleri ile (4) numaralı fıkrasının (ı) ve (ö) bentleri uyarınca katma değer vergisinden istisna edilen işlemler hariç) ile ilgili alış vesikalarında gösterilen veya bu mal ve hizmetlerin maliyetleri içinde yer alan katma değer vergisi bunlar arasında sayılmıştır.

18/07/1997 tarihli ve 23053 sayılı Mükerrer Resmi Gazete'de yayımlanan Karayolları Trafik Yönetmeliği'nin 39'uncu maddesinde araçların hurdaya çıkarılmasında yapılacak işlemler ile ilgili olarak ayrıntılı düzenlemelere yer verilmiştir.

26/04/2014 tarihli ve 28983 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan ve halen yürürlükte bulunan Katma Değer Vergisi Uygulama Tebliği'nin 2.1.3.3.3 sayılı Hurda ve Atık Teslimi bölümünde hurda kavramı "her türlü metal, plastik, lastik, kauçuk, kâğıt ve cam hurdasını, bunların hurda halindeki karışımlarını, aynen veya onarılmak suretiyle üretim amaçlarına uygun olarak kullanılamayacak haldeki metal, plastik, lastik, kauçuk, kâğıt ve cam karakterli her türlü ham, yarı mamul ile mamul madde" olarak tanımlanmıştır.

Yine aynı bölümde araç-gereç ve iş makinelerinin, 3065 sayılı Kanun'un (17/4-g) maddesi veya tevkifat uygulaması kapsamında değerlendirilebilmesi için ekonomik ömrünü doldurmuş bir şekilde satılması ve satış sonunda alıcının bunları, hurda olarak değerlendirmesi gerektiği, aynen veya onarılmak suretiyle üretim amaçlarına uygun olarak kullanılacak durumda olanların tesliminin tevkifat kapsamında değerlendirilmeyeceği, ilgili mevzuat çerçevesinde hurdaya ayrılmak suretiyle trafikten çekilmeleri nedeniyle teslimlerinin 3065 sayılı Kanun'un (17/4-g) maddesi uyarınca vergiden müstesna olan motorlu kara taşıtlarının tesliminde de aynı şekilde işlem tesis edileceği belirtilmiştir.

Gelir İdaresi Başkanlığının 16/06/2010 tarihli ve KDV.06.03 sayılı ve şirkete ait ekonomik ömrünü doldurmuş, ilgili trafik müdürlüğüne "hurdaya ayrılmıştır" şerhi konulan kullanılamaz haldeki kamyon ve çekicinin satılması durumunda söz konusu satış işleminin katma değer vergisinden istisna olup olmadığı hakkındaki Özelgesinde hurdaya ayrıldığı anlaşılan araçların, "hurda kavramına" uyması ve hurda olarak satılması halinde KDV Kanununun 17/4-g maddesi kapsamında katma değer vergisinden istisna tutulmasının mümkün olduğu, ancak söz konusu araçların kullanılabilir halde olduğunun tespiti halinde, satış işlemine %18 oranında KDV uygulanmasının gerektiği belirtilmiştir.

Yine 31/01/2012 tarihli ve 2010-12 sayılı Özelgede de "tamir ve bakımından sonra kullanılması mümkün olmayan ve yukarıda yapılan açıklamalar çerçevesinde hurdaya çıkarılarak hurda belgesi alınmış olan aracın, sigorta şirketine tesliminde, sigorta şirketi adına fatura düzenlemeniz gerekmekte olup, KDV Kanununun 17/4-g maddesi kapsamında KDV den istisna olan bu işleme ait bedel üzerinden ayrıca KDV hesaplanmasına gerek bulunmamaktadır.

Öte yandan, Kanunun 30/a maddesine göre vergiden istisna edilmiş işlemler nedeniyle yüklenilen vergilerin indirim konusu yapılması mümkün bulunmamakta olup, söz konusu aracın alımında yüklenilen KDV tutarının daha önce indirim konusu yapılmış olması halinde, hurda araç olarak teslim edildiği vergilendirme dönemine ait KDV beyannamesinin "İlave Edilecek KDV" satırına yazılmak suretiyle indirim hesaplarından çıkarılması gerekmektedir." şeklinde açıklama yapılmıştır.

Diğer yandan 3284 sayılı Bazı Maden Hurdalarının Dışarı Çıkarılmasının Yasak Edilmesi ve Satın Alınması Hakkında Kanunun 1'inci maddesinde Demir, bakır, kurşun, kalay, tıtya, alüminyum, antimon ve nikel hurdalar ile bunların hurda halindeki halitalarının ve kullanılamayacak bir hale gelmiş bilümmü muharrik veya müteharrik vasıtaların memleket dışına çıkarılmasını yasak etmiye Cumhurbaşkanının (daha önce İcra Vekilleri Heyeti- Bakanlar Kurulu) yetkili olduğu belirtilmektedir.

20/03/1971 tarihli ve 7/2156 sayılı Bakanlar Kurulu Kararında "Resmi daire ve idareler ve iktisadi devlet teşekkülleri ile bunlara ait müessese ve iştiraklerinin malik oldukları her çeşit maden hurdaları ile bunların hurda halindeki halitalarının ve kullanılmayacak hale gelmiş bulunan muharrik ve müteharrik araçlarının kendi ihtiyaçlarından fazlalarının Makine ve Kimya Endüstrisi Kurumu tarafından 6 ayda bir piyasa etütlerine dayanarak yapacağı tespit ve teklif ile Sanayi ve Ticaret Bakanlıklarınca kabul edilecek fiyatlarla adı geçen Kuruma satış suretiyle devirleri..." hükmü gereğince, Makine ve Kimya Endüstri Kurumu Hurda Sanayi İşletmeleri (HURDASAN) A.Ş. bu kararname kapsamında bulunan kurum ve kuruluşlardan her türlü hurda malzemeyi toplama ve değerlendirme göreviyle yükümlü kılınmıştır.

4916 sayılı Çeşitli Kanunlarda ve Maliye Bakanlığının Teşkilât ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılması Hakkında Kanunun 37'nci maddesinde ise katma bütçeli idareler ile diğer kamu kurum ve kuruluşlarına ait, hizmet dışı kaldığından kullanılmayan veya ihtiyaç fazlası olan iş makinesi, makine ve teçhizat, demirbaş, araç, gereç ve malzemeleri belediyelere, il özel idarelerine, tarımsal kalkınma kooperatiflerine, sulama kooperatiflerine, sulama birliklerine ve diğer kamu kurum ve kuruluşlarına karşılıklı anlaşma suretiyle satmaya, kiralamaya, satış ve kira bedellerini taksitlendirmeye ilgili kurumların yetkili olduğu ifade edilmiştir.

Bu açıklamalardan hurda taşıtların HURDASAN'a satılması gerektiği, tamir ile kullanılabilecek araçların satışının 2886 sayılı Kanun kapsamında ihale yapılmak suretiyle gerçekleştirilebileceği, bu satışın 3065 sayılı Kanun'un (17/4-g) maddesi uyarınca vergiden istisna olmasının ise araçların hurda olması halinde mümkün olabileceği düşünülmektedir.

Desteklerinizle Günden Güne
Büyümeye Devam Ediyoruz...

TBB BELEDİYE AKADEMİSİ

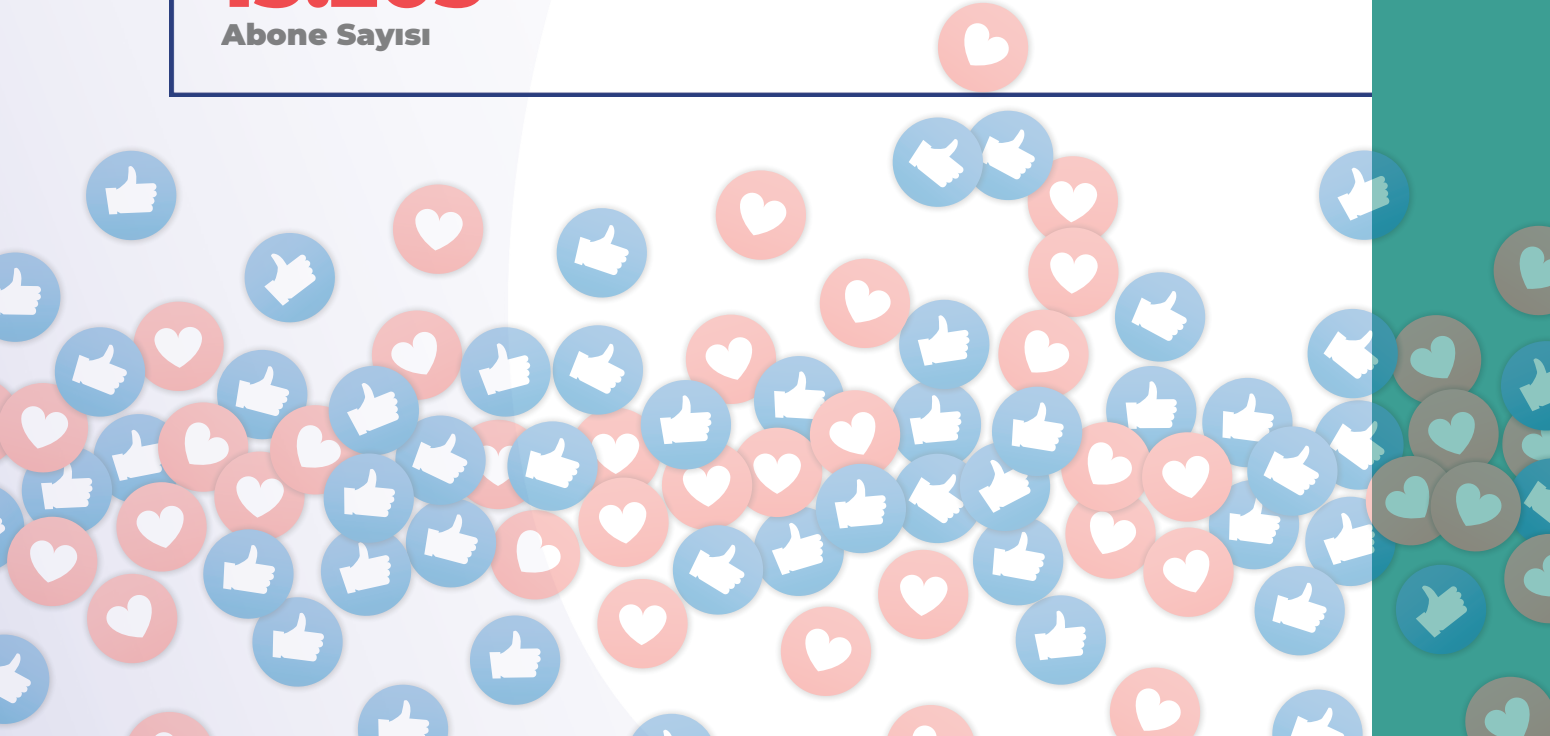
youtube kanalı

2021 Yılından Bu Yana İstatistikler

2.020.410
Görüntülenme

192.645
İzlenme Süresi (Saat)

15.203
Abone Sayısı

KELEBEKLER VADİSİ / FETHİYE-MUĞLA

TBB

“ Birlikte Belediyecilik ”